

การทดลองใช้บทเรียนโปรแกรมสอนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส"
สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5)

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุนทรทิพย์ พลปรีชา

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

- 1 ก.พ. 2527

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญากการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2526

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

153247

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร. อภัยสิทธิ์ ประธาน
ศาสตราจารย์ ดร. อภัยสิทธิ์ กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

ศาสตราจารย์ ดร. อภัยสิทธิ์ ประธาน
ศาสตราจารย์ ดร. อภัยสิทธิ์ กรรมการ
นาย ฤษฏี กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ในพระคุณของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมควร อภัยพันธุ์ อาจารย์วิรัช วรรณรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ เภาใจ และผู้ช่วยศาสตราจารย์กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ ที่กรุณาแนะนำและให้ความเมตตาช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่ง จนปริญญานิพนธ์ได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณะครู นักเรียน โรงเรียนน้ำพองศึกษา และโรงเรียน วิทยุศึกษา ที่กรุณาให้ความสะดวกและความช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณวิไลลักษณ์ ตรีจันทร์ปภรณ์ และทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณอาคม เขิกจจอหอ ที่ให้ความช่วยเหลือในค่าน้ำต่าง ๆ อย่างดียิ่ง และให้กำลังใจด้วยดีมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ และคุณแม่ ที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านการศึกษา และให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

สุนทรทิพย์ พลปรีชา

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	เพศศึกษา	8
	ชีวิตสมรส	20
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเพศศึกษา	23
	งานวิจัยในประเทศ	23
	งานวิจัยในต่างประเทศ	25
	บทเรียนโปรแกรม	29
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนโปรแกรม	37
	งานวิจัยในประเทศ	37
	งานวิจัยในต่างประเทศ	39
3	วิธีดำเนินการ	42
	กลุ่มตัวอย่าง	42
	แบบแผนการทดลอง	43
	เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	43

การดำเนินการทดลอง	48
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
5 สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	57
จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	57
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	57
กลุ่มตัวอย่าง	57
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	58
การดำเนินการทดลอง	59
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	59
อภิปรายผล	60
ขอเสนอแนะ	61
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	73

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการทดลองแยกตามแผนการเรียนรู้	42
2 แบบแผนการทดลอง	43
3 เปรียบเทียบคะแนนความรู้พื้นฐานก่อนการเรียนรู้เพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" ของนักเรียนในกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม ..	53
4 เปรียบเทียบคะแนนความรู้พื้นฐาน กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ เพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" ของนักเรียนในกลุ่มทดลอง ...	54
5 เปรียบเทียบคะแนนความรู้พื้นฐาน กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ใน การเรียนรู้เพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" ของนักเรียนใน กลุ่มควบคุม	55
6 เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้เพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" ของนักเรียนในกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม ...	56

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในการพัฒนาประเทศให้เจริญนั้น บุคคลซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ จะต้องมีความรู้สึกรับผิดชอบ มีความสามัคคี ความเสียสละ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนพัฒนาท้องถิ่น ภูมิสำเนา หรือ ฝีมือของตน ซึ่งก็แล้วแต่ความสามารถและพลังของแต่ละคน บางคนใช้สติปัญญา บางคนใช้เงินตรา บางคนใช้แรงงาน เข้าช่วยเหลือ เพื่อประโยชน์สุขของสังคม และท้องถิ่นเป็นส่วนรวม เป็นการพัฒนาที่เห็นได้เป็นวัตถุ และในเวลาเดียวกันย่อมมีการพัฒนาทางจิตใจไปพร้อมกันด้วย

การพัฒนาบุคคลเป็นยอดของการพัฒนาทั้งหลาย ถ้าสังคมใดมีคนที่พัฒนาทั้ง ทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และอารมณ์แล้ว สังคมนั้นก็จะเต็มไปด้วยผู้ที่มีความรับผิดชอบ ก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ได้โดยไม่ยากนัก และในการพัฒนา บุคคลนั้น ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการช่วยพัฒนาก็คือ การให้การศึกษา (วีระยุทธ วิเชียรโชติ 2513 : 33) การศึกษาเป็นพื้นฐานอันสำคัญยิ่งสำหรับความเจริญของ สังคมและประเทศชาติ แต่การศึกษาด้านหนึ่งที่มีถูกมองข้ามความสำคัญไปคือ การศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลให้เป็นคู่สมรสหรือพ่อแม่ที่ดี ซึ่งการให้การศึกษาทางด้านนี้ จะเป็นการเตรียมพื้นฐานชีวิตครอบครัวที่สมบูรณ์ การพัฒนาบุคคลนั้นเริ่มมาจาก ครอบครัว ถ้าครอบครัวนาสุก คู่สามีภรรยารู้จักครองชีวิตที่ดี มีความรักความอบอุ่น ให้แก่กันและกัน ปรับตัวเข้ากันได้ และรู้จักวิธีเลี้ยงลูกที่ดี เด็กที่เกิดมาก็จะเติบโต เป็นเด็กดี แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ ครอบครัวเป็นหน่วยสำคัญที่สุดของการพัฒนา ชีวิตเด็กและสังคม เพราะครอบครัวเป็นหน่วยแรกของสังคม ถ้าครอบครัวมีความสุข เด็กในครอบครัวก็มีความสุขและสังคมก็เป็นสุขด้วย (วารุณี ปิณฑสันต์ 2520 : บทนำ)

การพัฒนาชีวิตเพื่อป้องกันปัญหาเสื่อมของสังคมนั้น ความจริงมิได้ตั้งต้นเมื่อตอน
สมรสหรือมีบุตรแล้ว แต่การเตรียมตัวก่อนสมรสมีความสำคัญมาก เพราะความผิดพลาด
และไม่เป็นสุขในชีวิตสมรสประการหนึ่งมักเกิดจากการไม่ได้ศึกษาชีวิตของผู้ที่จะมาเป็น
คู่ครองให้มากพอสมควร ขาดข้อมูลที่จะนำมาประกอบในการตัดสินใจเลือกคู่ครอง
และการปรับตัวเข้าหากันไม่ได้ ซึ่งจากสาเหตุเหล่านี้มักก่อให้เกิดปัญหาการหย่าร้าง
หรือครอบครัวแตกแยกตามมา

จากการวิจัยของ วันทนา กลิ่นงาม (วันทนา กลิ่นงาม 2523 :
บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาภาวะการหย่าร้างของประชากรไทยในเขตกรุงเทพมหานคร
ระหว่างปี พ.ศ. 2512 - 2521 พบว่า ในปัจจุบันการหย่าร้างของประชากรไทย
มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ

อัตราส่วนการหย่าร้างของประชากรไทยที่พระราชอาณาจักรจากการจดทะเบียน
สมรสและทะเบียนหย่าในช่วงปี พ.ศ. 2512 - 2521

พ.ศ.	อัตราส่วนการหย่าร้าง
2512	5.6
2513	4.3
2514	5.7
2515	5.2
2516	6.7
2517	6.7
2518	5.6
2519	5.9
2520	6.6
2521	7.3

วันทนา กลิ่นงาม (วันทนา กลิ่นงาม 2523 : 102) อ้างอิงมาจาก สมุท
รับหนังสือทั่วไป (คร. 24) ฝ่ายทะเบียนครอบครัว กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
พ.ศ. 2512 - 2521)

จากข้อมูลนี้แสดงว่า การหย่าร้างมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ และการหย่าร้างก่อให้เกิดผลเสียต่าง ๆ เช่น คู่สมรสสุขภาพจิตเสื่อม เพิ่มความไม่มั่นคงทางสังคม เพราะเมื่อครอบครัวสลายลง อาจนำไปสู่ปัญหาสังคมต่าง ๆ เช่น ปัญหาโสเภณี ปัญหาความยากจน และปัญหาเด็กและเยาวชน เป็นต้น (อานนท์ อาภาภิรม 2517 : 116 - 117) โดยเฉพาะในครอบครัวที่มีบุตรจะทำให้เด็กขาดความรัก ความอบอุ่น ซึ่งเป็นผลต่อการเจริญเติบโตทางจิตใจอันอาจเกิดปัญหาเด็กเกเร ปัญหาอาชญากร และปัญหาเด็กติดยาเสพติดได้

เมื่อชายหญิงเจริญวัยขึ้น ส่วนมากมักจะตั้งความหวังว่า ในอีก 10 หรือ 12 ปีข้างหน้า ตนจะประกอบอาชีพเป็นแพทย์ ครู วิศวกร หรือเกษตรกร พร้อมทั้งพยายามเรียนอย่างดีที่สุดเพื่อเข้ามหาวิทยาลัยหรือสำเร็จวิชาชีพตามที่ตั้งใจไว้ แต่มักจะไม่คิดเตรียมตัวเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง การเป็นคู่สมรสหรือพ่อแม่ที่ดี เพราะคิดว่ายังไม่ถึงวัยที่จะคิดถึงเรื่องนี้ ทั้ง ๆ ที่การจะมีครอบครัวที่ผาสุกได้นั้นจะต้องมีการเตรียมตัวและความพร้อม เช่น เกี่ยวกับการเตรียมตัวศึกษาหาความรู้ เพื่องานที่ดีหรืออาชีพที่สนใจ และยังต้องอาศัยความรู้ เชาวิน วัณ ไหวพริบ และการปรับตัวอย่างเต็มที่ บุคคลส่วนมากตระหนักดีว่าจะต้องใช้เวลานานยาวนานที่จะได้งานที่เป็นอาชีพ และเช่นเดียวกัน บุคคลจำนวนไม่น้อยไม่เคยคิดถึงความสำเร็จของการเตรียมตัวเพื่อมีชีวิตครอบครัวที่ดีเลย

การประสบความสำเร็จในชีวิตสมรส ย่อมถือว่าเป็นความสำเร็จในชีวิต ถึงแม้ว่าจะเคยประสบกับความผิดหวังอื่น ๆ มาบ้าง และในทางตรงข้ามการมีชีวิตสมรสที่ไม่ราบรื่นถือเป็นความผิดหวังในชีวิต ถึงแม้จะเคยประสบความสำเร็จอย่างอื่นมาแล้วก็ตาม (วารุณี บิดทนต์ 2520 : 5) ดังนั้นการเตรียมตัวเพื่อชีวิตสมรสจึงเป็นสิ่งที่ควรจะให้เด็กได้เรียนรู้ โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่น เพื่อเป็นข้อมูลนำไปประกอบการตัดสินใจและเป็นแนวทางเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิต เพื่อช่วยให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพของชาติต่อไป

เด็กเมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นจะมีความสนใจเรื่องเพศเด่นชัดขึ้น เพราะเป็นวัยที่ร่างกายทุกส่วนเจริญเติบโตเต็มที่ โดยเฉพาะต่อมเพศซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้มีความรู้สึก

ทุกเพศตรงข้าม วัยรุ่นจะมีอารมณ์รุนแรง อยากรู้ อยากเห็น อยากทดลอง เรื่องเพศ
 อยากมีคู่รักในวัยเดียวกัน อยากมีนักกับเพื่อนต่างเพศ ซึ่งจะนำไปสู่การเลือกคูครอง
 และการมีชีวิตรอบครัวในที่สุด ความสนใจ ความต้องการเหล่านี้ไม่ใช่เรื่องผิดปกติ
 แต่ประเพณีดั้งเดิมของไทย ผู้ใหญ่มักถือว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องต้องห้าม ถือเป็นความลับ
 เป็นเรื่องน่าอายและเสื่อมเสียศีลธรรม จึงมีการปิดบังมิให้เด็กได้รับรู้ ถึงกระนั้น
 ก็ตามการปิดบังก็หาได้ช่วยปิดกั้นความอยากรู้ อยากเห็นไม่ เมื่อโตตามใครไม่ได้
 เด็กก็พยายามค้นหาการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ ภาพยนตร์
 และเพื่อน ๆ ซึ่งผิดบ้างถูกบ้าง ประกอบกับสภาพสังคมในปัจจุบันได้เปิดโอกาสให้เด็ก
 ได้เรียนรู้เรื่องเพศโดยปริยาย เช่น หนังสือเรียวรมย์ หนังสือพิมพ์ที่มีการตอบปัญหา
 เรื่องเพศ รวมทั้งมีภาพประกอบเพื่อให้เกิดอารมณ์ มีภาพแสดงความรักของหนุ่มสาว
 อันเข้ายวนจากชีวิตจริง โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดความ
 คับข้องใจแก่เด็ก เด็กจะสงสัยว่าอะไรถูกอะไรผิด อะไรเชื่อถือได้และไม่ได้ ดังนั้น
 จึงควรจัดให้มีการสอนเพศศึกษากันอย่างมีระเบียบแบบแผนและมีวิธีที่เหมาะสม ซึ่งคาดว่า
 จะมีประโยชน์ได้ผลดีกว่าที่จะปล่อยให้เด็กแสวงหาความรู้อย่างผิด ๆ ถูก ๆ ด้วยตนเอง
 (ศุภวัฒน์ พลายน้อย และ เนาวรัตน์ พลายน้อย 2525 : 6 - 7)

✓ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีระดับอายุ 15 - 18 ปี เป็นวัยที่
 ถือว่าอยู่ในระยะวัยรุ่นอย่างเต็มตัว และกำลังจะเจริญตัวเป็นผู้ใหญ่อย่างเต็มที่
 มักมีความต้องการ ความสนใจ อยากรู้ อยากเห็น อยากทดลองเกี่ยวกับเรื่องเพศ
 เช่น อยากมีเพื่อนต่างเพศ อยากมีคู่รัก อยากรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้น
 เช่น การสมรส และการมีชีวิตรอบครัว เป็นต้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความต้องการ
 และความสำคัญของการให้ความรู้เพศศึกษาแก่นักเรียนระดับนี้ จึงต้องการทดลองสอน
 เรื่อง "ชีวิตสมรส" ซึ่งเป็นเนื้อหาตอนหนึ่งของเพศศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการ
 เตรียมชีวิตรอบครัวในอนาคตของเด็ก ให้เขาสามารถตัดสินใจเลือกคูครองได้อย่าง
 เหมาะสม รู้จักปรับตัวเข้ากับชีวิตสมรสได้เมื่อถึงเวลาอันควร ซึ่งตรงกับจุดมุ่งหมาย
 ในการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

ที่กล่าวว่า จะต้องจัดแนะแนวบุคลิกภาพและการปรับตัวแก่นักเรียน (กระทรวง
ศึกษาธิการ 2523 : 15)

แต่ปัญหาสำคัญของการเรียนการสอนทุกระดับในปัจจุบันอยู่ที่วิธีการถ่ายทอด
ความรู้และสมรรถภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นการเรียนการสอนจึงควรนำเอา
เทคโนโลยีทางการสอนและวิทยาการเกี่ยวกับการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ
ลักษณะของการศึกษา เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพของการเรียนการสอน (สุวัจน์
นิยมคำ 2520 : 4) และเพื่อให้ผู้เรียนก้าวไปตามความสามารถและตามความ
พร้อมของตนเอง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดระบบการเรียนการสอนเพื่อเปิดโอกาส
ให้นักเรียนได้รวมกิจกรรมด้วยตนเอง มีโอกาสประสบความสำเร็จและศึกษาหาความรู้
ไปตามลำดับขั้นเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละคน โดยมีการจัดระบบการ
เรียนการสอนแบบโปรแกรม (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2518 : 18 - 19)

จากเหตุผลดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจึงสร้างบทเรียนโปรแกรมเรื่อง "ชีวิตสมรส" ขึ้น
ซึ่งคาดหวังว่าจะทำได้แนวทางในการสอนเพศศึกษาและสื่อการสอนในชั่วโมงกิจกรรม
แนะแนวที่มีประสิทธิภาพและสนับสนุนให้ใช้กันอย่างกว้างขวางต่อไป

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างและทดลองใช้บทเรียนโปรแกรมในการสอนเพศศึกษาเรื่อง
"ชีวิตสมรส"
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "ชีวิตสมรส" ของ
นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับที่เรียนโดยใช้การบรรยาย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ได้บทเรียนโปรแกรมในการสอนเพศศึกษา
เรื่อง "ชีวิตสมรส" อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนในชั่วโมง

กิจกรรมแนะแนว ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้เมื่อต้องการ และครูแนะแนว หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นสื่อการสอนในการให้ข้อสังเกตด้าน เพศศึกษาแก่เด็กได้ นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการสร้างบทเรียนโปรแกรมที่ใช้สอน เพศศึกษาค้นอื่น ๆ และวิชาอื่นอีกต่อไป

ขอบเขตของการศึกษากันกว่า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตจำกัดดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม. 5) ปีการศึกษา 2526 โรงเรียนน้ำพองศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ทั้งหมดจำนวน 60 คน โดยใช้การสุ่มแบบ Stratified Random Sampling แล้วสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มทดลอง 30 คน และ กลุ่มควบคุม 30 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระคือ วิธีสอน ซึ่งแบ่งเป็น 2 วิธีคือ

2.1.1 วิธีสอนโดยใช้นิทรรศการ

2.1.2 วิธีสอนแบบบรรยาย

2.2 ตัวแปรตามคือ

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "ชีวิตสมรส"

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. เพศศึกษา หมายถึง กระบวนการทางการศึกษา ที่ช่วยให้ผู้เรียน แต่ละเพศแต่ละวัย ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ ที่ครอบคลุมไปถึงชีวิต ครอบครัว ให้มีเจตคติที่ดีในเรื่องเพศและพฤติกรรมทางเพศ เพื่อเตรียมตัวผู้เรียน ให้สามารถปรับตัววางแผนชีวิต ตลอดจนให้รู้จักเลือกคู่ครองและใช้ชีวิตสมรสอย่างมีความสุข อันจะก่อให้เกิดความเป็นระเบียบในสังคม

2. บทเรียนโปรแกรม หมายถึง บทเรียนที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอนย่อย ๆ ซึ่งเรียกว่า กรอบ ในแต่ละกรอบจะเสนอความรู้ และมีคำถามให้ตอบพร้อมทั้งจะเฉลยคำตอบในกรอบถัดไป ผู้เรียนจะต้องเรียนไปตามลำดับและผ่านทุก ๆ กรอบของบทเรียน

3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม. 5) ปีการศึกษา 2526 โรงเรียนน้ำพองศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 60 คน

4. วิธีสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม ในที่นี้หมายถึง ขบวนการเรียนที่ให้นักเรียนกลุ่มทดลองเรียนในห้องเรียนจากบทเรียนโปรแกรม เรื่อง "ชีวิตสมรส" ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการให้อ่านกรอบเนื้อหา ตอบคำถามที่ให้ไว้ในแต่ละกรอบ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ควบคุมแนะนำการเรียนอย่างใกล้ชิด และมีการซักถามอภิปรายตามความเหมาะสม

5. วิธีสอนแบบบรรยาย หมายถึง การสอนที่ผู้วิจัยพูดบรรยายเรื่อง "ชีวิตสมรส" ให้กลุ่มควบคุมฟัง โดยยึดเนื้อหาเดียวกันกับที่ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นบทเรียนโปรแกรม และมีการซักถามอภิปรายตามความเหมาะสม

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง "ชีวิตสมรส" หมายถึง คะแนนที่ได้จากการสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง "ชีวิตสมรส" ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจภายหลังจากการเรียนเรื่อง "ชีวิตสมรส" จบแล้ว

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนที่ได้รับการสอนเพศศึกษาเรื่อง "ชีวิตสมรส" โดยใช้บทเรียนโปรแกรม จะมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพศศึกษา

ความหมายของเพศศึกษา

มีผู้ให้คำจำกัดความของเพศศึกษา (Sex Education) ไว้ต่าง ๆ กัน ดังต่อไปนี้

กู๊ด (Good. 1973 : 531) ได้ให้คำจำกัดความของเพศศึกษาไว้สามประการ ดังต่อไปนี้

1. เป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการและปัญหาของการสืบพันธุ์
2. เป็นการให้ความรู้แก่บุคคลเพื่อให้มีความเข้าใจในเรื่องเพศ

การควบคุมพฤติกรรมทางเพศ และแรงผลักดันทางเพศ

3. เป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักการ ปัญหาส่วนบุคคลและกลุ่มชน ซึ่งเนื่องมาจากข้อเท็จจริงทางชีววิทยาว่า มนุษย์มีสองเพศ คือ เพศชาย และเพศหญิง

ไคแลนด์เลอร์ (Kilander. 1970 : 3) ได้กล่าวว่า เพศศึกษาเป็นโครงการการศึกษาที่จัดขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เตรียมพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาของชีวิตซึ่งมีเรื่องเพศเป็นส่วนประกอบ ปัญหาเหล่านี้มีมากมาย ตั้งแต่ปัญหาส่วนตัวของบุคคลนั้น จนถึงปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องทางด้านร่างกาย สังคม จิตใจ และศีลธรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อความสำเร็จในชีวิตครอบครัว รวมทั้งสัมพันธภาพที่ดีของสมาชิกในครอบครัว

รูบิน และ เคอร์เคนดัลล์ (Rubin and Kirkendall . 1964 : 18)

ให้คำจำกัดความของเพศศึกษาว่า เพศศึกษาเป็นโครงการการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศไปผสมผสานในการดำเนินชีวิตของตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต และช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจพื้นฐานที่สำคัญของกานเพศ เมื่อเขามีอายุถึงวัยที่เป็นผู้ใหญ่เพียงพอ

ชัชวาล โอสถานนท์ (ชัชวาล โอสถานนท์ 2522 : 36 - 37) ให้ความหมายเพศศึกษาไว้ว่า เป็นการให้ความรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพศทั้งหมด ครอบคลุมไปถึงชีวิตครอบครัว รวมค่านต่าง ๆ มีกายภาพ จิตวิทยา อารมณ์ สังคม ศีลธรรม และจริยธรรม เพศศึกษามีเป้าหมายที่ก่อให้เกิดและบำรุงรักษาไว้ซึ่งเจตคติที่ดีและถูกต้องต่อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพศ เพื่อการพัฒนาเด็กให้เป็นบุคคลที่มีความเป็นผู้ใหญ่ (Mature) และมีความรับผิดชอบ

ชัยวัฒน์ บุญพงษ์ สุรีย์ กาญจนวงศ์ และ จารุณี นະวิโรจน์ (ชัยวัฒน์ บุญพงษ์ สุรีย์ กาญจนวงศ์ และ จารุณี นະวิโรจน์ 2523 : 3 - 4) ให้ความหมายว่า เพศศึกษา เป็นกระบวนการทางการศึกษา ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความแตกต่างทางค่านกลไกของการทำงาน การเปลี่ยนแปลง ความต้องการและผลสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลง ความต้องการของเพศทั้งสองในทุก ๆ ด้าน เช่น ทางค่านกายวิภาค สรีรวิทยา สุขภาพจิต สถานภาพและบทบาททางเศรษฐกิจ สังคม ประเพณี วัฒนธรรม และการเมือง ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้ในการปรับตัววางแผนชีวิต และการตัดสินใจปฏิบัติต่อกันระหว่าง เพศ และเพศเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะมิผลทำให้เกิดความเป็นระเบียบในสังคมและชีวิตครอบครัว

สุชาติ โสสมประยูร และ วรณี โสสมประยูร (สุชาติ โสสมประยูร และ วรณี โสสมประยูร 2521 : 163) กล่าวว่า เพศศึกษาเป็นการศึกษาที่สำคัญส่วนหนึ่งซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับทั้งความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ หรือความรู้สึกนึกคิดในเรื่องธรรมชาติของเพศ และพฤติกรรมทางเพศเพื่อสามารถปฏิบัติตนให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์ รวมทั้งสามารถประพฤติตนให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพศเดียวกัน และระหว่างเพศตรงข้ามทั้งในค่านส่วนตัวและส่วนรวม

เสนอ อินทรสุขศรี (เสนอ อินทรสุขศรี 2509 : 27) ให้คำจำกัดความเพศศึกษาว่า คือการศึกษาที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างเพศสองเพศ เป็นการศึกษาที่จะเข้าใจถึงความแตกต่างกันทั้งทางร่างกายและจิตใจของแต่ละเพศ ซึ่งจะทำให้บุคคล

คบหาสมาคมกันได้เป็นอย่างดี ทั้งในระหว่างเพศเดียวกัน และเพศตรงข้าม รู้จักรักตนเอง และเพื่อนมนุษย์ มีมารยาทหรือพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมและสังคมยอมรับ รู้จักเลือกคูครองอย่างฉลาด และสามารถใช้ชีวิตสมรสได้อย่างเป็นสุข

จากคำจำกัดความของเพศศึกษาดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า เพศศึกษาคือ กระบวนการทางการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนแต่ละเพศแต่ละวัยได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศที่ครอบคลุมไปถึงชีวิตครอบครัว ให้มีเจตคติที่ดีในเรื่องเพศ และพฤติกรรมทางเพศเพื่อเตรียมตัวผู้เรียนให้สามารถปรับตัววางแผนชีวิต ตลอดจนให้รู้จักเลือกคูครองและใช้ชีวิตสมรสอย่างมีความสุข อันจะก่อให้เกิดความเป็นระเบียบในสังคม

การสอนเพศศึกษาในโรงเรียน ได้มีผู้เสนอแนะแนวการจัดในด้านความมุ่งหมาย การสอนเพศศึกษา หลักสูตรวิชาเพศศึกษา การจัดและการดำเนินการสอนเพศศึกษา ไว้ดังนี้

✓ ความมุ่งหมาย

✓ เสนอ อินทรสุศรี (เสนอ อินทรสุศรี 2509 : 27) เสนอแนะว่า การสอนเพศศึกษาควรมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อให้เด็กรู้จักเพศของตนเอง และเพศตรงข้ามมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อให้เด็กมีความรู้กว้างขวาง ให้เข้าใจความหมายของครอบครัว การสร้างครอบครัว และการใช้จ่ายด้านการเงิน
3. เพื่อให้เข้าใจถึงการกำเนิดของมนุษย์
4. เพื่อให้เข้าใจถึงอารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดของต่างเพศที่จะทำให้ปรับตนเองในการคบหาสมาคมกันได้
5. เพื่อให้เข้าใจถึงความรักที่แท้จริง ไม่ใช่เป็นความใคร่ตามความปรารถนาของอารมณ์ตามธรรมชาติ
6. เพื่อให้ได้ศึกษาถึงสุขวิทยาแห่งเพศ

สุชาติ โสມประยูร และ วรณี โสມประยูร (สุชาติ โสມประยูร และ วรณี โสມประยูร 2521 : 178) เสนอแนะว่า การสอนเพศศึกษาควรมุ่งจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อเป็นการสร้างเจตคติหรือค่านิยม และแนวความคิดที่ต้งามต่อเรื่องเพศให้แก่เด็ก ซึ่งจะเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งในการตัดสินใจได้อย่างฉลาด
2. เพื่อเป็นการสร้างเสริมลักษณะนิสัย ความประพฤติทางเพศ รวมทั้งความสำนึกในหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อการกระทำต่าง ๆ เหล่านั้น ทั้งในค่านส่วนตัวและส่วนรวม
3. เพื่อให้เกิดความรู้ และความเข้าใจในเรื่องกระบวนการทางร่างกายวิภาคและสรีรวิทยา สภาพของจิตใจ วุฒิภาวะทางอารมณ์ ลักษณะทางสุขวิทยา และบทบาทของสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศและชีวิตครอบครัว
4. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและรู้จักใช้คำศัพท์หรือประมวลคำต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ และสามารถจะนำไปใช้สื่อความหมายกับผู้อื่น ในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
5. เพื่อให้เกิดความรู้ และความเข้าใจอย่างชัดเจนในผลที่สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตน การแสดงพฤติกรรมทางเพศในลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลว่าอาจเกิดผลลัพธ์ต่อบุคคล และสังคมได้ทั้งในทางดีและไม่ดี
6. เพื่อช่วยแก้ไขความเชื่อ และความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศ รวมทั้งแนวความคิดหรืออิทธิพลอื่น ๆ ที่อาจนำมาซึ่งความวิตกกังวลใจ และปมขัดข้องต่าง ๆ ให้ลดน้อยลง หรือหมดสิ้นไป
7. เพื่อช่วยสร้างเสริมความสมบูรณ์ของจิตใจ และอารมณ์ทางเพศของนักเรียนให้เจริญงอกงาม และพัฒนาไปในทางที่ถูกต้อง และเหมาะสม โดยมุ่งที่บุคลิกภาพและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งจะช่วยให้เด็กเป็นสมาชิกที่พึงปรารถนายิ่งขึ้นของครอบครัว และเป็นบิดามารดาที่ดีในอนาคต

ไคแลนด์เคอร์ (Kilander. 1970 : 72 - 74) ได้เสนอแนะว่า
การสอนเพศศึกษา ควรมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อให้เข้าใจความหมาย และความสำคัญของชีวิตการแต่งงาน
การเป็นพ่อแม่ และชีวิตครอบครัว
2. เพื่อให้รู้จักควบคุมอารมณ์ มีวินัยในตนเอง รู้จักนับถือบุคคลอื่น
ซึ่งจะทำให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคม เข้าใจหน้าที่ของพ่อแม่ มีความรับผิดชอบ
ในครอบครัว
3. เพื่อให้เข้าใจและซาบซึ้งเรื่องราวเพศของมนุษย์ ว่าเป็นเรื่อง
ธรรมชาติที่มนุษย์ทุกคนควรรู้ ไม่เห็นว่าเป็นเรื่องน่าละอาย หรือเป็นเรื่องผิด
4. ให้เรียนรู้ว่าพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์มิได้เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ
ส่วนตัวเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับสังคม คือธรรมจรรยา และศาสนาอีกด้วย
5. ให้เรียนรู้โทษ และอันตรายจากการประพฤติดังกล่าวทางเพศของเด็กชาย
และเด็กหญิง เช่น การมีสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงาน การทำแท้ง เป็นต้น
6. เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ และได้ทราบข้อเท็จจริง
เรื่องเพศจากบิดามารดา ผู้ให้คำปรึกษา และหมอสอนศาสนา ฯลฯ
7. ให้เข้าใจถึงกายวิภาคศาสตร์ และสรีรวิทยาของอวัยวะสืบพันธุ์
ของเพศชายและเพศหญิง ตลอดจนการสืบพันธุ์
8. ให้มีความซาบซึ้งในมารยาท คือธรรมจรรยาอันควรประพฤติของ
ชายหญิงในการคบหาสมาคมในสังคม
9. ให้เข้าใจถึงปัญหาเรื่องเพศของแต่ละบุคคล เช่น การฉันทะ
การมีระดู การสำเร็จความใคร่ เป็นต้น
10. ให้เรียนรู้ถึงกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี และศีลธรรม
จรรยาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ เช่น การแต่งงาน การหย่าร้าง การสมรสนอกกฎหมาย
ปัญหาโสเภณี เป็นต้น

11. ให้เข้าใจถึงเรื่องพันธุกรรมของมนุษย์ เช่น ลักษณะต่าง ๆ ที่พ่อแม่ถ่ายทอดไปยังบุตรหลาน
12. ให้เข้าใจถึงธรรมชาติการตั้งครรภ์ การคลอด การเลี้ยงดูเด็ก การปฏิบัติตัวของมารดาภายหลังการคลอด
13. ให้เรียนรู้ถึงปัญหาการเพิ่มประชากร และการวางแผนครอบครัว
14. ให้เรียนรู้ถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกามโรค ตลอดจนให้เยาวชนได้รู้ถึงวิธีป้องกัน และรักษากามโรค

จากความมุ่งหมายของการสอนเพศศึกษาดังกล่าวข้างต้น พอจะจำแนกความมุ่งหมายการสอนเพศศึกษาได้ 3 หมวดด้วยกัน คือ

1. ความมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องในเรื่องเพศ เช่น ความมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสรีรวิทยา และสุขวิทยาแห่งระบบการสืบพันธุ์ของมนุษย์ ความมุ่งหมายเพื่อแก้ไข ความเชื่อ ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเพศ ให้มีความรู้เกี่ยวกับตัวเอง ในด้านวุฒิภาวะของร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ตลอดจนรู้จักหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อครอบครัวของตนเอง และสังคมโดยรวม
2. ความมุ่งหมายเพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อเรื่องเพศ เช่น ความมุ่งหมายเพื่อให้มีแนวคิดที่พึงปรารถนาในเรื่องเพศ เพศตรงข้ามและชีวิตครอบครัว ความมุ่งหมายเพื่อสร้างความเจริญของจิตใจ และอารมณ์ทางเพศให้เป็นไปในทางที่ถูกที่ควร ให้มีความตระหนัก มีจริยธรรม และตัดสินใจปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมในเรื่องพฤติกรรมทางเพศ
3. ความมุ่งหมายเพื่อให้มีการประพฤติปฏิบัติทางเพศที่ถูกต้องเป็นที่ยอมรับของสังคม ตลอดจนให้มีพัฒนาการทางเพศเป็นไปอย่างสมบูรณ์ เช่น ความมุ่งหมายเพื่อให้มีการปรับตัวที่เหมาะสมต่อเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม ให้รู้จักรับผิดชอบในครอบครัวของตนเอง เป็นต้น

✓ หลักสูตรเพศศึกษา

การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย แต่มิได้เรียกโดยตรงว่า "เพศศึกษา" เนื้อหาเรื่องเพศศึกษา ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรจะเป็นในลักษณะ สอดแทรกกับวิชาต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับเรื่องเพศศึกษา เช่น สุขศึกษา วิทยาศาสตร์ คหกรรมศาสตร์ และสังคมศึกษา เรื่องบางเรื่องที่เป็นข้อเท็จจริงที่ทุกคนควรทราบ เช่น เรื่องเกี่ยวกับสรีรวิทยาของมนุษย์จะอยู่ในวิชาวิทยาศาสตร์ พัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาจนเติบโตแต่ละวัยจะอยู่ในวิชาคหกรรมศาสตร์ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตจะแทรกอยู่กับวิชาสังคมศึกษา และคหกรรมศาสตร์ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขปฏิบัติ และสุขนิสัยจะอยู่ในวิชาสุขศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายที่กล่าวว่า "เพื่อให้มีความรับผิดชอบต่องาน ครอบครัว และสังคม ... และ ... เพื่อให้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ..."

(กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 5)

นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรเพศศึกษาไว้ ดังนี้

ชลิต แนวพนิช (ชลิต แนวพนิช 2516 : 26) ให้ข้อเสนอแนะว่า

หลักสูตรเพศศึกษาควรประกอบด้วย

✓ 1. เรื่องทางชีววิทยา ได้แก่

ลักษณะและส่วนประกอบของอวัยวะต่าง ๆ ของเพศชายและเพศหญิง

ระบบสืบพันธุ์

การผสมพันธุ์ การตั้งครรภ์ การปฏิสนธิ การคลอดบุตรที่

ถูกต้อง การทำแท้งบุตร

การคุมกำเนิดวิธีต่าง ๆ

ความรู้เรื่องกามโรค

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของร่างกายมนุษย์

สภาวะแห่งวัยรุ่น

ความรู้เกี่ยวกับการมีประจำเดือน

2. เรื่องพัฒนาการส่วนบุคคลได้แก่

ปัญหาวัยรุ่น

ความจำเป็นในการมีความรับผิดชอบในพฤติกรรมทางเพศ

ตัวอย่างการตัดสินใจปัญหาบางเรื่องที่มีต้นเหตุจากเรื่องทางเพศ

การรักษาระดับเพศสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับชีวิต

พัฒนาการแห่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในระดับที่น่าพอใจ

ความแตกต่างแห่งความจำเป็นของชายหญิง

บริหารการรวมเพศ

เพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย

3. เรื่องชีวิตในครอบครัว ได้แก่

ความหมายของสถาบันครอบครัว

ความสำคัญในการมีครอบครัว

บทบาทของสมาชิกในครอบครัวแต่ละคน

ครอบครัวในฐานะเป็นสังคม

ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน

ความขัดแย้งในครอบครัว

การอบรมเลี้ยงดูเด็ก

4. เรื่องทางสังคม ได้แก่

กฎหมายเกี่ยวกับเพศ และการละเมิดกฎหมาย

เจตคติทางสังคมต่อเรื่องเพศ

ผลทางสังคมของพฤติกรรมทางเพศ

การแต่งงาน

เจตคติต่อพฤติกรรมทางเพศที่ขัดแย้งกับวัฒนธรรมและสังคม
 สิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเพศ เช่น หนังสือ ภาพยนตร์

เพศในการโฆษณา

สถานที่ให้คำปรึกษา และรายละเอียดต่าง ๆ ในชุมชน

5. สุขอนามัย ความสัมพันธ์ทางเพศกับการมีสุขภาพดีทั้งทางร่างกาย
 และจิตใจ

สุชาติ โสมประยูร และ วรณี โสมประยูร (สุชาติ โสมประยูร และ
 วรณี โสมประยูร 2521 : 205) เสนอแนะว่า หัวข้อในหลักสูตรเพศศึกษาทั่วไป
 อาจแบ่งได้ดังนี้

1. ระบบสืบพันธุ์ของมนุษย์
2. ความเป็นมาของชีวิต
3. ความเจริญเติบโตและการทางเพศ
4. สุขวิทยาทางเพศ
5. ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ
6. การเลือกคู่ครองและการแต่งงาน
7. ชีวิตครอบครัว
8. ความผิดปกติทางเพศ
9. กามโรคและปัญหาที่เกี่ยวข้อง
10. ความเชื่อและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศ

ซีกัล (Segal. 1963 : 708) ได้วิจัยเจตคติที่เกี่ยวกับเพศศึกษา และ
 แบ่งหัวข้อซึ่งควรประกอบกันขึ้นเป็นเนื้อหาวิชาเพศศึกษา ในระดับประถมและมัธยมศึกษา
 ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กหญิงและเด็กชาย
2. การสืบพันธุ์
3. ความรับผิดชอบในครอบครัว

4. การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง
5. การเกี่ยวพาราสี
6. การนัดพบระหว่างชาย หญิง
7. การปฏิบัติตัวในชีวิตสมรส
8. สุขปฏิบัติระหว่างการมีประจำเดือน
9. การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และจิตใจในวัยรุ่น
10. กามโรค

จากการศึกษาเอกสารการวิจัยที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า หลักสูตรเพศศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา ควรประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านชีววิทยา เป็นเนื้อหาที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางเพศของร่างกายมนุษย์ในช่วงอายุต่าง ๆ และหน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ ของเพศชาย และเพศหญิง การกำเนิดของมนุษย์ การคุมกำเนิด เป็นต้น

2. ด้านสุขวิทยา กล่าวถึงสุขภาพ การระวังรักษาร่างกายให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ หรือความผิดปกติทางเพศ ตลอดจนสุขปฏิบัติในการตั้งครรภ์ และเลี้ยงดูทารก

3. ด้านจิตวิทยา เป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ และอารมณ์ เช่น พัฒนาการทางเพศด้านจิตใจของมนุษย์ในช่วงต่าง ๆ พัฒนาการทางจิตใจเกี่ยวกับเพศที่ผิดปกติ ความกลัวและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศ เป็นต้น

4. ด้านสังคมวิทยา ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับสังคม เช่น การปรับตัวให้เข้ากับเพศตรงข้าม การเลือกคู่ครอง การสมรส ชีวิตสมรส หรือชีวิตครอบครัว การวางแผนครอบครัว ประเพณี และวัฒนธรรมต่าง ๆ ปัญหาสังคมเกี่ยวกับเรื่องเพศ เป็นต้น

ด้านวิธีสอนเพศศึกษา ผู้สอน การจัด และการดำเนินการสอน อุปกรณ์ การสอนเพศศึกษา มีผู้เสนอแนะไว้ดังนี้

สุชาติ โสມประยูร และ วรณี โสມประยูร (สุชาติ โสມประยูร และ
 วรณี โสມประยูร 2521 : 208 - 209) เสนอแนะว่า

1. ก่อนจะเริ่มต้นบทเรียนเกี่ยวกับเพศศึกษา ควรจะรอให้ครูและ
 นักเรียนมีความคุ้นเคยกันดีเสียก่อน
2. การจัดกิจกรรมการสอน และการเรียนนั้นควรจะแสวงหากิจกรรม
 หรือวิธีการที่ช่วยสร้างเจตคติ ความเข้าใจอันดี และมีความคิดวิพากษ์วิจารณ์
3. ควรใช้กล่องคำถาม (Question-box) บ้างในโอกาสอันควร
4. การอภิปรายถึงเรื่องเพศในห้องเรียน ควรจะเป็นไปอย่าง
 ตรงไปตรงมา ปราศจากอารมณ์ และไม่ควรแสดงความกระดากอาย
5. การให้นักเรียนอ่านหนังสือเกี่ยวกับเพศ บางครั้งก็เป็นประโยชน์
 มาก แต่ครูควรจะเป็นผู้แนะนำว่า หนังสือเล่มใดควรอ่านและเล่มใดไม่ควรอ่าน
6. ในโรงเรียนสหศึกษา การสอนเพศศึกษา ควรจะจัดสอนรวมกัน
 ทั้งเพศชาย และหญิง
7. บทเรียนที่ใช้สอนควรจะต้องเลือกให้ตรงตามความสนใจ ความต้องการ
 ของเด็ก และปัญหาทางเพศ ตามลักษณะความเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็ก
8. ครูควรจัดเตรียมหาคำศัพท์ทางด้านวิทยาศาสตร์ทางเพศ รวมทั้ง
 คำสุภาพต่าง ๆ ที่จะใช้อธิบายเรื่องอวัยวะเพศ หรือพฤติกรรมทางเพศไว้ให้พอเพียง
9. การเลือกใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสมกับบทเรียน นับว่าเป็น
 ประโยชน์ในการเรียนรู้เรื่องเพศได้มาก
10. การประเมินผลการเรียนการสอนเพศศึกษาจะต้องวัดพฤติกรรม
 ทั้งในด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ

เสนอ อินทรสุขศรี (เสนอ อินทรสุขศรี 2509 : 64) ได้เสนอแนะว่า

1. การสอนเพศศึกษา ควรจะถือว่าการสอนนอกหลักสูตร การสอน
 ในเวลาว่างจากการสอนวิชาสามัญทั่วไป

2. เมื่อจะจัดสอนไม่ควรจะเรียกชื่อวิชาที่สอนว่าเพศศึกษา หรือคำใด ๆ ที่มีคำว่าเพศศึกษาเข้าไปเกี่ยวข้อง เพราะเด็กอาจเกิดความเข้าใจผิดว่าตนได้เรียนรู้วิชาที่ผู้ใหญ่ถือว่าเป็นความลับ หรือลามกอนาจาร

3. การสอนไม่ควรสอนแบบใช้ห้องประชุมบรรยาย โดยมีนักเรียนเข้าฟังเป็นจำนวนมาก ควรจะแบ่งกลุ่ม กลุ่มหนึ่งประมาณ 20 - 30 คน

4. การสอนควรแยกกลุ่ม โดยแยกเป็นเด็กชายล้วน หรือเด็กหญิงล้วน

5. ควรสอนแบบสนทนามีการตอบปัญหา หรือคุยถึงความคิดเห็นส่วนตัว

6. ไม่ควรมีหลักสูตรจำกัด ไม่มีอยู่ในตารางสอน ไม่มีการสอบ

7. ควรใช้ภาษาง่าย ๆ และเป็นกันเอง

8. ควรจะมีอุปกรณ์การสอน

9. ผู้สอนควรเป็นครูชีววิทยา พยาบาลประจำโรงเรียน และครูผู้ได้รับการอบรมเป็นอย่างดี บางเรื่องอาจเชิญแพทย์หรือจิตแพทย์มาสอนเป็นพิเศษ

10. เมื่อเด็กมีปัญหาอยากทราบเป็นส่วนตัว ครูจะต้องให้คำตอบปัญหานั้นเป็นส่วนตัว

11. ควรเลือกเรื่องที่จะนำมาสอนให้เหมาะกับวัย และเพศของนักเรียน

12. ควรมีกดลองหรือตุ๊กตาสำหรับความคิดเห็น และความต้องการของเด็ก

แล้วนำปัญหานั้นมาสอน

จากข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังกล่าว พอจะสรุปเกี่ยวกับการจัดและการดำเนินการสอน อุปกรณ์การสอนเพศศึกษา ได้ดังนี้

1. ควรมีการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน โดยใช้ชื่อว่า "เพศศึกษา" เพื่อช่วยนักเรียนให้สามารถแก้ปัญหาของชีวิตที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ การรักษาสภาพอนามัยส่วนตัว และปัญหาทางด้านร่างกาย สังคม จิตใจ ศีลธรรมจรรยา และช่วยให้รู้จักการใช้ชีวิตครอบครัวที่เป็นสุข

2. การสอนเพศศึกษาควรเริ่มตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะนักเรียนระดับนี้ส่วนใหญ่อยู่ในวัยรุ่น มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสนใจ และอยากรู้อยากเห็นในเรื่องเพศมากขึ้น จึงควรให้ความรู้อย่างถูกต้อง เพื่อสนองความต้องการของเขา

3. ควรมีการสอนเพศศึกษารวมกับทั้งเพศชาย และเพศหญิง เพื่อช่วยให้นักเรียนปรับตัว และปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้ามได้ดีขึ้น

4. ครูผู้สอนเพศศึกษา ควรได้รับการอบรมอย่างดีทางเพศศึกษา เพื่อให้ให้นักเรียนมีความเข้าใจ และมั่นใจในความรู้ที่ได้รับว่าถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งจะมีผลต่อความประพฤติ และพฤติกรรมทางเพศ

5. อุปกรณ์การสอน ผู้สอนควรใช้อุปกรณ์การสอนประกอบการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจได้สะดวกเร็วขึ้น อุปกรณ์การสอนที่ใช้ได้แก่ภาพยนตร์ ภาพสไลด์ ชุดการสอน หุ่นจำลองของจริง และอื่น ๆ

ชีวิตสมรส

ความหมายของการสมรส

มีผู้ให้ความหมายของการสมรสไว้อย่างต่าง ๆ กันดังนี้

สุพัทธา สุภาพ (สุพัทธา สุภาพ 2519 : 80) กล่าวถึงการสมรสว่าเป็นวิธีการที่ชาย และหญิงมีความสัมพันธ์ทางเพศในรูปที่สังคมยอมรับ โดยที่แต่ละสังคมมีกฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผนสำหรับคู่สมรสเพื่อความถูกต้อง เช่น บางสังคมการสมรสจะสมบูรณ์แบบต้องผ่านพิธีกรรมทางศาสนา แต่ส่วนมากจะกำหนดการจดทะเบียนสมรสเป็นหลักเกณฑ์สำคัญที่สุด ในการปฏิบัติให้การสมรสถูกต้องตามกฎหมายหรือสมบูรณ์แบบ

ชัยวัฒน์ บุญพงษ์ สุรีย์ กาญจนวงศ์ และ จารุณี นะวีโรจน์ (ชัยวัฒน์ บุญพงษ์ สุรีย์ กาญจนวงศ์ และ จารุณี นะวีโรจน์ 2523 : 164) กล่าวว่า การสมรสหมายถึงพิธีการรับรองโดยกฎหมายหรือประเพณี ซึ่งยังผลทำให้ชายและหญิงได้ใช้ชีวิตร่วมกันเป็นสามีภรรยา

สุชาติ โสມประยูร และ วรณี โสມประยูร (สุชาติ โสມประยูร และ วรณี โสມประยูร 2521 : 82) ให้ความหมายการสมรสว่า คือการที่ชายและหญิงตกลงใจที่จะใช้ชีวิตร่วมกัน จะช่วยกันสร้างเสริมหลักฐานของครอบครัวใหม่ให้มั่นคง และมีบุตรธิดาสืบวงศ์ตระกูลต่อไป

จากความหมายของการสมรสที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การสมรส คือการที่ชายและหญิงตกลงใจที่จะใช้ชีวิตร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างครอบครัวใหม่ให้มั่นคงต่อไปและการสมรสนั้นเป็นการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือกฎหมายของสังคม เริ่มตั้งแต่การเลือกคู่ครอง การแสดงความตั้งใจของชายหญิงที่จะอยู่ร่วมกันในฐานะสามีภรรยา การปฏิบัติตนในชีวิตครอบครัว การปรับตัวในชีวิตสมรส และการป้องกันการหย่าร้าง เป็นต้น

เนื้อหาเพศศึกษาเรื่อง "ชีวิตสมรส" ที่จะนำมาสร้างเป็นบทเรียนโปรแกรมในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ การเลือกคู่ครอง การตัดสินใจและความพร้อมในการสมรส การสมรส การปรับตัวในชีวิตสมรส การหย่าร้างและการป้องกัน ดังจะกล่าวโดยย่อได้ดังต่อไปนี้

1. การเลือกคู่ครอง การเลือกคู่ครองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตสมรส ผลจากการตัดสินใจเลือกคู่ครองนี้ย่อมหมายถึง ความสุข หรือความสมหวังของชีวิตในอนาคต และยังรวมถึงชีวิตของบุตรที่จะเกิดมาภายหลังการสมรสอีกด้วย การเลือกคู่ครองเป็นกระบวนการที่ต้องศึกษา และใช้เวลาานพอสมควรเป็น การใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ และต้องเป็นการเลือกอย่างมีหลักการ สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งให้ผู้เลือกคู่ครองควรคำนึงถึงก็คือ "อย่าคิดว่าตนเองจะแก้ไขนิสัย หรือความประพฤติที่เลื่อมเสียของผู้ที่จะมาเป็นคู่ครองของตนได้" ฉะนั้นการเลือกคู่ครองควรประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ หลายอย่าง เช่น ความพร้อมของสองฝ่ายในความมีวุฒิภาวะ การเศรษฐกิจ สุขภาพกาย สุขภาพจิต เจตคติ ค่านิยม ความสนใจ ศาสนา ภูมิหลังของครอบครัว

ญาติพี่น้อง การศึกษา เป็นต้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า คนที่รักกันมิได้หมายความว่า จะเหมาะสมที่จะเป็นคู่ครอง และทำการสมรสกันได้อย่างมีความสุขเสมอไป (วารุณี บินทสันต์ 2520 : 58)

2. การตัดสินใจและความพร้อมในการสมรส ในการสมรสของชายหญิงควรจะได้มีการตัดสินใจที่ถูกต้อง มีเป้าหมายในการตัดสินใจ ควรได้รับรู้ถึงผลได้ผลเสียของการสมรส หรือทางเลือกอื่นที่ไม่ใช่การสมรส ตลอดจนความสละสลวยและอุปสรรคทางสังคมที่มีต่อการสมรส หรือไม่สมรส เป้าหมายในการสมรสของชายหญิงมีหลายอย่าง เช่น การยึดถือตามค่านิยมของสังคม การยึดถือความพึงพอใจทางเพศ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และการหวังความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น (วาทีท อุตอามาตย์ 2523 : 11 - 19) นอกจากนี้ความพร้อมก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ชีวิตสมรสราบรื่นไปได้ด้วยดี คู่สมรสควรเตรียมพร้อมในด้านต่าง ๆ ก่อนทำการสมรส เช่น วุฒิภาวะทางอารมณ์ สุขภาพร่างกาย และจิตใจ ฐานะทางการเงิน เป็นต้น

3. การสมรส การสมรสคือการที่ชายหญิงตกลงใจที่จะใช้ชีวิตร่วมกัน จะช่วยกันสร้างเสริมหลักฐานของครอบครัวใหม่ให้มั่นคง และมีบุตรธิดาสืบวงศ์ตระกูลต่อไป การสมรสจึงเป็นเรื่องสำคัญของบุคคลสองคน ซึ่งพร้อมที่จะเริ่มต้นชีวิตครอบครัวอย่างจริงจัง มีเป้าหมายที่แน่นอน โดยทั้งคู่จะต้องดำเนินชีวิตประจำวันร่วมกันต่อไปจนตลอดชีวิต

4. การปรับตัวในชีวิตสมรส ชีวิตสมรสที่ประสบความสำเร็จย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ โดยคู่สมรสแต่ละคู่ต้องการองค์ประกอบเหล่านี้ไม่เหมือนกัน เพราะคนเรามีความแตกต่างกันนั่นเอง เมื่อเกิดปัญหาขึ้นแต่ละคู่จึงต้องการวิธีการปรับตัวที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งแล้วแต่สภาพของปัญหา เหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ แต่ก็ยังมีหลักเบื้องต้นพอยึดถือเป็นแนวทางในการปรับตัวได้ เช่น การปรับตัวทางเพศ การปรับตัวทางอารมณ์ การปรับตัวทางเศรษฐกิจ เป็นต้น (สุชาติ โสภประยูร และ วารุณี โสภประยูร 2523 : 88 - 90)

5. การหย่าร้าง และการป้องกัน โดยทั่วไปชีวิตสมรสมักจะมี ความขัดแย้งกันอยู่เสมอ ส่วนใหญ่เกิดจากการที่สามีภรรยาไม่สามารถปรับตัวเข้าหากันได้ จากความขัดแย้งซึ่งมีอยู่เป็นประจำนี้อาจนำไปสู่การหย่าร้างได้ การหย่าร้างมีบทบาทสำคัญในชีวิตครอบครัวมาก เพราะเป็นผลที่นำความกระทบกระเทือนใจมาสู่คู่สมรสและครอบครัว ดังนั้นเราจึงควรได้พิจารณาถึงสาเหตุของการหย่าร้างด้วยความเข้าใจ และใจเป็นกลาง จะช่วยให้บุคคลนั้น ๆ สามารถหลีกเลี่ยงสาเหตุของการหย่าร้างได้ เวลาที่เหมาะสมสำหรับการพิจารณาสาเหตุของการหย่าร้างก็คือ เวลาก่อนการสมรส เพราะเราจะมองดูเหตุการณ์ด้วยใจเป็นกลาง และเข้าใจธรรมชาติของการหย่าร้าง ได้ดี และจะทำให้มีเหตุผลในการเลือกคู่ชีวิตขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้เกิดการหย่าร้างขึ้น ภายหลัง ดังนั้นชายหญิงจึงควรได้ศึกษาถึงสาเหตุของการหย่าร้าง และการป้องกันการหย่าร้าง เป็นข้อมูลประกอบในการเตรียมชีวิตสมรสด้วย (วารุณี บินทสันต์ 2525 : 101 - 102) ซึ่งสาเหตุของการหย่าร้างมักเกิดจาก การคบชู้ของสามีหรือภรรยา การงอแงไม่รับนิโคชครอบครัว การทำร้ายร่างกายฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างรุนแรง ฯลฯ ส่วนการป้องกันสามีภรรยาควรปรับตัวเข้าหากัน และพยายามทำหน้าที่ของสามีภรรยาที่ดี เป็นต้น

ซึ่งจากเนื้อหาทั้งหมดนี้ คงจะเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตสมรสดีขึ้น และสามารถนำไปประพฤตินิติได้ในโอกาสอันควร

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนเพศศึกษา

ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนเพศศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

เทพนม เมืองแมน (เทพนม เมืองแมน 2518 : 13) ได้ทำการวิจัย เรื่องทัศนคติของนักเรียนไทยต่อการสอนวิชาเพศศึกษา และประชากรศึกษาในโรงเรียน

จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนร้อยละ 94 ต้องการให้มีการสอนเพศศึกษา นักเรียนร้อยละ 94 กล่าวว่าตนเองมีความรู้เพศศึกษาอยู่บ้าง แต่ความรู้ที่มีอยู่น้อยมาก และทราบมาจากเพื่อน ๆ เล่าต่อกันมาอีกทีหนึ่ง นักเรียนร้อยละ 40 ได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษามาจากหนังสือพิมพ์ นักเรียนร้อยละ 52 เสนอแนะให้เริ่มสอนเพศศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม โดยให้ครูเป็นผู้สอน

นิยม ฉิมตระกูล (นิยม ฉิมตระกูล 2518 : 80 - 83) พิเชฐ ศรีวรกุล (พิเชฐ ศรีวรกุล 2518 : 70 - 78) และ สำราญ เพชรจอม (สำราญ เพชรจอม 2518 : 76) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม ในส่วนกลางที่มีต่อการจัดให้มีการสอนเพศศึกษาร่วมกันเป็นโครงการ โดยนิยม ฉิมตระกูล ใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามในโรงเรียนสาธิต พิเชฐ ศรีวรกุล ใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามในโรงเรียนรัฐบาล และ สำราญ เพชรจอม ใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามในโรงเรียนราษฎร์ ผลการวิจัยของบุคคลทั้งสามปรากฏผลสอดคล้องกันดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม ในโรงเรียนแต่ละประเภทในส่วนกลาง มีเจตคติที่ดีต่อการที่จะจัดให้มีการสอนเพศศึกษา
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในโรงเรียนทั้งสามประเภทมีเจตคติต่อการที่จะจัดให้มีการสอนเพศศึกษาต่างกัน โดยนักเรียนชายมีเจตคติต่อการที่จะจัดให้มีการสอนเพศศึกษาคึกว่านักเรียนหญิง

วาสนา ศิลากร (วาสนา ศิลากร 2520 : 79) ได้ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม ในจังหวัดลำปางที่มีต่อการจัดให้มีการสอนเพศศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการที่จะจัดให้มีการสอนเพศศึกษา นักเรียนชายมีเจตคติที่ดีกว่านักเรียนหญิง นักเรียนที่อยู่ในสภาพชุมชนที่ก่อให้เกิดปัญหาทางเพศ มีเจตคติที่ดีต่อการที่จะจัดให้มีการสอนเพศศึกษามากกว่านักเรียนที่อยู่ในสภาพชุมชนที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางเพศ

อาภาพร สุขาวงษ์ (อาภาพร สุขาวงษ์ 2520 : 81) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามในจังหวัดชลบุรี ที่มีต่อการจัดให้มีการสอนเพศศึกษา ผลการวิจัยพบว่านักเรียนทั้งหมดมีเจตคติที่ดีต่อการจัดให้มีการสอนเพศศึกษา นักเรียนชายมีเจตคติต่อการจัดให้มีการสอนเพศศึกษาคือว่าเจตคติของนักเรียนหญิง นักเรียนร้อยละ 81.90 ได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษาจากหนังสือพิมพ์เป็นอันดับหนึ่ง นักเรียนเสนอแนะว่า ควรสอนเพศศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และผู้สอนเพศศึกษาควรเป็นครู

รักวงศ์ โพธิสาร (รักวงศ์ โพธิสาร 2524 : 35) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน เป็นนักเรียนชาย 15 คน นักเรียนหญิง 15 คน โดยจัดให้มีการสอนเพศศึกษาในเวลา 10 ชั่วโมง แล้ววัดเจตคติด้านเพศศึกษาของนักเรียน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีแนวโน้มเจตคติเชิงนิมิตต่อการสอนเพศศึกษา
2. นักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มีการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อเพศศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติภายหลังการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยในต่างประเทศ

วาเรน อาร์ จอห์นสัน และ มากาเร็ต ชูท (Johnson and Schutt, 1966 : 64 - 67) ได้ทำการวิจัยเรื่องเจตคติของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการสอนเพศศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ผู้บริหารโรงเรียนทั้งชายหญิงจำนวน

1,500 คน ผลการวิจัยปรากฏว่าผู้บริหารร้อยละ 90 เห็นคว่าควรจัดสอนเพศศึกษาในโรงเรียน และมีข้อเสนอแนะว่า ไม่ควรสอนแต่เรื่องสืบพันธุ์เท่านั้น ควรจะสอนเรื่องต่าง ๆ ที่ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อเรื่องเพศ และในการสอนควรคำนึงถึงศีลธรรมอันดีด้วย และให้ความคิดเห็นว่าการที่ทางโรงเรียนต่าง ๆ ยังมิได้จัดสอนเพศศึกษาขึ้นนั้น เป็นเพราะว่าขาดครูผู้ทรงคุณวุฒิ และขาดแรงจูงใจของชุมชน หากจะจัดสอนเพศศึกษาขึ้นในโรงเรียนของตน

เกอร์นี (Gurney. 1970 : 1197 - B) ได้ทำการวิจัยการยอมรับการจัดสอนวิชาเพศศึกษา โดยไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งมีอาชีพแตกต่างกันหกอาชีพ ได้แก่ แพทย์ นักการศึกษาสาขาประถมศึกษา (Elementary Educators) นักการศึกษาสาขามัธยมศึกษา (Secondary Educators) นักสังคมสงเคราะห์ เสมียนพนักงาน และนักกฎหมาย ผู้เคยประสบปัญหาเรื่องเพศโดยตรง และโดยอ้อมมาก่อน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรรับผิดชอบในการสอนเพศศึกษา การสอนเพศศึกษาควรสอนรวมกันทั้งชายและหญิง นอกจากบางเรื่องเท่านั้น

คิลเมอร์ ปอมเปียน (Pompian. 1970 : 3711 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ความรู้ และเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก ผู้ปกครอง และครูเกี่ยวกับโครงการเพศศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ในการพัฒนาโปรแกรมเพศศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก ผู้ปกครองและครู จำนวน 62 คน ตอบแบบสอบถามก่อนที่จะให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา และเมื่อนักเรียนได้เรียนเพศศึกษาจากโปรแกรมเพศศึกษาแล้วสามปี ก็ให้ตอบแบบสอบถามชุดเดิมอีก ผลการวิจัยพบว่าในตอนแรกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก ส่วนใหญ่มีความรู้ไม่ค่อยถูกต้องเกี่ยวกับเพศศึกษา แต่หลังจากได้เรียนเพศศึกษาแล้วนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษากว้างขวางขึ้น นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อโปรแกรมนี้ เด็กชายมีลักษณะเปิดเผยที่จะหาความรู้มากกว่าเด็กหญิง นักเรียนส่วนมากต้องการเรียนโดยแยกเพศ และไม่ต้องการให้

ผู้ปกครองเข้าเยี่ยมชั้นเรียน ผู้ปกครองต้องการให้เด็กศึกษาเรื่องเพศ และเห็นว่าโรงเรียนเป็นสถานที่ที่ดีที่สุดที่จะให้ความรู้แก่นักเรียน

เบอร์รี่ (Berry. 1974 : 4118 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนมัธยมใน Dade County จำนวน 59 โรงเรียน เมื่อผู้บริหารและผู้จัดการวางหลักสูตรเพศศึกษาได้ส่งคำตอบมาแล้ว ผลปรากฏว่า

1. โรงเรียนส่วนใหญ่สอนวิชาเพศศึกษาแทรกกับวิชาต่าง ๆ และทางโรงเรียนมีวิชาบังคับซึ่งบางวิชาที่มีวิชาเพศศึกษารวมอยู่ด้วย
2. การสอนเพศศึกษาเป็นความรับผิดชอบของโรงเรียน และส่วนใหญ่ยินดีจัดโปรแกรมเพศศึกษาในโรงเรียน แต่บางแห่งไม่ได้จัดสอนเพราะขาดบุคลากรด้านนี้
3. การก่อตั้งโครงการสอนเพศศึกษา ควรร่วมมือกันทุกฝ่าย ทั้งผู้ปกครอง นักเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และชุมชนนั้น
4. เจตคติของชุมชนเป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน
5. สื่อมวลชนต่าง ๆ มีผลต่อเจตคติด้านเพศศึกษาของนักเรียน
6. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าเรียนในวิทยาลัย ในระดับชั้นปริญญาตรี ที่จัดสอนวิชาเพศศึกษา
7. ในการสอนเพศศึกษานั้นควรเน้นข้อเท็จจริงในเรื่องค่านิยม และเจตคติที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ซัคเคอร์แมน ทัสฮับ และ ฟินเนอร์ (Zuckerman, Tushub, and Pinner. 1976 : 7 - 19) ได้ศึกษาอิทธิพลของการเรียนวิชาการเพศมนุษย์ (Human Sexuality) ต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมทางเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเดลาแวร์ (Delaware) จำนวน 560 คน เป็นชาย 229 คน หญิง 331 คน แบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา

การเพิ่มนุ้ยสองห้องเป็นกลุ่มทดลอง และนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจิตวิทยาบุคลิกภาพ (Personality Psychology) สองห้องเป็นกลุ่มควบคุม ก่อนทำการสอนได้แจกแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องเพศให้ทั้งสองกลุ่มตอบ และเมื่อเรียนจบวิชาแล้วให้ตอบแบบสอบถามนั้นซ้ำอีก เพื่อดูความเปลี่ยนแปลงของเจตคติและพฤติกรรม ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้เรียนเกี่ยวกับสรีรวิทยาของระบบสืบพันธุ์ การไม่รู้จักถึงจุดสุดยอดของสตรี (Dysfunction) และรักรวมเพศ (Homosexuality) จากผู้สอนคนเดียวกันในกลุ่มควบคุมนั้นผู้สอนใช้การสอนแบบบรรยาย และสอนไปในแง่ของสรีรวิทยา แต่ในกลุ่มทดลองมีการบรรยาย ฉายภาพยนตร์และสไลด์ รวมทั้งการสนทนาเป็นกลุ่มย่อย มีการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาพูดในหัวข้อพิเศษ เช่น การไม่รู้จักจุดสุดยอดของสตรี ซึ่งทำให้นักศึกษาในกลุ่มทดลองนำเอาสิ่งที่ได้จากการเรียนไปสัมพันธ์กับเจตคติ ความรู้สึก และประสบการณ์ส่วนตัว ผลปรากฏว่าหลังจากการเรียนจบแล้ว นักศึกษาในกลุ่มทดลองมีการตั้งเกณฑ์ทางอารมณ์ และสังคม ต่อกิจกรรมทางเพศต่ำกว่ากลุ่มควบคุม และยังมีประสบการณ์ทางเพศ กับเพศตรงข้ามและเพศเดียวกันมากกว่า นอกจากนั้นยังมีเจตคติที่ดีต่อเรื่องเพศมากกว่ากลุ่มควบคุม

ฮิล (Hill, 1982 : 3936 - A) ได้ทำการทดลองสอนวิชาเกี่ยวกับ "ความรักและการสมรส" ซึ่งเป็นวิชาเลือกในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาแห่งหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 15 คน ชาย 7 คน หญิง 8 คน จุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจ และตระหนักถึงความสำเร็จในชีวิตสมรส และความสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกันคนอื่น โดยได้แบ่งเนื้อหาการสอนออกเป็น 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับความสำคัญของการสร้างสัมพันธ์ภาพ ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความหมาย และการแสดงออกถึงความรัก ตลอดจนความจำเป็นในการมีความรัก ตอนที่ 3 ความเข้าใจที่ถูกต้องและความสำคัญของเพศสัมพันธ์ในการแต่งงาน ตอนที่ 4 เป็นการรวมทั้งสามตอนแรกเข้าด้วยกัน และเน้นถึงการสร้างความสัมพันธ์อันใกล้ชิด ตอนที่ 5 เป็นตอนที่สอนเกี่ยวกับพิธีสมรส โดยจัดให้มีการแสดงบทบาทสมมติของพิธีสมรส มีการ

อภิปรายและการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนการสมรส ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีความเข้าใจอันดี และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรัก การสมรส และเรื่องเพศเป็นไปในทางบวก

จากงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า เพศศึกษามีความสำคัญ และควรจะมีการสอนเพศศึกษาโดยครู ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่ถูกต้องในเรื่องเพศยิ่งขึ้น

บทเรียนโปรแกรม

ปัจจุบันความต้องการทางการศึกษาของประชากรวัยเรียนสูงมาก และเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้มีผลต่อคุณภาพของการศึกษา การเพิ่มห้องเรียนให้เพียงพอ เพิ่มครู เพิ่มตำรา เครื่องประกอบการเรียน และอุปกรณ์การสอน จะเป็นการช่วยเพิ่มคุณภาพของการศึกษาได้มากทีเดียว จากรายงานของยูเนสโกเกี่ยวกับเรื่องการเพิ่มปริมาณโรงเรียน ครู และสิ่งต่าง ๆ จนเป็นการเพียงพอนั้นเป็นการสิ้นเปลือง จนคิดว่าประเทศที่กำลังพัฒนาอาจทำได้ไม่สำเร็จ เขาจึงเสนอแนะให้มองหาทางเลือกอื่นซึ่งมีอยู่ และมีทางเป็นไปได้ควย ทางเลือกอื่นทางหนึ่งก็คือ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (เปรี๊อง กุมุท 2518 : 113)

บทเรียนโปรแกรมเป็นเทคโนโลยีอย่างหนึ่งที่กำลังได้รับการเผยแพร่ให้เข้ามา มีบทบาทในวงการศึกษาปัจจุบัน ในฐานะของสื่อการสอน ที่สามารถจะใช้ในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี เพราะสามารถช่วยแบ่งเบาภาระอันหนักของครู และนักเรียน มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน ทั้งยังสอนให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาได้แจ่มแจ้ง สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของวิชาที่นักเรียนศึกษา บทเรียนโปรแกรมจึงเปรียบเสมือนครูพิเศษที่สามารถสอนนักเรียนได้ตัวต่อตัว (กระทรวงศึกษาธิการ 2515 : 10 - 11)

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของบทเรียนโปรแกรมในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น

แชรรม (Schramm. 1964 : 1) กล่าวว่าบทเรียนโปรแกรมมีลักษณะคล้ายแบบเรียนที่ใช้อยู่โดยปกติ แต่เนื้อหาภายในได้รับการแตกย่อย และจัดลำดับจากง่ายไปหายากทีละน้อย ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองไปตามลำดับขั้น ตามคำแนะนำที่กำหนดไว้ในแบบเรียน จนในที่สุดผู้เรียนจะเกิดความรู้ และพฤติกรรมตามที่แบบเรียนกำหนดไว้

ฮาร์ตลีย์ (Hartley. 1967 : 3) ได้กล่าวว่าบทเรียนโปรแกรมเป็นวิธีสอนซึ่งสามารถวัดได้ตามวัตถุประสงค์ จัดเรียงลำดับขั้น และมีวิธีการเสนอความรู้ที่ผู้เรียนสามารถตรวจคำตอบได้ด้วยตนเอง

อุทัย บุญประเสริฐ (อุทัย บุญประเสริฐ 2517 : 80) กล่าวว่าว่าบทเรียนโปรแกรมเป็นผลผลิตทางเทคนิคในโลยีทางการศึกษา ที่จะอำนวยความสะดวกการสอนเป็นอย่างมาก ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเอง ได้ตามความสนใจ ตามความสามารถและตามความถนัด จุดหมายสูงสุดของบทเรียนโปรแกรม คือให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ บทเรียนสร้างขึ้นเพื่อสนองกับความสามารถของผู้เรียน

เปรี๊ยะ กุมุท (เปรี๊ยะ กุมุท 2515 : 1) ได้ให้ความหมายของบทเรียนโปรแกรมว่า คือ ลำดับประสบการณ์ที่จัดวางไว้ สำหรับนำผู้เรียนไปสู่ความสามารถโดยอาศัยหลักสัมพันธ์ของสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งได้พิสูจน์แล้วว่า มีประสิทธิภาพ จึงเห็นได้ว่าบทเรียนโปรแกรมเป็นเครื่องมือทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ซึ่งสามารถทำให้นักเรียนรับรู้ประสบการณ์ที่จัดไว้เป็นอนุกรมไปตามลำดับขั้น ตามที่ผู้จัดทำบทเรียนเชื่อว่าจะทำให้นักเรียนไปสู่ขีดความสามารถที่ต้องการให้เกิดขึ้น

ลักษณะคุณสมบัติหรือโครงสร้างของบทเรียนโปรแกรม มีผู้เขียนไว้มากมาย แต่จะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน และกล่าวได้รวม ๆ กันดังต่อไปนี้

1. เนื้อหาที่สอนในบทเรียนโปรแกรม จะแบ่งออกเป็นหัวข้อและหน่วยย่อย ๆ โดยจัดในรูปของกรอบ (Frame) โดยจะมีการเสนอเนื้อหาย่อย ๆ เหล่านั้นไปตามลำดับขั้นต่อเนื่องกัน เพื่อนำผู้เรียนไปสู่จุดหมายที่ต้องการ

2. บทเรียนโปรแกรมจะต้องมีจุดหมายที่ชัดเจน เพื่อสามารถประเมินผลการใช้แบบเรียนได้ถูกต้อง และเนื้อหาของแบบเรียนจะต้องตรงกับความรู้ที่วางไว้

3. ผู้เรียนจะสนองตอบต่อคำถามแต่ละกรอบโดยการเขียนบรรยายเติมคำหรือเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

4. ผู้เรียนจะได้รับแรงกระตุ้น โดยการทราบทันทีว่าคำตอบของตนถูกหรือผิด ซึ่งถ้าถูกก็จะพอใจอยากทำต่อไป หรือถ้าผิดก็จะทราบว่าผิดอย่างไร จึงเป็นการปูพื้นฐานการเรียนรู้กรอบต่อไป จากการตอบสนองในครั้งก่อน

5. การปรับปรุงแก้ไขแบบเรียน จะต้องยึดการสนองตอบของผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งรู้ได้จากการที่นักเรียนเขียนตอบลงในแต่ละกรอบ

6. ผู้เรียนมีอิสระในการเรียน และสามารถเรียนได้เร็วหรือช้าตามความสามารถของตน

7. โดยแกนแท้ของการวางแผนและพัฒนาการสอนระยะยาว บทเรียนโปรแกรม ไม่ได้เป็นเพียงผู้แก้ไขนักเรียนเท่านั้น แต่จะช่วยให้นักเรียนปรับปรุงแก้ไขตัวเอง และผลการตอบสนองของนักเรียนเองก็จะใช้ในการปรับปรุงแก้ไขตัวแบบเรียนได้ด้วย เป็นต้นว่าการบันทึกผลงานของผู้เรียนจะถูกนำไปใช้ในการประเมินผล และปรับปรุงตัวโปรแกรมเองด้วย

8. บทเรียนโปรแกรมเองก็มุ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับขั้นตอนการเรียนรู้หลาย ๆ อย่าง เพื่อให้เกิดความรู้เพิ่มขึ้น (Fry. 1963 : 2 - 3, Brown. 1972 : 312 และกรมอาชีวศึกษา 2515 : 10 - 11)

สรุปแล้วบทเรียนโปรแกรม มีลักษณะเด่นอยู่สามประการคือ

1. ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง
2. เนื้อหาจะถูกย่อยออกเป็นหน่วยเล็ก ๆ เรียงตามลำดับจากง่าย

ไปหายาก เรียงกว่ากรอบหรือเฟรม

3. ใช้หลักจิตวิทยาสนองตอบสิ่งเร้า

บทเรียนโปรแกรมยึดหลักจิตวิทยา ดังนี้

1. ทฤษฎีเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองของ Thorndike โดยยึดหลักสิ่งเร้าและการตอบสนอง บทเรียนโปรแกรมใช้การเร้าโดยการให้ความรู้ และมีการตอบสนองโดยให้ผู้เรียนลงมือทำ

2. ทฤษฎีการเสริมแรง ของ Skinner โดยยึดหลักการเสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจที่จะเรียนต่อ การเสริมแรงของบทเรียนโปรแกรม ใช้การเฉลยคำตอบให้ทราบผลว่า ถูกหรือผิดทันที (ไฟโรจน์ เบาใจ 2520 : 6)

ดังนั้นกระบวนการของบทเรียนโปรแกรมก็คือ (เปเรื่อง กุมุท 2515 : 6)

1. เสนอสิ่งเร้าแก่ผู้เรียน
2. ช่วยให้ผู้เรียนสนองตอบอย่างเหมาะสม ด้วยการบอกแนวทาง

หรือบอกใบ้ให้ หรือบอกคำตอบตอบนั้นเสียเลย

3. เมื่อผู้เรียนตอบตามที่ปรารถนาได้แล้ว เราต้องเสริมแรงข้อสนองตอบนั้นทันที

เทเบอร์ และคนอื่น ๆ (Taber and others. 1965 : 10 - 27)

เขียนไว้ว่า บทเรียนโปรแกรมนั้นตั้งอยู่บนรากฐานทางปรัชญาที่จะมีการให้การเสริมแรงในทางบวก โดยขึ้นอยู่กับอุปนิสัย และภูมิหลังโดยทั่วไปของผู้เรียนด้วย เช่น สมรรถวิสัย วัยของผู้เรียน และการให้การเสริมแรงช้าลง จะยังผลให้การตอบสนองน้อยลงหรือไม่เสียเลย ดังนั้นการเขียนบทเรียนโปรแกรม จะต้องให้การเสริมแรงอย่างทันทีทันใด เพราะพฤติกรรมการตอบสนองจะแข็งแรงขึ้นเมื่อได้รับการเสริมแรงเช่นนั้น

นอกจากนี้การได้รับการเสริมแรงในทางบวกจะทำให้การตอบสนองเพิ่มขึ้น ตรงกันข้าม การได้รับการเสริมแรงทางลบจะทำให้การตอบสนองอ่อนกำลังลงอย่างรวดเร็ว

ชนิดของบทเรียนโปรแกรม

— บทเรียนโปรแกรมที่แบ่งตามเทคนิคการเขียน แบ่งได้สองชนิดคือ

1. บทเรียนโปรแกรมชนิดเส้นตรง (Linear Program) เป็นชนิดที่จัดเรียงลำดับของกรอบปัญหาจากง่ายไปยาก ผู้เรียนจะต้องเรียนทุกกรอบ เริ่มจากกรอบแรกไปจนถึงกรอบสุดท้าย จะข้ามกรอบใดกรอบหนึ่งไม่ได้ เพราะสิ่งที่เรารู้จากกรอบแรก ๆ เป็นพื้นฐานของการเรียนของกรอบต่อไป วิธีการเรียนผู้เรียนจะต้องตอบคำถามในบทเรียน โดยคิดหาคำวลี ตัวเลข หรือสัญลักษณ์ มาเติมในช่องว่างที่เว้นไว้ในแต่ละกรอบ บางครั้งจึงเรียกบทเรียนชนิดนี้ว่า บทเรียนโปรแกรมชนิดสร้างคำตอบเอง (Constructed Response Type) ลักษณะบทเรียนโปรแกรมชนิดเส้นตรงมีดังนี้

1.1 ประกอบด้วยหน่วยเล็ก ๆ เรียกว่ากรอบ ซึ่งในแต่ละกรอบจะมีเพียงมโนทัศน์ หรือตัวอย่าง หรือกฎเพียงอย่างเดียว

1.2 ต้องการให้ผู้เรียนตอบสนอง โดยเขียนคำตอบลงในแต่ละกรอบ เพื่อจะได้นำคำตอบมาวิเคราะห์ปรับปรุงบทเรียน คำตอบของผู้เรียนจะเป็นแบบสร้างคำตอบเอง

1.3 ในกรอบหนึ่ง ๆ จะมีการตอบสนองเพียงครั้งเดียว

1.4 ในกรอบแรก ๆ จะมีการแนะคำตอบ เพื่อลดการตอบผิด อัตราการตอบผิดในกรอบหนึ่ง ๆ ปกติจะน้อยกว่าร้อยละ 5

1.5 มีคำตอบเฉลย ให้ทราบทันทีในแต่ละกรอบ

1.6 ผู้เรียนจะเรียนตามลำดับกรอบแบบเดียวกันตลอดไป

1.7 ผู้เรียนแต่ละคนจะใช้เวลาในการเรียนแตกต่างกันไปตาม

ความสามารถของแต่ละบุคคล (Krisnamurthy. 1970 : 40 - 42)

คริสนาเมอร์ที (Krisnamurthy. 1970 : 41 - 42) ได้สรุปข้อดีของบทเรียนโปรแกรมชนิดเส้นตรงไว้ว่า

1. การแบ่งเนื้อหาออกเป็นกรอบสั้น ๆ จะทำให้ผู้เรียนตอบสนองได้ถูกต้อง เป็นผลให้มีแรงจูงใจในการเรียน
2. ลักษณะที่ง่ายและกล่าวซ้ำบ่อย ๆ ของบทเรียนจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการตนเองประสบผลสำเร็จ
3. การที่ได้รู้คำตอบที่เฉลยไว้ทันทีทันใด ทำให้นักเรียนลดความตึงเครียดและความกังวล เป็นแรงกระตุ้นให้อยากเรียนต่อไป
4. การกล่าวซ้ำบ่อย ๆ (Repetition) จะทำให้การเรียนสมบูรณ์ขึ้น และทำให้มีความมั่นใจในการตอบสนอง

2. บทเรียนโปรแกรมชนิดสาขา (Branching Programmed) ชนิดนี้จัดให้มีการเรียงลำดับข้อความย่อย โดยอาศัยคำตอบของผู้เรียนเป็นเกณฑ์ ถ้าผู้เรียนตอบคำถามของข้อความย่อยที่เป็นหลักของบทเรียนได้ถูกต้อง ผู้เรียนก็อาจจะได้รับอนุญาตให้ข้ามหน่วยย่อยใดจำนวนหนึ่ง แต่ถ้าผู้เรียนตอบคำถามไม่ถูกต้องก็อาจจะถูกสั่งให้เรียนข้อความย่อยต่าง ๆ เพิ่มเติมก่อนที่จะก้าวไปเรียนหน่วยย่อยต่อไป ข้อความย่อย ๆ ที่ต้องเรียนเพิ่มเติมจะชี้แจงเหตุผลว่าทำไมคำตอบของผู้เรียนจึงผิด

คริสนาเมอร์ที ได้สรุปลักษณะของบทเรียนโปรแกรมชนิดสาขาไว้ดังนี้

1. ขนาดของกรอบ เมื่อเทียบกับบทเรียนโปรแกรมชนิดเส้นตรงแล้วจะใหญ่กว่า แต่ละกรอบจะมีสองถึงสามมโนทัศน์ที่สัมพันธ์กัน
2. คำถามแบบเลือกตอบ โดยมากจะเขียนไว้ภายหลังการเสนอความรู้ภายในกรอบ
3. ในการตอบคำถามนั้นผู้เรียนจะต้องหาความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ที่ให้ไว้ในกรอบจึงจะเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้
4. บทเรียนชนิดนี้ไม่พยายามลดอัตราการตอบผิด เมื่อตอบผิดต้องมีการวิเคราะห์คำตอบ และช่วยสอนซ่อมเสริมทันที

5. บทเรียนชนิดนี้ประกอบด้วยคำถามประเภทเลือกตอบ (Multiple Choice) เพื่อให้ผู้เรียนเลือกตอบ ซึ่งตรงกันข้ามกับบทเรียนโปรแกรมชนิดเส้นตรงที่ได้สร้างคำตอบขึ้นเอง

6. ผู้เรียนแต่ละคนจะมีแนวการเรียนแตกต่างกันไป ถ้าตอบถูกจะก้าวไปสู่โมดูลใหม่ต่อไป ถ้าตอบผิดจะได้รับการซ่อมเสริม (Krisnamurthy, 1970 : 44 - 45)

นอกจากนี้ คริสนาเมอร์ธี ได้กล่าวถึงข้อดีของบทเรียนโปรแกรมชนิดสาขาไว้ว่า

1. เนื่องจากกรอบมีขนาดใหญ่ เนื้อหาที่บรรจุในกรอบขึ้นและกรอบสาขาช่วยลดการซ้ำ และการตอบที่ไม่จำเป็น เป็นการช่วยลดเวลาที่เรียนและความเบื่อหน่าย

2. เมื่อผู้เรียนตอบผิด เหตุผลที่ผิดจะอธิบายไว้ในกรอบสาขา ดังนั้นในการเรียนแบบนี้ผู้เรียนจะได้ทั้งคำตอบและทราบเหตุผล เมื่อผู้เรียนตอบผิด ขอบกรอบของบทเรียนโปรแกรมชนิดสาขา

1. ทำให้ผู้เรียนยุ่งยากในการอ่าน เพราะต้องเปิดกลับไปกลับมาตามคำสั่ง ทำให้เบื่อได้ง่าย

2. บทเรียนโปรแกรมชนิดสาขานี้ เหมาะสำหรับผู้เรียนที่ฉลาด ส่วนผู้เรียนที่มีสติปัญญาปานกลาง และอ่อนจะไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนเท่าที่ควร

3. ในการเขียนคำตอบให้เลือก ต้องทนายใจผู้เรียนได้ว่าจะตอบในแนวไหน ทั้งที่เป็นคำตอบแบบถูกหรือผิด เพราะจะได้อธิบายเหตุผลที่ผู้เรียนตอบผิดได้อย่างถูกต้อง (Krisnamurthy, 1970 : 46 - 47)

หลักการสร้างบทเรียนโปรแกรม

ในการเขียนบทเรียนโปรแกรมนั้นจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ของการสร้างบทเรียนโปรแกรม ซึ่งนักเทคโนโลยีทางการศึกษาได้เสนอลำดับขั้นตอนในการเขียนไว้หลายท่านกล่าวคือ

แลมบ์ (Lamb. 1967 : 160) ได้สรุปวิธีสร้างบทเรียนโปรแกรมของ ศาสตราจารย์ เจ.อาร์. ดิกสัน ไว้ดังนี้คือ

1. วางวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียนโปรแกรม และสร้างแบบทดสอบสำหรับ Post - test หลังการใช้บทเรียนแล้วโดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
2. พิจารณาความรู้ซึ่งจะใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนและกำหนดออกมาในรูปเชิงพฤติกรรม
3. เขียนกรอบ
4. เลือกผู้เรียนจากกลุ่มตัวอย่าง 1 คน ให้ทำ Pre - test แล้วเรียนจากบทเรียนโปรแกรม ผู้สร้างต้องสังเกตข้อผิดพลาดที่ผู้เรียนทำในบทเรียนและข้อทดสอบ
5. แก้ไขปรับปรุงบทเรียนในข้อที่ผู้เรียนทำผิดนั้นใหม่
6. ทำซ้ำตามข้อ 4 และข้อ 5 จนเป็นที่พอใจ
7. ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
8. ควรกระทำซ้ำตามข้อ 4, 5, 6 และ 7 จนกว่าจะได้บทเรียนโปรแกรมที่ดี

เบรื่อง กุมุท (เบรื่อง กุมุท 2518 : 2 - 7) ได้เสนอลำดับขั้นในการเขียนบทเรียนโปรแกรม ซึ่งกำหนดไว้สามตอนใหญ่ ๆ คือ

1. ขั้นตอนวางแผนทางวิชาการซึ่งแบ่งเป็น
 - 1.1 การกำหนดเนื้อหาวิชาและลำดับขั้น
 - 1.2 ตั้งจุดมุ่งหมายของเนื้อหาวิชาซึ่งแยกออกเป็น
 - 1.2.1 จุดมุ่งหมายทั่วไป
 - 1.2.2 จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1.3 วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อแยกเนื้อหาให้ละเอียดแล้วเรียงลำดับ
จากง่ายไปหายาก

1.4 สร้างแบบทดสอบเพื่อนำไปใช้

2. ขั้นตอนการเขียน

2.1 เขียนกรอบบรรทัดฐาน

2.2 เขียนกรอบสอนและกรอบฝึกหัด

2.3 นำออกทดลองใช้เป็นรายบุคคล (Individual Try-out)
และนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำออกทดลองกับกลุ่มย่อยแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.5 นำออกทดลองใช้กับห้องเรียนจริง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
ให้เข้ากับมาตรฐาน

3. ขั้นตอนการใช้ผลผลิต

เพื่อนำบทเรียนโปรแกรมที่ทดลองตามขบวนการมาใช้กับผู้เรียนต่อไป
จากลำดับขั้นในการเขียนบทเรียนโปรแกรมที่กล่าวมาแล้ว จึงเป็นขั้นพื้นฐาน
ในการที่เราจะนำมาพิจารณาในการเขียนบทเรียนต่อไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนโปรแกรม

งานวิจัยในประเทศ

นิกร วรวิทย์ (นิกร วรวิทย์ 2515 : 52) ได้วิจัยเกี่ยวกับการ
ทดลองใช้บทเรียนโปรแกรมสอนสะกดคำภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมแบบบอกคำตอบทันที กับกลุ่มที่เรียน
จากบทเรียนโปรแกรมแบบบอกคำตอบช้า ผลปรากฏว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นิรันดร์ แบนซิด (นิรันดร์ แบนซิด 2518 : 22) ได้สร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง งาน กำลัง และ เสี่ยง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วทดลองสอนเปรียบเทียบกับการสอนปกติ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิวัฒน์ วัชรหิรัญ (วิวัฒน์ วัชรหิรัญ 2519 : 35) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และทัศนคติวิทยาศาสตร์ในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง หัตถ์อนุกรมอย่างง่าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับการสอนปกติ ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มานะ เอกจริยวงศ์ (มานะ เอกจริยวงศ์ 2520 : 40) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสถิติของนักเรียน ป.กศ. โดยใช้วิธีสอนธรรมชาติกับบทเรียนโปรแกรม ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสถิติ เรื่องการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางและการวัดการกระจายของนักเรียน ป.กศ. แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เกษม ศรีพงษ์ (เกษม ศรีพงษ์ 2521 : 37) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการสอนวิชาเพศศึกษา โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนปกติ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาเพศศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จำเนียร ร่มโพธิ์ (จำเนียร ร่มโพธิ์ 2522 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างบทเรียนโปรแกรม เรื่อง "ไฟฟ้าสถิต" สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยปรากฏว่า บทเรียนโปรแกรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 94.00/79.05 และผู้เรียนมีความรู้เรื่อง "ไฟฟ้าสถิต" เพิ่มขึ้นหลังจากเรียนบทเรียนโปรแกรมนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นันทนา เหลืองเจริญ (นันทนา เหลืองเจริญ 2525 : 38) ได้สร้างบทเรียนโปรแกรมเรื่องการศึกษาต่อและประกอบอาชีพสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลปรากฏว่ากลุ่มที่เรียนบทเรียนโปรแกรมเรื่องการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากวิธีปกติ

งานวิจัยในต่างประเทศ

คัทตัน (Dutton. 1963 : 2382 - A) ได้ศึกษาการใช้บทเรียนโปรแกรม โดยตั้งหัวข้อการวิจัยว่าการทดลองสอนบทเรียนโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ระดับ 4 เสนอเป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกต่อมหาวิทยาลัยเวอร์จิเนีย ในปี ค.ศ. 1963 คัทตันได้สร้างบทเรียนโปรแกรมเรื่องความร้อน แสง เสียง สำหรับนักเรียนระดับ 4 จำนวน 111 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มทดลองสอนด้วยบทเรียนโปรแกรม กลุ่มควบคุมสอนแบบปกติ ทั้งสองกลุ่มเรียนในเนื้อหาเดียวกัน เป็นเวลาห้าสัปดาห์ แล้วนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาเปรียบเทียบกันปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มอส (Moses. 1965 : 1559 - A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรม กับนักเรียนที่เรียนจากการสอนตามปกติของครูในวิชาฟิสิกส์ระดับอุดมศึกษาปีที่ 1 เสนอเป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกต่อมหาวิทยาลัยฮุสตัน ในปี ค.ศ. 1962 โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองเรียนจากบทเรียนโปรแกรม กลุ่มควบคุมเรียนจากการสอนตามปกติของครู ทั้งสองกลุ่มเรียน เนื้อหาเดียวกันตามหลักสูตร เมื่อเรียนจบเนื้อหา ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนสองกลุ่มเปรียบเทียบกัน ผลการวิจัยปรากฏว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนตามปกติของครู แต่นักเรียนที่มีความสามารถต่ำในการเรียนจะไม่สามารถเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมได้ดี

มอริเมอร์ (Moriber. 1969 : 214 - 216) ได้สร้างบทเรียนโปรแกรมในเรื่องที่เกี่ยวกับเคมี แล้วนำไปทดลองกับนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาเคมีพื้นฐาน (College Chemistry) ไปแล้วจำนวน 10 คน แล้วนำบทเรียนโปรแกรมนั้นมาปรับปรุงใหม่ แล้วจึงนำไปทดลองสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 9 คน อีกครั้งหนึ่ง และปรับปรุงจนได้บทเรียนโปรแกรมที่มีจำนวน 536 กรอบ จึงนำบทเรียนโปรแกรมไปใช้สอน นักศึกษาที่กำลังเรียนวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพในระดับวิทยาลัย กลุ่มทดลองสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม กลุ่มควบคุมสอนโดยวิธีปกติ ทั้งสองกลุ่มมีนักศึกษา 120 คน เท่ากัน ใช้เวลาสอนสามสัปดาห์ แล้วสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

สตรีกแลนค์ (Strickland. 1971 : 2521 - A) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลของการสอนแบบโปรแกรมกับแบบปกติ (Traditional lecture) ในวิชาชีววิทยาทั่วไปที่มหาวิทยาลัย Southern Mississippi พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาของผู้ที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมสูงกว่าผู้ที่เรียนโดยวิธีสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พาคเกอร์ (Parker. 1974 : 4914 - A) ได้ทำการวิจัยศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับการสอนตามปกติของเด็กเริ่มศึกษาวิชาชีววิทยาในระดับวิทยาลัย ศึกษานักกีฬา จำนวน 90 คน โดยใช้เนื้อหาการเน้นหรือย้ำ และตัวอย่างเหมือนกัน ผลการวิจัยปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แทมมินเนน (Taminen. 1976 : 7320 - A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาเคมีทั่วไปของนักศึกษาที่มีวิชาเอกวิทยาศาสตร์ โดยให้กลุ่มทดลองจำนวน 90 คน เรียนบทเรียนโปรแกรม และกลุ่มควบคุมจำนวน 120 คน เรียนโดยวิธีสอนตามปกติ ใช้เวลาทดลอง 14 สัปดาห์ ผลการทดลองปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัยดังกล่าว จะเห็นว่าการสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมให้ผลในการสอนพอกันหรืออาจดีกว่าการสอนตามปกติ นอกจากนี้ยังมีผลดีอีกหลายประการ เช่น ทำให้ประหยัดเวลา ช่วยลดแรงครู แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล หรืออาจใช้บทเรียนโปรแกรมเป็นบทเรียนเสริมหลักสูตรได้อย่างดี เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ จึงควรนำมาประยุกต์ใช้กับการสอนเพศศึกษา เพราะสิ่งที่เป็นปัญหาสำหรับการสอนเพศศึกษาในปัจจุบัน อยู่ที่ว่าจะใช้วิธีการให้ความรู้อย่างไรจึงจะเหมาะสม และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้สร้างบทเรียนโปรแกรมเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" ขึ้นเพื่อเป็นสื่อในการสอนเพศศึกษา และเป็นแนวทางให้นักเรียนได้เตรียมตัวในการดำรงชีวิตครอบครัวที่เป็นสุขในอนาคต อันจะเป็นรากฐานที่มั่นคงและสำคัญยิ่งของสังคมสืบไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5) ปีการศึกษา 2526 โรงเรียนน้ำพองศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ทั้งหมดจำนวน 60 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบ Stratified Random Sampling จากจำนวนประชากร 225 คน โดยใช้แผนการเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้นและทำการสุ่มตามสัดส่วนของจำนวนนักเรียนในแต่ละแผนการเรียน ซึ่งมีทั้งหมด 3 แผนการเรียน ดังวิธีการสุ่มต่อไปนี้

แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ จำนวนนักเรียน 90 คน สุ่มมา 24 คน สุ่มแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 12 คน กลุ่มควบคุม 12 คน แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-สังคมศึกษา-ภาษาไทย จำนวนนักเรียน 90 คน สุ่มมา 24 คน สุ่มแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 12 คน กลุ่มควบคุม 12 คน และแผนการเรียนเกษตรกรรม จำนวนนักเรียน 45 คน สุ่มมา 12 คน สุ่มแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 6 คน และกลุ่มควบคุม 6 คน ซึ่งเมื่อสุ่มครบทั้ง 3 แผนการเรียนจะได้กลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 60 คน ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามแผนการเรียน

แผนการเรียน กลุ่ม	วิทย์-คณิต	อังกฤษ-สังคม-ไทย	เกษตร	รวม
ทดลอง	12	12	6	30
ควบคุม	12	12	6	30
รวม	24	24	12	60

แบบแผนการทดลอง

ใช้แบบแผนการทดลองชนิดมีการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังจากเรียนจบของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยก่อนการเรียน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจะได้รับการทดสอบความรู้พื้นฐานเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" เมื่อเรียนเสร็จแล้วทั้งสองกลุ่ม จะได้รับการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเนื้อหาดังกล่าวอีกครั้ง โดยใช้ข้อทดสอบชุดเดียวกัน ดังแบบแผนการทดลองต่อไปนี้

ตาราง 2 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดสอบ	ทดลอง	ทดสอบ
กลุ่มทดลอง	สอบก่อนสอน	การเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม	สอบหลังสอน
กลุ่มควบคุม	สอบก่อนสอน	การเรียนโดยใช้การบรรยาย	สอบหลังสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. บทเรียนโปรแกรม

บทเรียนโปรแกรมที่สร้างขึ้นเป็นบทเรียนโปรแกรมชนิดเส้นตรงซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษาเรื่อง "ชีวิตสมรส" ก่อนสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักและวิธีการเขียนบทเรียนโปรแกรมและศึกษาเนื้อหาเพศศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ "ชีวิตสมรส" จากหนังสือ "บ้านและครอบครัว" ของกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งศึกษาเนื้อหาจากหนังสือของบุคคลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ประกอบ ได้แก่ แลงคิส และแลนคิส (Landis and Landis. 1977 : 1 - 368) ไคแลนเดอร์ (Kilander. 1970 : 223 - 320)

สุชาติ โสມประยูร และ วรณี โสມประยูร (สุชาติ โสມประยูร และ วรณี โสມประยูร 2521 : 9 - 148) รัชวัฒน์ ปัญจพงษ์ สุรีย์ กาญจนวงศ์ และ จารุณี นະวิโรจน์ (รัชวัฒน์ ปัญจพงษ์ สุรีย์ กาญจนวงศ์ และ จารุณี นະวิโรจน์ 2523 : 113 - 244) และทวีรัสมิ์ ธนาคม (ทวีรัสมิ์ ธนาคม 2518 : 91 - 174) แล้วนำมาสร้างเป็นบทเรียนซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. การเลือกคูครอง
2. การตัดสินใจและความพร้อมในการสมรส
3. การสมรส
4. การปรับตัวในชีวิตสมรส
5. การหย่าร้างและการป้องกัน

1.1 การสร้างบทเรียนโปรแกรม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างบทเรียนโปรแกรมตามลำดับขั้นดังนี้

- 1.1.1 กำหนดขอบเขตของเนื้อหาและลำดับขั้น
- 1.1.2 ตั้งจุดมุ่งหมายทั่วไป (General Objective)
- 1.1.3 เขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Behavioral

Objective)

- 1.1.4 แยกเนื้อหาให้ละเอียดออกไปจากง่ายไปหายาก
- 1.1.5 สร้างแบบทดสอบ
- 1.1.6 นำจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมแต่ละข้อมาสร้างกรอบขึ้น

(Criterion Frames) หรือกรอบบรรทัดฐาน

- 1.1.7 สร้างกรอบสอน (Teaching Frames) เพื่อนำผู้เรียนไปสู่กรอบขึ้นแต่ละกรอบ

ในการเขียนบทเรียนโปรแกรมนี้นี้ ยึดหลักเกณฑ์การเขียนบทเรียนโปรแกรมที่ดีของ อุกม มุงเกษม (อูกม มุงเกษม 2513 : 25) ดังนี้คือ

1. ให้นักเรียนตอบข้อแรกได้ถูกต้อง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียน
อยากเรียน

2. ให้นักเรียนตอบได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ และผิดไม่เกิน
ร้อยละ 5

1.2 การทดสอบบทเรียนโปรแกรม

หลังจากที่สร้างบทเรียนโปรแกรมแล้ว นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้าน
เพศศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
จากนั้นนำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม. 5)
ตามลำดับชั้น ดังนี้

1.2.1 การทดสอบแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One-to-one testing)

โดยทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม. 5) จำนวน 2 คน ให้เรียนบทเรียน
ครั้งละ 1 คน ผู้วิจัยคอยสังเกตอย่างใกล้ชิดโดยให้ผู้เรียนอ่านบทเรียนและให้ตอบ
คำถามที่เว้นว่างไว้ หรือทำเครื่องหมาย ✕ พร้อมทั้งซักถามเกี่ยวกับความยากง่าย
และปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนจากบทเรียนเพื่อนำมาพิจารณาหาสาเหตุ และปรับปรุง
แก้ไขต่อไป และทำการบันทึกเวลาที่แต่ละคนทำบทเรียนแต่ละกรอบเสร็จไว้ด้วย

1.2.2 การทดสอบกลุ่มเล็ก (Small group testing)

นำบทเรียนที่แก้ไขแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม. 5) จำนวน
10 คน โดยมีการทดสอบก่อนและหลังการเรียนจากบทเรียนโปรแกรมด้วยข้อสอบชุดเดียวกัน
ทำการบันทึกเวลาที่นักเรียนแต่ละคนทำบทเรียนแต่ละตอนเสร็จไว้ด้วย พร้อมทั้งสังเกต
พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกมาขณะเรียนและหลังเรียน ส่วนผู้เรียนเองให้บันทึก
ความเห็นส่วนตัวในการทำแต่ละกรอบที่ทำไม่ถูกหรือยาก หรือไม่เข้าใจไว้ด้วย เพื่อนำมา
แก้ไขปรับปรุงต่อไป

1.2.3 การทดสอบภาคสนาม (Field testing) นำบทเรียน
ที่แก้ไขแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม. 5) จำนวน 30 คน โดยการ

ให้ทำข้อทดสอบก่อนและหลังการ เรียบทเรียนตามลำดับ เพื่อนำมาวิเคราะห์ผลการ
ทดสอบภาคสนามตามหลักมาตรฐาน 90/90

การทดสอบมาตรฐานของบทเรียนโปรแกรม ผู้วิจัยยึดหลักของการที่ความ
ที่ว่า (เตือนใจ ทองสำริต 2515 : 28)

90 ตัวแรก หมายถึง จำนวนคำตอบที่นักเรียนตอบถูกจากบทเรียน
โปรแกรมค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 90

90 ตัวหลัง หมายถึง จำนวนคำตอบที่นักเรียนตอบถูกจากแบบทดสอบ
ภายหลังจากเรียนบทเรียนโปรแกรมแล้ว เฉลี่ยร้อยละ 90

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 การสร้างแบบทดสอบ

2.1.1 ศึกษาเนื้อหาวิชาและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้
สำหรับบทเรียนโปรแกรมเรื่อง "ชีวิตสมรส"

2.1.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบ จากตำราการ
วัดผลคือ เทคนิคการวัดผลของ ขวาล แพร์ทกุล (ขวาล แพร์ทกุล 2516 :
112 - 273) และหลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของ วิเชียร
เกตุสิงห์ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2517 : 20 - 37)

2.1.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง
"ชีวิตสมรส" เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ให้ครอบคลุมเนื้อหา
ที่จะทำการทดลองสอน จำนวน 115 ข้อ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบทดสอบ

คำชี้แจง จงกาเครื่องหมาย X ตรงหัวข้อที่ถูกข้อที่สุดเพียงข้อเดียว

(0) การเลือกคู่ครองแบบใดที่เหมาะสมที่สุด?

- ก. เลือกตามความพอใจของท่าน
- ข. เพื่อนสนิทที่ท่านไว้วางใจเลือกให้
- ค. บิดามารดาหรือญาติผู้ใหญ่เลือกให้
- ง. เลือกเองและรับฟังความเห็นของบิดามารดาประกอบ

(00) ในการแต่งงานชายควรมีอายุมากกว่าหญิงโดยประมาณกี่ปี
จึงจะเหมาะสม?

- ก. 3 - 5 ปี
- ข. 10 - 15 ปี
- ค. 15 - 20 ปี
- ง. 20 - 25 ปี

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ

2.2.1 หากความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
จากตารางวิเคราะห์หลักสูตรเนื้อหาเพื่อศึกษาที่ทำการสอน

2.2.2 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 (น. 5) โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
จำนวน 100 คน

2.2.3 ผู้วิจัยตรวจสอบผลการทดสอบ โดยให้คะแนนข้อที่ถูกข้อละ
1 คะแนน ข้อที่ผิดหรือไม่ได้ทำ ไม่ให้คะแนน เมื่อตรวจและรวมคะแนนจากการตอบ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "ชีวิตสมรส" แล้ว นำผลที่ได้จากการ
ทดสอบมาวิเคราะห์ข้อสอบ โดยใช้เทคนิค 27 เปอร์เซนต์ กลุ่มสูง กลุ่มต่ำ และเปิด
ตารางวิเคราะห์ข้อสอบของ จุง-เทห์ ฟาน (Fan. 1952 : 1 - 32) เพื่อหาค่า
ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบแต่ละข้อ และคัดเฉพาะ
ข้อที่มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป
พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ปรากฏว่าได้ข้อทดสอบสำหรับการวิจัย
จำนวน 50 ข้อ

2.2.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ
โดยใช้สูตรของ คูเคอร์ ริชาร์ดสัน สูตรที่ 20 (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 175 -
176) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น 0.897

การดำเนินการทดลอง

ในการทดลองครั้งนี้ ได้ดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. แบ่งกลุ่มตัวอย่างนักเรียน จำนวน 60 คน เป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย
2. ทำการทดสอบก่อนเข้าเรียนกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองโดยให้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานในเนื้อหาที่จะเรียน
3. ดำเนินการสอนแก่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน คือเรื่อง "ชีววิศมรส" ใช้เวลา 6 คาบ โดย
 - กลุ่มควบคุม ทำการสอนแบบบรรยาย
 - กลุ่มทดลอง สอนด้วยบทเรียนโปรแกรม โดยดำเนินการสอนดังนี้
 - 3.1 อธิบายการใช้บทเรียนโปรแกรม โดยใช้คำแนะนำการเรียนด้วยบทเรียนโปรแกรม
 - 3.2 นักเรียนเริ่มเรียนเนื้อหาวิชาเรื่อง "ชีววิศมรส" จากบทเรียนโปรแกรมที่สร้างขึ้น
 - 3.3 ผู้วิจัยควบคุมชั้นตลอดเวลา เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายบุคคล
4. ทำการทดสอบเมื่อเรียนบทเรียนจบ กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

- 1.1 คะแนนเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (Ferguson. 1971 : 45)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ความแปรปรวนของคะแนน (Variance) ใช้สูตร

(Ferguson, 1971 : 62)

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้สูตรของ Kuder-Richardson-

20 จากสูตร (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 175 - 176)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ \frac{s_t^2 - \sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

p แทน สัดส่วนของคนที่ทำถูกในแต่ละข้อ

q แทน $1 - p$ คือ สัดส่วนของคนตอบผิดในแต่ละข้อ

3. สถิติสำหรับการวิเคราะห์สมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่างระหว่างสองกลุ่ม โดยใช้ t -test จากสูตร (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 77)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left[\frac{(N_1-1)S_1^2 + (N_2-1)S_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \right] \left[\frac{N_1 + N_2}{N_1 N_2} \right]}} ; df = N_1 + N_2 - 2$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่างของ
กลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่างของ
กลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่าง
กลุ่มที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่าง
กลุ่มที่ 2

N_1 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 1

N_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 2

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่างในแต่ละกลุ่ม โดยใช้ t -test จากสูตร (Ferguson. 1981 : 178)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

เมื่อ ΣD แทน ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนน
การทดสอบทั้งสองครั้งที่น่ามาเปรียบเทียบกัน
เป็นรายบุคคล

ΣD^2 แทน ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนการ
ทดสอบทั้งสองครั้งที่น่ามาเปรียบเทียบกันเป็น
รายบุคคล แต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
- S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน
- t แทน ค่าอัตราส่วนนัยสำคัญทางสถิติ
- D แทน ผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำในสามประการ ดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนความรู้พื้นฐานก่อนการเรียนรู้ ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
2. เปรียบเทียบคะแนนความรู้พื้นฐานก่อนการเรียนรู้ กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ของนักเรียนในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
3. เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผลการเรียนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" จากบทเรียนโปรแกรม และการเรียนโดยการบรรยายนั้น ขึ้นอยู่กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยอาศัยค่าสถิติ $t - test$ ดังต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบคะแนนความรู้พื้นฐานในการเรียนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" ก่อนการเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม

จากการที่นักเรียนสองกลุ่มได้ทำการทดสอบเรื่อง "ชีวิตสมรส" แล้วนำคะแนนความรู้พื้นฐานมาทดสอบทางสถิติ โดยใช้ t - test จึงปรากฏผลในตาราง 3

ตาราง 3 การเปรียบเทียบคะแนนความรู้พื้นฐานก่อนการเรียนเพศศึกษาเรื่อง "ชีวิตสมรส" ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	30	36.70	14.49	1.990
กลุ่มควบคุม	30	38.77	16.53	

$$t_{.05} (58) = 2.000$$

จากตาราง 3 ปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีคะแนนความรู้พื้นฐานในเรื่อง "ชีวิตสมรส" แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ก่อนการทดลองสอนกลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีความรู้พื้นฐานในเรื่อง "ชีวิตสมรส" ไม่แตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบคะแนนความรู้พื้นฐาน กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพศศึกษาเรื่อง "ชีวิตสมรส" ของนักเรียนในกลุ่มทดลอง

เมื่อนำคะแนนจากการทดสอบความรู้พื้นฐานและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพศศึกษาเรื่อง "ชีวิตสมรส" ของนักเรียนในกลุ่มทดลองมาหาค่าสถิติพื้นฐาน และทดสอบนัยสำคัญแล้ว ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 4 การเปรียบเทียบคะแนนความรู้พื้นฐาน กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียน
เพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" ของนักเรียนในกลุ่มทดลอง

การทดสอบ	N	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการเรียน	30	104	1404	10.900*
หลังการเรียน	30			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $t_{.05} (58) = 1.671$

จากตาราง 4 ปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพศศึกษาเรื่อง "ชีวิตสมรส" แตกต่างไปจากคะแนนความรู้พื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาเรื่อง "ชีวิตสมรส" เพิ่มขึ้นหลังจากการเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม

3. การเปรียบเทียบคะแนนความรู้พื้นฐาน กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพศศึกษาเรื่อง "ชีวิตสมรส" ของนักเรียนในกลุ่มควบคุม

เมื่อนำคะแนนจากการทดสอบความรู้พื้นฐาน และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพศศึกษาเรื่อง "ชีวิตสมรส" ของนักเรียนในกลุ่มควบคุมมาหาค่าสถิติพื้นฐาน และทดสอบนัยสำคัญแล้ว ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 5 การเปรียบเทียบคะแนนความรู้พื้นฐาน กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียน
เพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" ของนักเรียนในกลุ่มควบคุม

การทดสอบ	N	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการเรียน	30	120	800	6.597*
หลังการเรียน	30			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $t_{.05} (58) = 1.671$

จากตาราง 5 ปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มควบคุมมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" แตกต่างไปจากคะแนนความรู้พื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนในกลุ่มควบคุมมีความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" เพิ่มขึ้นหลังจากการเรียนโดยวิธีการบรรยาย

4. การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" ของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม จากการที่นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความรู้สูงขึ้นจากการเรียนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" ได้นำคะแนนผลสัมฤทธิ์มาทดสอบทางสถิติ โดยใช้ $t - test$ ดังปรากฏผลในตาราง 6

ตาราง 6 การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" ของนักเรียนในกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}_d$	S_d^2	t
กลุ่มทดลอง	30	6.13	9.50	2.505*
กลุ่มควบคุม	30	4.00	11.03	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$t_{.05} (58) = 1.671$$

จากตาราง 6 นักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" แตกต่างจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" โดยวิธีบทเรียนโปรแกรมมีคะแนนผลสัมฤทธิ์สูงกว่า และมีความรู้เพิ่มขึ้นจากการเรียนมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลการสอนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรม กับการเรียนจากการสอนแบบบรรยายของครู ซึ่งสรุปค่ากับชั้นและผลการวิจัยได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างและทดลองใช้บทเรียนโปรแกรมในการสอนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส"
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "ชีวิตสมรส" ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม กับที่เรียนโดยใช้การบรรยาย

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนที่ได้รับการสอนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" โดยใช้บทเรียนโปรแกรมจะมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม. 5) ปีการศึกษา 2526 โรงเรียนน้ำพองศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 60 คน โดยการสุ่มแบบ Stratified Random Sampling จากจำนวนประชากร 225 คน และทำการสุ่มอย่างง่ายอีกครั้ง ได้กลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. บทเรียนโปรแกรม

สร้างบทเรียนโปรแกรมชนิดเส้นตรง โดยยึดเนื้อหาเพศศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ "ชีวิตสมรส" จากหนังสือ "บ้านและครอบครัว" ของกระทรวงศึกษาธิการและบุคคลผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ อีก โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 กำหนดขอบเขตของเนื้อหาและลำดับขั้น

1.2 ตั้งจุดมุ่งหมายทั่วไป

1.3 ตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1.4 แยกเนื้อหาให้ละเอียดออกไป

1.5 สร้างแบบทดสอบ

1.6 สร้างบทเรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1.7 นำบทเรียนไปทดสอบกับนักเรียน 3 ครั้ง ครั้งแรกทดสอบนักเรียน

2 คน ครั้งที่ 2 ทดสอบกับนักเรียน 10 คน ครั้งที่ 3 ทดสอบกับนักเรียน 30 คน

โดยแต่ละครั้งได้ทำการแก้ไขปรับปรุงกรอบที่นักเรียนอ่านไม่เข้าใจ หรือมีเนื้อหาให้เข้าใจถูกต้องตรงกัน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "ชีวิตสมรส"

สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "ชีวิตสมรส" โดยศึกษาเนื้อหา วัตถุประสงค์ และวิธีสร้าง จากนั้นเขียนข้อทดสอบ แล้วทำการวิเคราะห์และปรับปรุงข้อทดสอบ โดยวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ได้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.897

การดำเนินการทดลอง

1. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "ชีวิตสมรส" ไปทดสอบกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่เลือกไว้แล้ว
2. ดำเนินการทดลอง โดยให้กลุ่มทดลองเรียนจากบทเรียนโปรแกรม และกลุ่มควบคุม เรียนจากการบรรยาย ใช้เวลา 6 ชั่วโมงเท่ากัน
3. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง "ชีวิตสมรส" ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม อีกครั้งหนึ่ง ภายหลังจากการเรียน เรื่อง "ชีวิตสมรส" จบแล้ว
4. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ปรากฏว่า

1. เมื่อเปรียบเทียบผลการเรียนของแต่ละกลุ่มภายหลังจากการเรียนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" กับความรู้พื้นฐานเดิม ปรากฏว่า ทั้งสองกลุ่มเรียนรู้เพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" ปรากฏว่า กลุ่มที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากการบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" ของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งเรียนจากบทเรียนโปรแกรม มีคะแนนผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมซึ่งเรียนจากการบรรยาย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ นักเรียนที่ได้รับการสอนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" โดยใช้บทเรียนโปรแกรม จะมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย ซึ่งผลนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ สตรีกแลนด์ (Strickland. 1971 : 2510 -A) ยุน (Yun. 1976 : 4963 -B) บุญถิ่น ทิศโร (บุญถิ่น ทิศโร 2521 : 38) และนันทนา เหลืองเจริญ (นันทนา เหลืองเจริญ 2525 : 38) ทั้งนี้อาจมีสาเหตุจาก

1. การทดลองกระทำกับนักเรียนซึ่งกำลังอยู่ในระยะวัยรุ่น ที่มีความสนใจในเรื่องเพศ อยากรู้ อยากเห็น และเห็นความสำคัญของชีวิตครอบครัว จึงเรียนด้วยความสนใจและเอาใจใส่เป็นอย่างดี และยังเปิดโอกาสให้มีการซักถามอภิปราย ซึ่งช่วยให้นักเรียนเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

2. การเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นการสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเฉพาะในเรื่องเพศ ซึ่งนักเรียนบางคนอาจจะมีความรู้ลึกซึ้งที่จะเรียนรู้เรื่องเพศร่วมกับบุคคลอื่น สังเกตได้จากนักเรียนในกลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการสอนแบบบรรยาย และจาคอบสัน (Jacobson. 1976 : 27) ได้กล่าวว่า หลักสำคัญของการสอนเพศศึกษา ควรเน้นการสอนเป็นรายบุคคล

3. การเรียนจากบทเรียนโปรแกรม นักเรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง นักเรียนคนใดมีความสามารถสูงจะเรียนได้เร็ว ทำให้สามารถใช้เวลาที่เหลือเรียนรู้เพิ่มเติมหรือทำงานอย่างอื่นได้ ส่วนนักเรียนที่เรียนช้าก็ไม่เกิดความวิตกกังวลว่าตนจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนของผู้อื่น

4. การสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรมแตกต่างไปจากการสอนตามปกติ จึงทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น และสนใจต่อการเรียนเป็นพิเศษ

นอกจากนี้ ในขณะที่ดำเนินการทดลองสอนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม ยังได้ แนวคิด คือ

1. นักเรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง ผู้ที่เรียนเร็วจะทำให้มี เวลาว่างที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม หรือทำงานอย่างอื่นได้

2. การเรียนโดยใช้บทเรียนโปรแกรม ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ ในการเรียนด้วยตนเอง สร้างนิสัยให้มีความรับผิดชอบและซื่อสัตย์

3. นักเรียนเรียนอย่างมีระเบียบวินัย ง่ายต่อการควบคุมชั้น ช่วยให้ครู มีเวลาว่างสำหรับทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์อื่น ๆ และมีเวลาให้ความช่วยเหลือ นักเรียนที่เรียนช้าได้มากขึ้น

4. ครูสามารถสอนนักเรียนได้ทีละมาก ๆ โดยที่ประสิทธิภาพการเรียน ไม่เปลี่ยนแปลง และมีประโยชน์มากเมื่อขาดแคลนครู โดยเฉพาะในช่วงโมงแฉะแนว ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอน และอุปกรณ์การสอนได้

ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้มีการสร้างและใช้บทเรียนโปรแกรมให้แพร่หลาย เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการสร้างบทเรียนโปรแกรม

1. การสร้างบทเรียนโปรแกรม ควรเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัย สติปัญญา และความสนใจของผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนใจและเข้าใจ ซึ่งจะทำให้ บทเรียนโปรแกรมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การสร้างบทเรียนโปรแกรม ควรคำนึงถึงระยะเวลาที่ใช้เรียนบทเรียน โปรแกรมให้เหมาะสม ถ้าบทเรียนยาวเกินไปใช้เวลาเรียนมาก จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายหรือให้ความสนใจน้อยลง ซึ่งอาจเป็นผลเสียต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และทำให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อบทเรียนโปรแกรม

3. เนื้อหาในแต่ละกรอบควรยาวพอเหมาะ ไม่สั้นหรือยาวเกินไป หากมีภาพประกอบจะทำให้บทเรียนน่าสนใจ และผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น

4. การเขียนบทเรียนโปรแกรม ควรให้การเสริมแรงหรือคำชมที่เร้าใจ เหมาะกับความสนใจ วัย และสติปัญญาของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย

5. การเขียนบทเรียนโปรแกรม ควรคำนึงถึงระดับความสามารถในการอ่านของผู้เรียนด้วยว่า ผู้เรียนสามารถอ่านเข้าใจได้เร็วช้ามากน้อยเพียงใด ซึ่งจะทำให้การเรียนด้วยบทเรียนโปรแกรมได้ผลดียิ่งขึ้น ดังนั้นจึงควรใช้ภาษาที่รัดกุมเข้าใจง่าย เหมาะกับวัย สติปัญญา และความสนใจของผู้เรียน และควรเว้นวรรคตอนให้เหมาะสมด้วย

6. ควรมีการส่งเสริมการสร้างบทเรียนโปรแกรมในทุกสาขาวิชา เพื่อใช้เป็นสื่อการสอน ใช้ในการสอนซ่อมเสริม หรือสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ควรใช้บทเรียนโปรแกรมในชั่วโมงแนะแนว เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนครู และอุปกรณ์การสอน

2. ควรใช้บทเรียนโปรแกรมในการเรียนการสอน เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และเพื่อประโยชน์ในด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน

3. การใช้บทเรียนโปรแกรมในการเรียนการสอน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม อภิปราย และเพิ่มกิจกรรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4. หน่วยงานต่าง ๆ เช่น ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ หน่วยงานนิเทศฯ ฯลฯ ควรริเริ่มทำบทเรียนโปรแกรม เพื่อให้ครูมีตัวอย่างและสามารถใช้ในการสอนได้โดยไม่ยากนัก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรนำบทเรียนโปรแกรม เรื่อง "ชีวิตสมรส" ที่สร้างขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ไปทดลองสอนกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ หรือนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางสมองต่างกัน เพื่อทราบผล และนำมาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ควรสร้างบทเรียนโปรแกรมที่เกี่ยวกับเพศศึกษาในหัวข้ออื่น ๆ หรือเรื่องอื่น ๆ ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนในชั่วโมงแนะแนว
3. ควรนำวิธีการอื่น ๆ อุปกรณ์ และเครื่องมืออื่น ๆ มาใช้เพิ่มเติมเพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนในชั่วโมงแนะแนว
4. ควรศึกษาว่าบทเรียนโปรแกรม จะช่วยเปลี่ยนเจตคติของผู้เรียนต่อชั่วโมงแนะแนวได้หรือไม่
5. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบในค่านอื่น ๆ นอกเหนือจากการวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เช่น ค่านเจตคติ ค่านค่านิยม ฯลฯ ต่อ "ชีวิตสมรส"
6. ควรศึกษาเปรียบเทียบการสอนเพศศึกษด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ทราบว่านักเรียนมีความสนใจวิธีการสอนวิธีใดมากที่สุด และวิธีใดเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด
7. ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนว่ามีอะไรบ้าง และควรแก้ไขอย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกษม ศรีพงษ์ การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการสอนวิชาเพศศึกษา โดยใช้
บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามปกติ ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 46 หน้า อุดรธานี
- ชนิษฐา โพชนุกูล ทัศนคติของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่อการเลือกครองและ
การวางแผนครอบครัว วิทยานิพนธ์ (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาบัณฑิต)
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2523, 136 หน้า
อุดรธานี
- จำเนียร ร่มโพธิ์ การสร้างบทเรียนโปรแกรมเรื่องไฟฟ้าสถิต สำหรับระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522,
95 หน้า อุดรธานี
- ชลิต แนวพนิช "เพศศึกษา ข้อเสนอจากออสเตรเลีย" วิทยาสาร 24 : 27 - 30
เมษายน 2516
- ชาวล แพทย์กุล เทคนิคการวัดผล วัฒนาพานิช 2517, 434 หน้า
- ชัชวาล โอสดานนท์ "เพศศึกษาจะแก้ปัญหาประชากรได้หรือไม่" ประชากรศึกษา
6 : 36 - 37 มิถุนายน 2522
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ "การสอนแบบโปรแกรมเพื่อแก้ปัญหการเรียนรู้การสอน"
คหเศรษฐศาสตร์ 1 : 18 - 19 พฤษภาคม 2518
- ชัยวัฒน์ บุญพงษ์ สุรีย์ กาญจนวงศ์ และ จารุณี นະวิโรจน์ เพศศึกษา
แผนใหม่ บารมีการพิมพ์ 2523, 306 หน้า
- เชิดศักดิ์ ไชวสินธุ์ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์ พิระพัชณา
2523, 206 หน้า
- เดือนใจ ทองสำริต แบบเรียนสำเร็จรูป เอกสารประกอบการเรียน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 121 หน้า อุดรธานี

ทวีร์สมิ์ ชนาคม ทำรารอบครัวสัมพันธ์ สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย
2518, 403 หน้า

เพพนม เมืองแมน "ทัศนคตินักเรียนไทยต่อการสอนเพศศึกษาและประชากรศึกษา
ในโรงเรียน" เพศศึกษาและปรัชญา 44 : 19 - 15 พฤศจิกายน 2518

นันทนา เหลืองเจริญ การทดลองใช้บทเรียนโปรแกรมในการสอนวิชากิจกรรม
แนะแนว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2525, 133 หน้า อัดสำเนา

นิกร วรวิทย์ การเปรียบเทียบผลการเรียนสะกดคำภาษาอังกฤษจากแบบเรียน
โปรแกรมระหว่างแบบบอกคำตอบทันทีกับแบบบอกคำตอบล่าช้า ในระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
2515, 57 หน้า อัดสำเนา

นิยม ฉิมตระกูล การศึกษาทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียน
มัธยมสาธิตส่วนกลางที่มีต่อการที่จะจัดให้มีการสอนเพศศึกษา ปรินญาณิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 99 หน้า
อัดสำเนา

นิรันดร์ แนนชิต การทดลองเปรียบเทียบผลการสอนวิชาวิทยาศาสตร์บางหัวข้อ
ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับการสอนตามปกติ
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518,
34 หน้า อัดสำเนา

บุญถิ่น คิโคร การศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิชาการใช้ทองสมุทโดยใช้
บทเรียนโปรแกรมกับการสอนปกติ ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 58 หน้า อัดสำเนา

เปรี๊ยะ กุมท การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เอกสารอัดสำเนา 2515, 131 หน้า
บทเรียนโปรแกรมกับเครื่องสอน เอกสารอัดสำเนา 2518, 182 หน้า

พิเชฐ ศรีวรกุล การศึกษาทัศนคติของนักเรียนมัธยมปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล
ส่วนกลางที่มีต่อการที่จะจัดให้มีการสอนเพศศึกษา ปรินญาณพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 90 หน้า อักสำเนา
ไพโรจน์ เมาใจ คู่มือการเขียนบทเรียนโปรแกรม ภาควิชาเทคโนโลยีทางการ
ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 34 หน้า

มานะ เอกจริยวงศ์ การศึกษาลักษณะนิสัยในการเรียนวิชาสถิติของนักเรียนฝึกหัดครู
ป.กศ. โดยใช้วิธีสอนแบบธรรมชาติกับวิธีสอนที่ใช้บทเรียนแบบโปรแกรม
ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520,
52 หน้า อักสำเนา

รักวงศ์ ไพโรธสาร การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านเพศศึกษาของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524,
87 หน้า อักสำเนา

วันทนา กลิ่นงาม ภาวะการหย่าร้างของประชากรไทยในเขตกรุงเทพมหานคร
ระหว่างปี พ.ศ. 2512 - 2521 วิทยานิพนธ์ (สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต
(ประชากรศาสตร์) สาขาวิจัยประชากรและสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล 2523, 239 หน้า อักสำเนา

วาทีท อุทอมาตย์ "การตัดสินใจสมรส" ประชากรศึกษา 5 : 9 - 13
ตุลาคม 2523

วารุณี บินทสันต์ แนวทางไปสู่ความสำเร็จในชีวิตครอบครัว มิตรนราการพิมพ์
2520, 176 หน้า

วาสนา ศิลากกร การศึกษาทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัด
ลำปาง ที่มีต่อการจัดให้มีการสอนเพศศึกษา ปรินญาณพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 93 หน้า อักสำเนา

วิวัฒน์ วัชรสิทธิ์ การศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องทัศนอุปกรณ์
อย่างง่าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบเรียนโปรแกรมกับการสอนตามปกติ
 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519,
 39 หน้า อัดสำเนา

วิเชียร เกตุสิงห์ คู่มือหลักการสร้างและวิเคราะห์ข้อสอบ มงคลการพิมพ์
 2515, 164 หน้า

_____ สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
 2524, 181 หน้า

วีระยุทธ วิเชียรโชติ "สังคมไม่ตรีสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ" จิตวิทยา
 33 - 44, 2513

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
 พุทธศักราช 2524 บริษัททุ่งศิลป์การพิมพ์ 2522, 103 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมอาชีวศึกษา คู่มือสำหรับผู้ใช้นั่งล้อฝึกเรียนด้วยตนเอง
 2515, 56 หน้า

ศุภวัตร พลายน้อย และ เนาวรัตน์ พลายน้อย เพศศึกษาสำหรับครูระดับมัธยม
ศึกษา เอกสารประกอบการสัมมนา 2525, 11 หน้า อัดสำเนา

สุชาติ โสมประยูร และ วรณี โสมประยูร เพศศึกษา ไทยวัฒนาพานิช
 2521, 284 หน้า

สุพัทธา สุภาพ สังคมวิทยา ไทยวัฒนาพานิช 2519, 195 หน้า

สุวัชร นิยมคำ "การเพิ่มคุณภาพของการเรียนรู้จากการสอนทำได้จริงหรือ"
ศึกษาศาสตร์ 1 : 4 - 5 มกราคม - มีนาคม 2520

สำราญ เพชรจอม การศึกษาทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียน
ราษฎร์ ที่มีต่อการที่จะจัดให้มีการสอนเพศศึกษา ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 94 หน้า อัดสำเนา

- เสนอ อินทรสุขศรี "เพศศึกษา" วิทยาสาร 1 : 26 - 28, 69 - 70,
 1 มกราคม 2509, 2 : 26 - 27, 6 : 4 - 15, 8 มกราคม 2509
 อานนท์ อาภาภิรม ปัญหาสังคม โรงพิมพ์เจริญผล 2517, 176 หน้า
 อาภาพร สุขาวงษ์ การศึกษาทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี
ที่มีต่อการจัดให้มีการสอนเพศศึกษา วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 96 หน้า อัดสำเนา
 อุดม มุ่งเกษม การทดลองใช้เครื่องช่วยประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2513, 180 หน้า อัดสำเนา
 จุฑา บุญประเสริฐ "เทคโนโลยีทางการศึกษา" บัณฑิตวิทยาลัย 1 : 80
 มกราคม - มิถุนายน 2519
- Berry, Mildred E. "Sex Education in Dade County Public
 Secondary Schools," Dissertation Abstracts International,
 35 : 4118-A, January, 1975.
- Brown, James W. and others. Administering Educational Media :
 Instructional Technology and Library Science. 2nd. ed.,
 New York, McGraw-Hill Book Company, Inc., 1972. 449 p.
- DeCecco, John P. Educational Technology. New York, Holt,
 Rinehart and Winston, Inc., 1964. 479 p.
- Dutton, Sherman Sumpter. "An Experimental Study in the
 Programming of Science Instructional for the Fourth Grade,"
Dissertation Abstracts International. 24 : 2382-A,
 December, 1963.
- Fan, Chung-Teh. Item Analysis Tables. New Jersey, Priceton,
 Education Testing Service, 1952. 32 p.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and
 Education. New York, McGraw-Hill Book Company, 1971.
 492 p.
- Fry, Edward B. Teaching Machine and Programmed Instruction.
 New York, McGraw-Hill Book Company, Inc., 1963. 244 p.

- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd. ed., New York, McGraw-Hill Book Company, 1973. 681 p.
- Gurny, Henry John. "Acceptable Concept Grade Placement and Class Organization for Sex Education in Schools," Dissertation Abstracts International. 27 : 1197-B, October, 1966.
- Hartley, J. Strategies for Programmed Instruction : An Education Technology. New York, McGraw-Hill Book Company, Inc., 1976. 231 p.
- Hill, James Charles. "Teaching Love and Marriage to Senior High Students in a Private Church-Related School," Dissertation Abstracts International. 42 : 3936-A, March, 1982.
- Jacobson, Sylvia. "Sex Education--A Community Project," Journal of Research and Development in Education. 10 : 27, 1976.
- Kilander, H. Frederrick. Sex Education in the Schools. London, The MacMillan Company, 1970. 435 p.
- Krisnamurthy, V. "Style in Programming," A Handbook of Programmed Learning. Gujarat State, India, Indian Association for Programmed Learning Baroda-2 Gamdianand, 1970. 85 p.
- Lamb, R.T.E. Aid to Modern Teaching : A Short Survey. Sir Issac Pitman and Sons, Ltd., London, 1967. 175 p.
- Landis, Judson T. and Mary G. Landis. Building a Successful Marriage. 7th. ed., New Jersey, Prentice-Hall, Inc., 1977. 557 p.
- Moriber, George. "The Effects of Programmed Instruction in a College Physical Science Course for Non-Science Students," Journal of Science Teaching. 6 : 214 - 216, 1969.
- Moses, John Irvin, "A Comparison of the Result of Achievement with Programmed Learning and Traditional Classroom Techniques in First Year Algebra at Spring Branch Junior High School," Dissertation Abstracts International. 23 : 1559-A, November, 1965.

- Parker, Eugene Gary. "The Relationship of Programmed Instruction to Test and Discussion Performance among Beginning College Biology Students," Dissertation Abstracts International. 34 : 4914-A, February, 1974.
- Pompian, Helen Kilmer. "A Study of the Initiation of a Sex Education Program in Elementary School with and Analysis of the Sexual Knowledge of the Sixth Grade Pupils Involved and of Their Attitude and These of Their Parents and Teachers," Dissertation Abstracts International. 30 : 3711-A, March, 1970.
- Rubin, Isadore and Lester A. Kirkendall. Sex in the Adolescent Years. New York, Association Press, 1964. 190 p.
- Schramm, Wilbur. The Research on Programmed Instruction : An Annotated Bibliography. Washington, D.C., U.S. Dept. of Health Education and Welfare, 1964. 114 p.
- Segal, Zev. "A Comparison of Sex Education Attitude of Graduate Students in Elementary Education and Graduate Students in Secondary Education," Dissertation Abstracts International. 24 : 708, August, 1963.
- Strickland, Winfred Randolph. "A Comparison of a Programmed Course and a Traditional Lecture Course in General Biology," Dissertation Abstracts International. 32 : 2510-A, November, 1971.
- Taber, Julian I. and others. Learning and Programmed Instruction. Massachusetts, Addison-Wesley Publishing Company, Inc., 1965. 182 p.
- Tamminen, Mildard. "The Effects of a Programmed Supplement of General Chemistry Problems on the Problem Solving Skills of College Chemistry Students," Dissertation Abstracts International. 30 : 7320-A, May, 1976.
- Warren, R. Johnson and Margaret Schutt. "Sex Education Attitude of School Administrations and School Board Members," The Journal of School Health. 41 : 64 - 67, February, 1966.

Yun, Hee Sung. "The Effects of Programmed Self-Instructional Learning on Acquisition of Family Planning Knowledge," Dissertation Abstracts International. 36 : 4963-B, April, 1976.

Zuckerman, Marvin, Richard Tushub and Steven Pinner. "Sexual Attitudes and Experience : Attitude and Personality Correlates and Changes Produced by a Course in Sexuality," Journal of Consulting and Clinical Psychology. 1 : 7 - 19, February, 1976.

การพัฒนารัก

ภาคผนวก ก.

การวิเคราะห์ข้อมูล

การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

การวิจัยครั้งนี้หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของ คูเกอร์
ริชาร์ดสัน สูตรที่ 20 ซึ่งได้ค่าดังนี้

n	$\sum pq$	s_t^2
50	10.23	83.31

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{n}{n-1} \left\{ \frac{s_t^2 - \sum pq}{s_t^2} \right\} \\
 &= \frac{50}{50-1} \left\{ \frac{83.31 - 10.23}{83.31} \right\} \\
 &= \frac{50}{49} \left\{ \frac{73.08}{83.31} \right\} \\
 &= (1.02)(.88) \\
 &= .897
 \end{aligned}$$

แสดงค่า p และ r ของแบบทดสอบ

ข้อที่	P_H	P_L	p	r	ข้อที่	P_H	P_L	p	r	ข้อที่	P_H	P_L	p	r
1	.92	.59	.77	.44	20	.88	.52	.71	.43	39	.96	.30	.68	.72
2	.59	.33	.46	.27	21	.92	.56	.76	.47	40	.96	.41	.73	.66
3	.96	.48	.76	.62	22	.92	.63	.79	.41	41	.81	.30	.56	.51
4	.85	.37	.62	.50	23	.85	.19	.53	.65	42	.70	.30	.50	.40
5	.85	.33	.60	.53	24	.92	.41	.69	.58	43	.96	.33	.69	.70
6	.93	.59	.78	.47	25	.92	.33	.65	.63	44	.92	.30	.64	.65
7	.89	.63	.77	.35	26	.92	.30	.64	.65	45	.59	.19	.38	.42
8	.85	.67	.76	.24	27	.77	.19	.48	.57	46	.85	.22	.54	.62
9	.81	.48	.65	.36	28	.92	.52	.74	.50	47	.96	.33	.69	.70
10	.74	.33	.54	.41	29	.88	.52	.71	.43	48	.63	.22	.42	.42
11	.85	.56	.71	.34	30	.81	.44	.63	.40	49	.96	.22	.64	.76
12	.93	.59	.78	.47	31	.93	.59	.78	.47	50	.96	.48	.76	.62
13	.85	.63	.75	.28	32	.96	.37	.71	.68					
14	.70	.33	.52	.37	33	.92	.56	.76	.47					
15	.66	.37	.52	.29	34	.81	.48	.65	.36					
16	.81	.48	.65	.36	35	.70	.37	.54	.34					
17	.92	.59	.77	.44	36	.52	.26	.39	.28					
18	.96	.44	.74	.64	37	.92	.37	.67	.60					
19	.96	.37	.71	.68	38	.92	.41	.69	.58					

เปรียบเทียบคะแนนความรู้พื้นฐานก่อนการเรียนของกลุ่มทดลอง กับ
กลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
ทดลอง	30	36.70	14.49	1.990
ควบคุม	30	38.77	16.53	

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left[\frac{(N_1 - 1)S_1^2 + (N_2 - 1)S_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \right] \left[\frac{N_1 + N_2}{N_1 N_2} \right]}}; df = N_1 + N_2 - 2 \\
 &= \frac{38.77 - 36.70}{\sqrt{\left[\frac{(30 - 1)16.53 + (30 - 1)14.49}{30 + 30 - 2} \right] \left[\frac{30 + 30}{30 \times 30} \right]}} \\
 &= \frac{2.07}{\sqrt{\left[\frac{479.37 + 420.21}{58} \right] \left[.07 \right]}} \\
 &= \frac{2.07}{1.04} \\
 &= 1.990
 \end{aligned}$$

เปรียบเทียบคะแนนความรู้พื้นฐานกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของกลุ่มทดลอง
คะแนนของกลุ่มทดลอง

เลขที่	Pre	Post	D	D ²	เลขที่	Pre	Post	D	D ²
1	36	44	8	64	19	39	47	8	64
2	39	44	5	25	20	34	46	12	144
3	40	45	5	25	21	33	43	10	100
4	40	42	2	4	22	33	46	13	169
5	41	46	5	25	23	32	39	7	49
6	43	44	1	1	24	34	44	10	100
7	42	48	6	36	25	34	41	7	49
8	38	46	8	64	26	33	40	7	49
9	40	45	5	25	27	39	41	2	4
10	39	46	7	49	28	37	45	8	64
11	39	46	7	49	29	37	45	8	64
12	38	42	4	16	30	24	29	5	25
13	38	40	2	4					
14	34	43	9	81		Σ	184	1404	
15	34	37	3	9					
16	35	41	6	36					
17	39	42	3	9					
18	37	38	1	1					

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

$$= \frac{184}{\sqrt{\frac{30(1404) - 33856}{30 - 1}}}$$

$$= \frac{184}{\sqrt{\frac{42120 - 33856}{29}}}$$

$$= \frac{184}{\sqrt{284.97}}$$

$$= \frac{184}{16.88}$$

$$= 10.900$$

เปรียบเทียบคะแนนความรู้พื้นฐานกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของกลุ่มควบคุม
คะแนนของกลุ่มควบคุม

เลขที่	Pre	Post	D	D ²	เลขที่	Pre	Post	D	D ²
1	39	45	6	36	18	42	46	4	16
2	39	43	4	16	19	40	41	1	1
3	37	41	4	16	20	32	39	7	49
4	41	47	6	36	21	36	46	10	100
5	33	40	7	49	22	40	43	3	9
6	44	48	4	16	23	39	46	7	49
7	38	37	-1	1	24	32	45	13	169
8	43	44	1	1	25	31	32	1	1
9	46	48	2	4	26	43	46	3	9
10	38	40	2	4	27	39	39	0	0
11	44	45	1	1	28	44	47	3	9
12	41	42	1	1	29	36	44	8	64
13	38	42	4	16	30	34	43	9	81
14	36	42	6	36					
15	37	40	3	9		Σ	120	800	
16	36	36	0	0					
17	45	46	1	1					

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

$$= \frac{120}{\sqrt{\frac{30(800) - 14400}{30 - 1}}}$$

$$= \frac{120}{\sqrt{\frac{24000 - 14400}{29}}}$$

$$= \frac{120}{\sqrt{331.03}}$$

$$= \frac{120}{18.19}$$

$$= 6.597$$

เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}_d$	s_d^2	t
ทดลอง	30	6.13	9.50	2.505*
ควบคุม	30	4.00	11.03	

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left[\frac{(N_1 - 1)s_1^2 + (N_2 - 1)s_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \right] \left[\frac{N_1 + N_2}{N_1 N_2} \right]}} ; df = N_1 + N_2 - 2 \\
 &= \frac{6.13 - 4.00}{\sqrt{\left[\frac{(30 - 1)9.50 + (30 - 1)11.03}{30 + 30 - 2} \right] \left[\frac{30 + 30}{30 \times 30} \right]}} \\
 &= \frac{2.13}{\sqrt{\left[\frac{275.5 + 319.87}{58} \right] \left[.07 \right]}} \\
 &= \frac{2.13}{.85} \\
 &= 2.505
 \end{aligned}$$

ภาคผนวก ข.

บทเรียนโปรแกรมที่ใช้ทดลอง

คำแนะนำในการใช้บทเรียนโปรแกรม

บทเรียนเล่มนี้นักเรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง แต่นักเรียนจะต้องปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัดและข้อปฏิบัติของตนเอง

1. นักเรียนจะต้องอ่านและทำความเข้าใจในบทเรียนที่ละหน้าตามลำดับ
2. ก่อนเรียนจากบทเรียนโปรแกรม นักเรียนควรดูแบบทดสอบความรู้เดิมก่อนแล้วลองทำดูเพื่อให้รู้ผลว่านักเรียนมีความรู้อยู่แ่ละมากน้อยเพียงใด
3. นักเรียนต้องตอบคำถามทุกข้อและสามารถตรวจดูคำตอบได้ในกรอบถัดไป
4. ถ้านักเรียนตอบผิดไปต้องเสียใจ ลองเปิดย้อนกลับไปอ่านทำความเข้าใจใหม่อีกครั้ง
5. นักเรียนไม่ควรดูคำตอบก่อนตอบคำถาม เพราะจะทำให้การเรียนไม่ก้าวหน้า
6. เมื่อเรียนจบบทเรียนแล้วควรทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนโดยตั้งใจทำให้ดีที่สุด เพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน

การเลือกคูครอง

1. นักเรียนที่รัก ! นักเรียนเคยคิดเตรียมวางแผนชีวิตของตนเองบ้างหรือยัง? เรามาลองเตรียมศึกษาหาความรู้เพื่อชีวิตของเราเองกันเถอะ	
2. ในชีวิตของคนเรามักจะมีการตัดสินใจที่สำคัญ ๆ อยู่สองอย่าง ซึ่งถ้าตัดสินใจผิดก็จะทำให้ไม่มีความสุขและอาจเกิดปัญหาขึ้นได้ นั่นก็คือการตัดสินใจ <u>ประกอบอาชีพ</u> และการตัดสินใจ<u>มีคูครอง</u> การตัดสินใจที่มีอิทธิพลต่อความสุขในชีวิตของคนเรา ซึ่งเราควรคำนึงถึงให้มากคือ การตัดสินใจประกอบอาชีพและ.....	
3. นักเรียนคงเคยวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพบ้างแล้ว แต่การวางแผนเพื่อชีวิตสมรสหรือชีวิตแต่งงาน นักเรียนเคยคิดบ้างหรือเปล่า? ในที่นี้มีใครต้องการชักชวนให้นักเรียนรีบแต่งงาน แต่นักเรียนควรจะมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นบ้าง และถ้าจะคิดวางแผนเตรียมตัว ก็ควรมีหลักในการเตรียมตัวโดยศึกษาได้จากบทเรียนต่อไปนี้	การมีคูครอง

4. ชายหญิงเมื่อถึงวัยอันควร ก็มักจะแต่งงานมีครอบครัว หรือบางคนจะอยู่เป็นโสด บุคคลเหล่านั้นก็ต้องมีครอบครัว หรือเป็นสมาชิกของครอบครัว และจำเป็นต้องทราบความเป็นไปของชีวิตสมรสของบุคคลอื่น ๆ ในครอบครัวที่ตนเป็นสมาชิกอยู่
- ถึงแม้เราจะอยู่เป็นโสด แต่เราก็จำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องชีวิตสมรสเพราะเรา.....ของครอบครัว

5. เพื่อความสุขในชีวิตสมรส เราควรเริ่มเตรียมตัวก่อน เป็นสมาชิก
การสมรสโดยการศึกษา และ ทำความเข้าใจ ใน
สาระและเคล็ดลับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชีวิตสมรส
ถ้าไม่ต้องการประสบกับความขัดแย้งหรือความล้มเหลวในชีวิตสมรส เราควรเตรียมตัวเพื่อชีวิตช่วงนี้โดย.....และ.....ในเรื่องราวและข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับชีวิตสมรสให้่องแท้

6. สิ่งที่เราควรเตรียมตัวศึกษาเพื่อชีวิตสมรสก็คือ การเลือกคู่ครอง การตัดสินใจและความพร้อมในการสมรส การสมรส การปรับตัวในชีวิตสมรส และ การหย่าร้างและการป้องกัน ฯลฯ การศึกษา ,
ทำความเข้าใจ

นักเรียนควรเรียนรู้เรื่องใดบ้างเพื่อชีวิตสมรส?

- ก. การเลือกคู่ครอง
- ข. การปรับตัวในชีวิตสมรส
- ค. การหย่าร้างและการป้องกัน
- ง. ถูกทุกข้อ

7. <u>การเลือกคู่ครอง</u> เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของชีวิตสมรส ผลของการตัดสินใจเลือกคู่ครองย่อมหมายถึง <u>ความสุข</u> <u>ความสำเร็จของชีวิต</u> ในอนาคตของ <u>สามี-ภรรยา</u> <u>และบุตร</u> ชีวิตครอบครัวจะมีความสุขขึ้นอยู่กับจุดเริ่มต้นที่สำคัญคือ มีการเตรียมตัวเกี่ยวกับ.....	ง
8. หนิที่ไม่ค่อยมีความสุขในชีวิตสมรส เพราะภรรยา: <u>มีคุณสมบัติ</u> ตรงกันข้ามกับที่เขาต้องการ การที่หนิไม่มีความสุขเป็นผลจากการไม่ <u>ไตร่ตรองให้ถี่ก่อนการเลือก.....</u> ของเขาเอง	การเลือกคู่ครอง
9. อะไรเป็นผลดีที่สุดที่ได้รับจากการเลือกคู่ครองที่ดีร ก. ความเห็นอกเห็นใจกัน ข. ความสุขของครอบครัว ค. ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ง. จำนวนของบุตรในครอบครัว	คู่ครอง

10. เมื่อเลือกคู่ เราจะต้องใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์อย่า
 ย่ำคิดว่าคุณเองจะแก้ไขนิสัยหรือความประพฤติที่
 เสื่อมเสียของผู้ที่จะมาเป็นคู่ครองของคุณได้
 ดังนั้นในการเลือกคู่ครอง อย่าหลงว่าตนเอง
 เก่งสามารถเปลี่ยนนิสัยคู่ครองได้ควรใช้.....
 และความเป็นจริงเป็นเกณฑ์ในการเลือกคู่ดีกว่า

ข

11. เพียงใจรักกับวิชัยเพียง 1 เดือน ก็ตัดสินใจ
 แต่งงานเพื่อวิชัยเอ่ยปากขอแต่งงานด้วย เพราะ
 ความรักและหลงใหลที่วิชัยเหมือนกับเทพบุตรในฝัน
 คือ รูปร่างหล่อ รวย และมีเสน่ห์ แต่ตอนนั้นก็ต้องหย่า
 เมื่อพบว่าวิชัยเจ้าชู้อย่างร้ายกาจ และเป็นนักเลง
 การพนันตัวยง

เหตุผล

จากเหตุการณ์แสดงว่าเพียงใจตัดสินใจ
 เลือกคู่ครองด้วยวิธีการแบบใดมากที่สุด?
 ก. การเชื่อมั่นในความรัก
 ข. ใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล
 ค. ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์
 ง. ไม่ใช่เวลาเป็นเครื่องตัดสินใจ

12. นิคารักและแต่งงานกับประพันธ์ ทั้งที่รู้ว่าประพันธ์
 ชอบเล่นมั่ว และตัวนิคาเองก็เกลียดการพนันมาก
 จึงเกิดการทะเลาะเบาะแว้งเกี่ยวกับนิสัยการเล่น
 มั่วของประพันธ์บ่อย ๆ

ข

ความไม่เป็นที่สุขของครอบครัวนั้นจะเนื่องมาจาก
สิ่งใดมากที่สุด?

- ก. การคิดว่าตนเองสามารถแก้ไขนิสัยของคู่ครองได้
- ข. การคิดว่าความรักเป็นอมตะไม่มีวันสลาย
- ค. การชอบและไม่ชอบการพนัน
- ง. การมีนิสัยไม่ตรงกัน

13. ถ้านักเรียนจะเลือกคู่ครองควรถือหลักอย่างไรจึงจะดีที่สุด?

- ก. ใช้เหตุผลและตรรกะครองเป็นอย่างดี
- ข. นิสัยยอมดีกว่าเงินทองและรูปลักษณะ
- ค. ไม่ต้องมีข้อแม้มากมายขอให้ถูกใจก็พอ
- ง. คิดว่าจะเปลี่ยนความประพฤติของคู่ครองได้

14. ปัจจุบันชายหญิงมีโอกาสเลือกคู่ได้เองอย่างเสรี แต่ก็
เป็นการเสี่ยงต่อความล้มเหลวในชีวิตสมรสอยู่มาก
เพราะขาดประสบการณ์ดังนั้นจึงควรรับฟังความคิดเห็น
ของบิดามารดาหรือญาติผู้ใหญ่ เพื่อประกอบการพิจารณา
ตัดสินใจด้วย

ถ้าเรายังไม่มีประสบการณ์มากพอ เราควรรับฟัง
ข้อเสนอแนะจาก.....เป็นเหตุผลประกอบการพิจารณา
ในการเลือกคู่ครองด้วย

15. ในการเลือกคุณเราควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นคุณสมบัติของผู้จะมาเป็นผู้ครองของเราด้วย เช่น การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ความสนใจและรสนิยม นิสัย วุฒิภาวะทางอารมณ์ วัย และ สุขภาพ เป็นต้น

ถ้านักเรียนจะเลือกผู้ครอง นักเรียนควรดูคุณสมบัติของผู้ครองในค่านใด

- ก. สุขภาพ
- ข. การศึกษา
- ค. ฐานะทางเศรษฐกิจ
- ง. ถูกทุกข้อ

บิดามารดาหรือญาติผู้ใหญ่

16. การศึกษา การเลือกคุณเราควรเลือกผู้ที่มีระดับการศึกษาใกล้เคียงกันกับตัวเรา จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในชีวิตสมรสมากกว่า แต่ถ้ามระดับการศึกษาต่างกันมาก สามี ควรเป็นฝ่ายที่มีการศึกษาสูงกว่า

ชีวิตสมรสจะประสบความสำเร็จถ้าคู่สามีภรรยา มีระดับการศึกษา.....

ง.

17. คู่สมรสที่มีการศึกษาสูง มักประสบความสำเร็จในชีวิตสมรสมากกว่าคู่สมรสที่มีการศึกษาต่ำ ถ้านักเรียนต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตสมรสทั้งตัวนักเรียนและคู่ครองควร.....

ใกล้เคียงกัน

18. ธนิตจบการศึกษาระดับปริญญาตรี เขาควรเลือกคู่ (ภรรยา) ที่เรียนจบระดับใดมากที่สุด? ก. ปริญญาโท ข. ปริญญาตรี ค. บ. 3 ง. ป. 4	มีการศึกษาอยู่ในระดับสูง
19. <u>ฐานะทางเศรษฐกิจ</u> มีบทบาทสำคัญในชีวิตครอบครัว และเมื่อมีบุตรเพิ่มขึ้น ครอบครัวก็ต้องการความมั่นคงทางการเงินมากขึ้นตามลำดับ ดังนั้นการเลือกคู่จึงควรพิจารณาถึง <u>อาชีพและรายได้</u> ด้วย จึงจะเป็นการฉลาดและรอบคอบยิ่งขึ้น และถ้าหากยังไม่พอ <u>กินพอใช้ก็อย่าเพิ่งแต่งงาน</u> จะดีกว่า คู่ครองที่เราเลือกควรเป็นบุคคลที่มี..... เพื่อที่จะช่วยในการเลี้ยงครอบครัวได้เพียงพอ	ข.
20. ธนิตมีรายได้ เดือนละ 2,800 บาท เขาควรเลือก คู่ที่มีรายได้อย่างไรมากที่สุด? ก. ไม่มีรายได้เลย ข. มีรายได้ใกล้เคียงกัน ค. มีรายได้ต่ำกว่ามาก ๆ ง. มีรายได้ใกล้เคียง ไม่มีก็ได้	อาชีพและรายได้

21. ถ้าตัวเราและคูครองยังไม่มีรายได้อะไรเลย ควรรับ
ทำงานหรือไม่?

- ก. ไม่ควร เพราะเป็นการระงับผู้อื่น
- ข. ควร เพราะจะได้มีผู้ช่วยทำงาน
- ค. ควร เพราะกำลังอยู่ในวัยที่จะทำงาน
- ง. ไม่ควร เพราะจะทำให้ชีวิตสมรสไม่มั่นคง

ช.

22. ความสนใจและรสนิยม เราควรเลือกบุคคลที่มีความ
สนใจและรสนิยมตรงกับตัวเรา เช่น ชอบดูกีฬา หรือ
คนที่มีประเภทเดียวกัน

รสนิยมหรือความชอบ มีความสัมพันธ์กับความ
สนใจการรสนิยมและความสนใจของคูครองตรงกันจะ
เป็นรากฐานอันมั่นคงทำให้ชีวิตสมรสยืนยาวขึ้น

ชีวิตสมรสจะมั่นคงขึ้นถ้าคูสมรสมี.....

ตรงกัน

ง.

23. ชนิดชอบเล่นเทนนิส เราควรเลือกคู่ที่มีลักษณะอย่างไร
มากที่สุด?

- ก. ชอบดูและเล่นเทนนิส
- ข. ชอบดูแต่เล่นเทนนิสไม่เป็น
- ค. ชอบเล่นเทนนิสมากกว่าชอบดู
- ง. ไม่ชอบดูหรือเล่นกีฬาอะไรเลย

ความสนใจและ
รสนิยม

24. ถ้ามีชอบปลูกต้นไม้ ธรรมชาติชอบรดน้ำต้นไม้ น่าจะกล่าว
ได้อะไร?

ก.

- ก. ทั้งคู่คงมีความสุข เพราะสนใจในสิ่งที่ไป
กันได้
- ข. ความสนใจไม่ค่อยสัมพันธ์กันเลย
- ค. ต่างคนต่างทำสิ่งที่ตนชอบ
- ง. ทั้งคู่รักกันจริง

25. นิสัย นอกจากจะดูที่ความสนใจและรสนิยมแล้ว ต้องดู
ที่นิสัยของผู้ที่จะเป็นคู่ครองด้วย เราไม่ควรเลือกผู้ที่มี
นิสัย บ่นจู้ เห็นแก่ตัว ขี้โมโห ชอบโกหก ไม่เห็นความ
สำคัญของคู่สมรส ว้าจากะถ่าง ฯลฯ

ก.

การรู้จักกันไม่นานพอหรือความรักที่คั้นค้ำ อาจ
ทำให้เรามองข้ามหรือไม่สังเกต.....ที่ไม่ดีของคู่
ครองได้

26. ดังนั้นเราควรให้มีโอกาสหรือใช้เวลาอย่างเพียงพอ
เพื่อที่จะศึกษานิสัยใจคอของคู่ครองอย่างถ่องแท้ว่าควร
จะแต่งงานด้วยหรือไม่ และอย่าคิดที่คิดว่าตนเองจะ
เปลี่ยนแปลง.....ที่ไม่ดีของคู่ครองได้

นิสัย

27. ผู้ใดเหมาะสมที่สุดที่น่าจะไ้รับเลือกเป็นคู่ครอง?
- ก. มานะซึ่งเป็นคนชอบดื่มเหล้า เล่นการพนัน
 - ข. นารีซึ่งชอบบน โมโหเก่ง กระด้าง
เห็นแก่ตัว
 - ค. มาลีซึ่งอ่อนหวาน ใจเย็น รับผิดชอบและ
ซื่อสัตย์
 - ง. นุญซึ่งเกียจคร้านหลังยว ไม่มี
ความรับผิดชอบ

นิสัย

28. วุฒิภาวะทางอารมณ์ หรือเรียกไ้ว่า ความมั่นคงทางอารมณ์ อารมณ์เป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกที่มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะในชีวิตรสมรส เมื่อร่างกายเจริญเติบโต อารมณ์หรือจิตใจของคนก็ควรเจริญตามหรือเข้าสู่วุฒิภาวะ ดังนั้นในการเลือกคู่ครอง เราควรเลือกบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ หรือมีอารมณ์ที่มั่นคง หนักแน่น เพราะผู้ที่บรรจุวุฒิภาวะทางอารมณ์ย่อมเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวให้มีความสุขอยู่กับครอบครัวได้

ค.

การเลือกคู่ครองควรเลือกผู้ที่มีความเจริญเติบโตของจิตใจหรือผู้มี..... เพราะเขาย่อมสามารถปรับตัวให้มีความสุขในครอบครัวได้

29. คุณลักษณะของผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์นั้น เราอาจสังเกตได้จากพฤติกรรมเหล่านี้คือ <u>เป็นผู้ที่รู้จักเข้าใจตนเอง และผู้อื่นได้ดี ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล</u> ผู้ที่ยังไม่รู้จักและไม่เข้าใจตนเองได้ดี แสดงว่ายังไม่บรรลุนั่น	วุฒิภาวะทางอารมณ์
30. นอกจากจะรู้จัก เข้าใจตนเอง และผู้อื่นได้ดีแล้ว ผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์จะต้องเป็นผู้ที่ <u>สามารถเผชิญกับความจริงได้ดี จิตใจมั่นคง ทักสินใจเองได้ รอบคอบ และมีเหตุผล</u> คนที่มีเหตุผล สามารถเผชิญความจริงได้ดี มีจิตใจมั่นคง และทักสินใจเองได้ ถือว่า มี	วุฒิภาวะทางอารมณ์

31. อีกประการหนึ่งเขาคงจะเป็นผู้ที่ <u>มองโลกในแง่ดี</u> <u>ยอมรับกฎเกณฑ์ทางสังคม</u>รวมทั้งมี <u>ความรับผิดชอบ</u> <u>สูง</u> ค่าย ถ้านักเรียนอยากเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ นักเรียนควรมองโลกในแง่ดี มี.....สูง และยอมรับ.....	วุฒิภาวะทาง อารมณ์
32. นักเรียนอยากจะเลือกใครเป็นคู่ครองมากที่สุด? ก. มานะที่เกียจคร้านสันหลังยาว ไม่มี ความรับผิดชอบ ข. นุกูลที่ไม่กล้ายอมรับความจริง ไม่กล้า ตัดสินใจเองเลย ค. คมสันที่รูปหล่อ รวย แก่ชอบเอะอะ โวยวาย ทำตนเป็นนักเลงโต ง. ชาตวิทย์ที่สุ่ม รอบคอบ มีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ความรับผิดชอบ, กฎเกณฑ์ทาง สังคม

33. คนที่ร่างกายเจริญเติบโต จิตใจนั้นไม่ได้หมายความว่า ว่าจะเจริญเติบโตตามเสมอไป คนที่จิตใจเจริญเติบโต คือคนที่มีลักษณะอย่างไร? ก. รอบคอบมีเหตุผล ข. มีความรับผิดชอบ ค. รู้จัก เข้าใจตนเองและผู้อื่น ง. ถูกทุกข้อ	ง.
34. <u>วัย</u> เป็นปัจจัยอีกประการหนึ่งที่เรควรคำนึงถึง <u>วัย</u> ที่เหมาะสมในการแต่งงานคือ <u>หญิง</u> ควรอายุน้อย ระหว่าง <u>20-25 ปี</u> <u>ชาย</u> อายุระหว่าง <u>25-30 ปี</u> <u>และชายควรมีอายุมากกว่าหญิง แต่ไม่ควรแตกต่างกัน</u> <u>เกิน 15 ปี</u> เพราะอาจมี<u>ปัญหาในด้านความคิดและ</u> <u>ประสบการณ์</u> เพื่อความเหมาะสมในการมีชีวิตครอบครัว หญิง ควรแต่งงานเมื่ออายุ.....ปี และชายควรแต่งงาน เมื่ออายุ.....ปี	ง.
35. อรุณและวิไลมีอายุห่างกันถึง 18 ปี ทั้งสองอาจมี<u>ปัญหา</u> <u>ขัดแย้งกันในเรื่อง.....และ.....</u>	20-25 , 25-30
36. ถ้าอรุณอายุ 25 ปี เขาควรเลือก<u>คู่</u> (ภรรยา) ที่มี อายุสักกี่ปีจึงจะเหมาะสมที่สุด? ก. 30 ปี ข. 25 ปี ค. 20 ปี ง. 17 ปี	ความคิด, ประสบการณ์

37. อีกประการหนึ่งที่ควรคำนึงถึงคือ เรื่อง สุขภาพ ผู้ที่ไม่
มีโรคภัยไข้เจ็บมาเบียดเบียนนับว่าเป็นลาภอันประเสริฐ
เราควรเลือกครองที่มี สุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและ
จิตใจ เพราะถ้าเลือกคนที่มีโรคเรื้อรัง อาจคิดต่อไป
ยังบุตรหรือคู่สมรส ประกอบอาชีพได้ไม่เต็มที่ ต้องสิ้น
เปลืองเงินการรักษาพยาบาลเป็นประจำ อาจให้ความสุข
กันอื่นๆ แก่คู่สมรสไม่ได้ ในที่สุดอาจทำให้เกิดการ
เบียดเบียนและหย่าร้างได้
- สุขภาพเป็นหนทางหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสุขและ
ความสำเร็จในชีวิตสมรส ดังนั้นเราควรเลือกบุคคลที่
มี.....ทั้งทางร่างกายและจิตใจเป็นคู่ครอง

38. การเลือกคู่สมรสที่เป็นคนมีโรค จะเกิดผลเสียกับใคร
ที่สำคัญที่สุด?
- ก. คิดต่อคู่สมรสและบุตร
ข. สุขภาพเสื่อมทรุดโทรม
ค. ผู้อื่นไม่คบค้าสมาคมด้วย
ง. สิ้นเปลืองเงินทองภายหลัง

ก.

สุขภาพดี

39. จากที่นักเรียนได้เรียนรูมาแล้ว พอจะบอกได้ไหมว่าก่อนจะเลือกดู ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์ใหญ่ ๆ ในงานใดบ้าง?
- ก.
- ข.
- ค.
- ง.
- จ.
- ฉ.
- ช.

40. เก่งจริง ๆ ! ที่นักเรียนตอบได้ทั้งหมด ถ้ายังนึกไม่ออกก็ลองเปิดย้อนกลับไปดูใหม่อีกที คิดว่านักเรียนคงมีหลักเกณฑ์พอที่จะยึดไว้เป็นแนวทาง ในการพิจารณาใคร่ครวญสำหรับการมีวิสัยทัศน์ นอกเหนือไปจากความรัก และศรัทธาที่เรามีให้เขา และเขามีให้เรา.....

การตัดสินใจและความพร้อมในการสมัคร

1. <u>การแต่งงานเป็นเรื่องราวของชีวิตมนุษย์</u> และทุกคนย่อมมีเหตุผลต่าง ๆ ในการตัดสินใจแต่งงาน ซึ่ง <u>เหตุผลต่าง ๆ มักเป็นไปตามความต้องการและเป้าหมายของชีวิต</u> เหตุผลที่ทำให้คนตัดสินใจแต่งงานมีดังนี้ เช่น <u>ความรัก</u> <u>ฐานะทางสังคม</u> <u>ฐานะทางเศรษฐกิจ</u> ฯลฯ คนเรามักแต่งงานเพื่อสนองสิ่งใดของชีวิตมากที่สุด? ก. ความสวยงาม ข. ความสมบูรณ์ ค. ความมั่นคง ง. ความหลัง	
2. บางคนแต่งงานเพราะ <u>ความเปล่าเปลี่ยว</u> <u>ความคาดหวัง</u> <u>ของสังคม</u> เพื่อหนีความยากลำบาก หรือเพื่อสนอง <u>ความต้องการทางเพศ</u> ชายหญิงแต่งงานเพราะสาเหตุใด? ก. ความต้องการทางธรรมชาติ ข. รักความโดดเดี่ยว ค. ฐานะทางเศรษฐกิจ ง. ถูกทุกข้อ	ก.

3. แก้วตา สาวชาวไร่ ใฝ่ฝันอยากแต่งงานกับปลัดอำเภอ
เพราะจะได้เป็นขุนนาง แ่่งตัวสวย ๆ ใครเห็นจะได้
เกรงใจและนิยมยกย่อง

แก้วตาต้องการแต่งงานเพราะสาเหตุใด ?

- ก. ความรัก
- ข. ฐานะทางสังคม
- ค. ความเปลี่ยวเปลี่ยว
- ง. ความต้องการทางเพศ

ง.

4. ที่หมู่บ้านของวดี มักมีหญิงสาวที่ไม่ได้แต่งงานว่า
ไม่มีความสามารถจะดึงดูดความสนใจจากชายได้
สามารถเกินไปพยายามหนักหรือไล่จับผู้ชายจนเขาไม่คิด
บ้าง ฯลฯ วดีจึงรีบแต่งงานเพราะกลัวคำครหาเหล่า
นี้

จากข้อความข้างบน วดีแต่งงานเพราะสาเหตุ
ใด?

- ก. ความต้องการของตนเอง
- ข. เพื่อหนีความยากลำบาก
- ค. ความคาดหวังของสังคม
- ง. ฐานะทางเศรษฐกิจ

ข.

5. แล้วตัวนักเรียนล่ะ ถ้าจะแต่งงาน นักเรียนคิดว่า
จะแต่งงานเพราะเหตุผลใดมากที่สุด?

.....

ก.

6. แต่ยังมีบุคคลอีกจำนวนหนึ่งที่แต่งงานเพราะ "เสียตัว" หรือ "ตั้งครรภ์" ขึ้นมา ทำให้ต้องตกบันไดขอลอยโจน ในกรณีนั้นน้อยคนนักที่จะอยู่กันอย่างมีความสุข หรือมีความสุข สุข ฉะนั้นหญิงควรจะมีกระวังตนในเรื่องนี้ให้ดี ผู้ที่อยู่ในวัยรุ่น ควรยับยั้งกายใจไม่ให้ตก เป็นหาสของอารมณ์ใคร่เพื่อป้องกันการ.....หรือ การ.....หรือการรับแต่งงานเมื่อยังไม่พร้อม

7. เราควรคำนึงว่าการแต่งงานไม่ใช่การแก้ปัญหา การแต่งงานเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของชีวิตครอบครัว เท่านั้น ฉะนั้นเราจึงควรถามตัวเองให้แน่ใจว่า เรา ต้องการมีครอบครัวหรือไม่ การแต่งงานควรมีจุดมุ่งหมายในการสร้างหลักฐานครอบครัวอย่างแท้จริง และแก้ไขปรับปรุงเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัว นอกจากเหตุผลอื่นในการแต่งงานแล้ว เรา ควรแต่งงานเพื่อ.....

เสียตัว
ตั้งครรภ์

8. ทุกคนต้องการหลักฐานครอบครัว แต่ยังมีบุคคลจำนวน ไม่น้อยที่อยู่เป็นโสด เหตุผลที่คนอยู่เป็นโสดก็คือ การไม่ได้เรียนรู้ที่จะรักอย่างเหมาะสม ความกลัวเรื่องเพศรส เป้าหมายชีวิตที่วางไว้อ้างหน้า ความพึงพอใจที่ทดแทนกันได้ มาตรฐานการเลือกคู่สูงเกินไป และ อื่น ๆ

สร้างหลักฐาน
ครอบครัว

สาเหตุที่บุคคลอยู่เป็นโสดคือ ความพึงพอใจที่
ทดแทนกันได้ ความกลัวเรื่องเพศส เพ้าหมายชีวิต
ที่วางไว้อว่งหน้า การไม่ได้เรียนรู้ที่จะรักอย่างเหมาะ
สมและ.....

9. เด็กบางคนมีตัวอย่างที่ไม่ดีในการเรียนรู้เรื่องความรัก เพราะพ่อแม่ทะเลาะวิวาทกัน ทำให้ลูกเห็นว่าเรื่องรัก เป็นเรื่องที่ไม่สำคัญ หรือพ่อแม่รักลูกมากเกินไป ลูก ต้องการเป็นศูนย์กลางความสนใจอยู่ตลอดเวลา ทำให้ลูก รักใครไม่เป็น ทั้งนี้แสดงว่าลูกไม่ได้เรียนรู้..... อย่างเหมาะสม	<p>มาตรฐานการ
เลือกคู่สูงเกิน
ควร</p>
10. บางคนมีผู้ช่วยสนองความต้องการทางกาย อารมณ์ เพศแล้ว เช่น คู่แฝด หรือ พี่น้อง หรือเพื่อนเพศเดียวกันที่สนิทสนมกันมาก ก็ทำให้ไม่คิดอยากแต่งงาน แสดงว่าบุคคลเหล่านี้ ไม่แต่งงานเพราะมี สิ่งใดที่ทดแทนกันได้ ก. ความพึงพอใจ ข. ความคาดหวัง ค. ความต้องการ ง. ความหวัง	ที่จะรัก

11. ข้อใดที่ไม่ใช่สาเหตุของการอยู่เป็นโสด?

ก.

ก. ความกลัวเรื่องเพศรส

ข. กลัวการเคลื่อนไหวทางสังคม

ค. เป้าหมายชีวิตที่วางไว้ล่วงหน้า

ง. การไม่ได้เรียนรู้ที่จะรักอย่างเหมาะสม

12. การแต่งงานเปรียบเสมือนป้อมค่ายที่คนในอยากออก
คนนอกอยากเข้า กล่าวคือคนโสดก็อยากแต่งงาน คน
ที่แต่งงานแล้วก็อยากเป็นโสด ดังนั้นการแต่งงานจึง
มีผลดีและผลเสียดังนี้

ข.

ผลดี ก็คือทำให้เกิดการรวมพลังกัน ช่วยเพิ่ม
พลเมือง เป็นการแสดงถึงความรุ่งเรืองของประเทศ
ช่วยยกฐานะทางสังคมให้สูงขึ้น

ผลดีของการแต่งงานทำให้เกิดการรวมพลัง
ช่วยยกฐานะทางสังคมของคู่สมรส แสดงถึงความ
รุ่งเรืองของประเทศ และช่วยเพิ่มสิ่งใด?

ก. เงินทอง

ข. ญาติมิตร

ค. พลเมือง

ง. อายุ

13. การแต่งงานยังมีผลคือ <u>สุขภาพอนามัย</u> เช่นคนผอม อาจกลายเป็นคนอ้วนได้ <u>ไม่ความสัมพันธ์กับความยืน</u> <u>ยาวของอายุ ช่วยลดอัตราการรวม และสร้างความ</u> <u>รู้สึกให้เกิดการประหยัค</u> <u>ข้อใดไม่ใช่ ผลของการแต่งงาน?</u> ก. อาจมีอายุยืนยาวกว่าเดิม ข. คนผอมอาจกลายเป็นคนอ้วน ค. ช่วยลดการกระทำผิดทางอาญา ง. ช่วยทำให้คนเคยกลายเป็นคนสูง	ค.
14. นอกจากการแต่งงานยัง <u>ช่วยเปลี่ยนนิสัยใจคอของ</u> <u>คนได้</u> ช่วยให้เป็นคน<u>มีความมั่นคงในจิตใจ</u>ไม่เปื้อน่าย <u>ทอดทิ้ง</u> ทำให้เป็นคน<u>สุภาพรอบคอบ</u> และทำให้เกิดการ <u>ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน</u> <u>การแต่งงานทำให้เกิดผลคืออะไรบ้าง?</u> ก. ข. ค. ง.	ง.

15. ผลเสีย ของการแต่งงานคือ เป็นการผูกมัดทำให้สูญเสีย
อิสระภาพและความก้าวหน้าของคน เพิ่มภาระสร้างความห่วง
และกังวล ทำให้ห่างเหินต่อเพื่อนฝูง เพิ่มพลเมืองรวดเร็ว
เกินไป ฯลฯ

คนที่แต่งงานแล้ว มักจะมีภาระการงานมาก ไม่ค่อย
 มีอิสระ มีความห่วงและกังวลน้อย ๆ และ.....จาก
 เพื่อนฝูง

16. ผลเสียของการแต่งงานมีอะไรบ้าง ?

ก.

ข.

ค.

ง.

ห่างเหิน

17. นักเรียนรู้แล้วว่าการแต่งงานไม่มีความสุขเสมอไปมีทั้ง
 สุขและสนุก ถึงคำว่าที่ว่า "อยู่คนเดียวแสนสบายแต่
 ไม่สนุก อยู่สองครองทุกข์แสนสนุกแต่ไม่สบาย"

นักเรียนรู้สึกอย่างไรบ้าง คิดว่าการแต่งงานมีสุข
 หรือมีทุกข์?

.....

18. ความพร้อมในการแต่งงาน ก่อนที่เราจะแต่งงานจำเป็นต้อง
สำรวจตนเองว่าพร้อมที่จะแต่งงานหรือยัง เพราะความสำเร็จ
ในชีวิตสมรสขึ้นอยู่กับความพร้อมของคุณสมรส

ข้อสำคัญที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับความพร้อมในการ
แต่งงานได้แก่ วุฒิภาวะทางอารมณ์ สุขภาพและอาชีพ
ก่อนจะแต่งงานควรเตรียมพร้อมในด้านใดบ้าง?

ก.

ข.

ค.

19. วุฒิภาวะทางอารมณ์ ในบรรดาความพร้อมหลาย ๆ ด้านซึ่ง
เป็นองค์ประกอบของการเริ่มต้นที่ดีของชีวิตสมรสนั้นพัฒนาการ
ทางอารมณ์หรือวุฒิภาวะทางอารมณ์นับได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญ
ที่สุด ของความพร้อมในการแต่งงานหรือการเริ่มต้นชีวิตสมรส
ปัจจัยสำคัญในการเตรียมความพร้อมสำหรับชีวิตการ
แต่งงานคือ.....

20. ความล้มเหลวหรือความผิดหวังในชีวิตสมรส มักมีสาเหตุมาจาก
ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่าย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ยังไม่
เพียงพอ

คนที่วุฒิภาวะทางอารมณ์ไม่เพียงพอ ถ้าแต่งงานชีวิต
แต่งงานอาจจะประสบ.....หรือความผิดหวังได้

วุฒิภาวะทาง
อารมณ์

21. วุฒิกวาระทางอารมณ์ของบุคคลอาจบรรลุได้เร็วหรือช้าแตกต่างกัน แต่โดยปกติการมี<u>อายุมากขึ้น</u> ก็มี<u>ส่วนช่วยทำให้บุคคลมีวุฒิกวาระทางอารมณ์มากขึ้น</u>ด้วย การบรรลุวุฒิกวาระทางอารมณ์ อาจขึ้นกับการมี..... มากขึ้น	ความล้มเหลว
22. บัณฑิตอายุ 24 ปี แต่เขาไม่ค่อยมีเหตุผล ไม่กล้าตัดสินใจเอง ชอบให้พ่อแม่ตัดสินใจแทนในเรื่องต่าง ๆ เสมอ บางครั้งเอาแต่ใจตัวเอง อยากได้อะไรก็ต้องได้สิ่งนั้นทันทีไม่ยอมรับผิดจากการกระทำของคนเลย นักเรียนคิดว่าบัณฑิตเป็นคนอย่างไร? ก. ชอบพึ่งพาผู้อื่น ข. ขาดความมีเหตุผล ค. ไม่เป็นตัวของตัวเอง ง. ยังไม่บรรลุวุฒิกวาระทางอารมณ์	อายุ
23. ถ้าบัณฑิตแต่งงาน นักเรียนคิดว่าจะเป็นอย่างไร? ก. ครอบครัวไม่มีความสุข ข. ครอบครัวมีความสุข	ง.
24. ดังนั้นคนที่แต่งงานควรเตรียมตัวให้พร้อมในด้าน.....เสียก่อน โดยการฝึกจิตใจของตนเอง	ก.
25. นอกจากจะมีความพร้อมทางด้านวุฒิกวาระทางอารมณ์แล้ว เราควรเตรียมพร้อมในด้านสุขภาพด้วย ซึ่งหมายถึงสุขภาพทั้งด้านร่างกายและทางด้านจิตใจ ทางที่<u>ดีก่อนตัดสินใจตกลงแต่งงาน</u>	วุฒิกวาระทางอารมณ์

ควรได้พากันไปปรึกษาแพทย์หรือทรงคุณวุฒิเสียก่อน เพื่อแพทย์จะได้
ตรวจและให้ความคิดเห็นในเรื่องสุขภาพ

ชายหญิงก่อนตัดสินใจแต่งงาน ควรพากันไปปรึกษาแพทย์
 เพื่ออุทิศประสงค์ใด?

- ก. คูฤกษ์ยาม
- ข. ตรวจสุขภาพ
- ค. วางแผนการแต่งงาน
- ง. วัตถุประสงค์ทางอารมณ์

26. ก่อนที่ทรงคและนิกจะตัดสินใจแต่งงานกัน เพื่อเป็นการ
 เตรียมพร้อมทางสุขภาพ ทั้งสองควรไปปรึกษา.....
 และตรวจสุขภาพให้เรียบร้อยเสียก่อน

ข.

27. เมื่อไปปรึกษาแพทย์แล้ว แพทย์จะตรวจและให้ความคิดเห็น
 ในเรื่องสุขภาพ เช่น เรื่องความผิดปกติของอวัยวะเพศ
ปัญหาทางด้านการพันธุ์ สภาพของร่างกายโดยทั่วไป
 รวมทั้งการตรวจโลหิตและโรคภัยไข้เจ็บอื่น ๆ ซึ่งอาจ
 เป็นปัญหาหรืออุปสรรคต่อชีวิตสมรส และถ้าฝ่ายใดมีปัญหา
 ทางเพศที่สงสัย ก็ควรไปถามแพทย์เพื่อความกระจ่างชัด
 ก่อนการแต่งงานคู่สมรสควรไปพบแพทย์ เพื่อปรึกษา
 ปัญหาทางด้านการพันธุ์ ความผิดปกติของอวัยวะเพศ
 ตรวจโลหิต ปัญหาทางเพศ และโรคภัยไข้เจ็บอื่น ๆ ที่
 เป็น.....

แพทย์

28. คุณสมรสให้แพทย์ตรวจร่างกายก่อนการแต่งงานเพื่ออะไร ก. ตรวจดูว่ามีอาการใดบ้าง ที่อาจมีผลกระทบต่อการมีชีวิตรวมรส ข. รับการแนะนำเรื่องการวางแผนครอบครัวและเรื่องเพศ ค. ตรวจโลหิต ง. ถูกทุกข้อ	ปรึกษาหรืออุปสรรคต่อชีวิตรวมรส
29. อีกด้านหนึ่งที่เรควรเตรียมพร้อมคือ <u>อาชีพ</u> เราควรมี <u>อาชีพหรือรายได้ก่อนแต่งงาน</u> เพื่อจะได้ไม่ขาดแคลนด้านการเงิน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในชีวิตรวมรส ถ้าครอบครัวมีฐานะทางการเงินมั่นคง จะช่วยลดปัญหาความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตรวมรสได้อีก ปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ควรเตรียมพร้อม ก่อนการมีชีวิตรวมรสคือ การประกอบ.....	ง.
30. สนิทและนิทรารักกันและคิดจะแต่งงาน แต่ทั้งคู่ยังไม่มีรายได้หรืออาชีพอะไรเลย นักเรียนคิดว่าทั้งสองควรทำอย่างไร ก. กู้ยืมเงินจากผู้อื่น ข. ขอจากบิดามารดา ค. แต่งงานกันเลย เงินไม่สำคัญ ก็ก่อนเกิดเสียเงินได้ ง. ควรหางานทำเสียก่อนแล้วค่อยแต่งงาน ชีวิตรวมรสจะมั่นคงกว่า	อาชีพ

31. ถ้านักเรียนคิดจะแต่งงานในอนาคต ควรมีความพร้อมใน
ด้านใดบ้าง?

ก.

ข.

ค.

32. นักเรียนคงจะเห็นแล้วว่า ความพร้อมในด้านต่าง ๆ เป็น
สิ่งสำคัญมากสำหรับชีวิตสมรส ความพร้อมเหล่านี้เรา
สามารถเตรียมตัวไว้ล่วงหน้าได้ แต่มีคนจำนวนไม่น้อย
ที่ไม่เห็นความสำคัญของการเตรียมพร้อมเพื่อชีวิตสมรส
ทั้ง ๆ ที่ชีวิตสมรสเป็นภาระที่จะต้องทำตลอดชีวิต จะ
เปลี่ยนแปลงไม่ได้ง่าย ๆ

แล้วนักเรียนจะไม่ลองเตรียมตัวเองให้พร้อม
เสียตั้งแต่บัดนี้หรือ?

การสมัคร

1. การสมัคร คือ การที่ชายหญิงตกลงใจที่จะใช้ชีวิตร่วมกัน ช่วย
กันสร้างเสริม หลักฐาน ของครอบครัวใหม่ให้มั่นคง มีบุตรสืบ
วงศ์ตระกูลต่อไป ทั้งคู่ต้องพร้อมที่จะเริ่มต้นชีวิตครอบครัวอย่าง
 จริงจัง มีเป้าหมายชีวิตที่แน่นอน และต้องดำเนินชีวิตประจำวัน
 ร่วมกัน การแต่งงานจึงเป็นการเผชิญต่อความจริงไม่ใช่ความ
 ผัน

ข้อใดเป็นความหมายที่สำคัญที่สุดของการสมัคร?

- ก. การมีบุตรสืบตระกูล
- ข. ช่วยกันสร้างครอบครัวใหม่
- ค. ช่วยสร้างฐานะให้กันและกัน
- ง. การตกลงใจใช้ชีวิตร่วมกันของชายหญิง

2. ชีวิตสมัครหมายถึงข้อใด?

- ก. นพพลและนภาพรที่อยู่ร่วมกัน ช่วยกันสร้าง
 หลักฐานครอบครัว และมีบุตรชายคนหนึ่ง
- ข. อาวุธและอารีที่อยู่บ้านเดียวกันและเลี้ยงเด็ก
 เล็ก ๆ ด้วยกัน
- ค. มานะและมาลีที่อยู่บ้านเดียวกัน
- ง. วิชัยและวิภาที่ทำงานร่วมกัน

ง.

3. การสมรสจะเป็นไปตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม และกฎหมายของสังคม เช่น มีการสู่ขอ การหมั้น พิธีสมรส และการจดทะเบียนสมรส เป็นต้น

เพื่อให้ถูกต้องตามประเพณีและกฎหมายของสังคม ไทยเราควรปฏิบัติเกี่ยวกับการสมรสอย่างไรบ้าง?

- ก. มีการสู่ขอและการหมั้น
- ข. การจดทะเบียนสมรส
- ค. จัดพิธีสมรส
- ง. ถูกทุกข้อ

4. คู่ใดที่เราสามารถเอาเป็นตัวอย่างที่ดีได้ในการสมรส?

- ก. ทองและทิพารักกัน จัดการสู่ขอ ทำพิธีหมั้น และสมรสพร้อมทั้งจดทะเบียน
- ข. โกวิทและกิริยาไม่บุตรแล้วจึงจัดพิธีสมรสแต่ไม่จดทะเบียน
- ค. พงศ์และแพรวรักกันหนาตากันหนึ่ แล้วค่อยมาขอขมาผู้ใหญ่
- ง. ประพันธ์และปราณีรักกันและไปอยู่ร่วมกันเลย

5. เมื่อตัดสินใจที่จะเลือกผู้ใดเป็นคู่ครองแล้ว ฝ่ายชายควรจัด ผู้ใหญ่ไปสู่ขอฝ่ายหญิง และผู้ใหญ่ที่ไปนั้นควรเป็นที่เชื่อถือของฝ่ายหญิงด้วย

เมื่อฝ่ายหญิงรักกันและตัดสินใจที่จะร่วมชีวิต ครอบครัวยกกันแล้ว ฝ่ายชายควรจัดผู้ใหญ่ไป....ฝ่ายหญิง

6. หลังจากที่ได้ศึกษานิสัยใจคอ ภูมิหลังต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน และเตรียมพร้อมในด้านต่าง ๆ แล้ว สู้ทัศน์และนิภาก็ตัดสินใจที่จะแต่งงานและใช้ชีวิตร่วมกัน ตามประเพณีไทย ควรทำอย่างไรต่อไป?

สู้ขอ

- ก. ทั้งคู่พากันไปจดทะเบียนสมรส
- ข. สู้ทัศน์ให้ญาติผู้ใหญ่ไปขออนุญาต
- ค. นิภาส่งผู้ใหญ่ไปทบทวนสู้ทัศน์
- ง. ทั้งคู่ให้ญาติผู้ใหญ่ไปขออนุญาตซึ่งกันและกัน

7. ถ้าฝ่ายหญิงตอบตกลงใจที่จะแต่งงานกับฝ่ายชาย ก็จะมีการกำหนดมูลค่าของของหมั้น ค่าสินสอด วันหมั้นและวันแต่งงาน อีกต่อไป

ข.

ในวันที่ทำการขอสู่ขอฝ่ายหญิงตกลงใจจะแต่งงานกับฝ่ายชาย ก็จะมีการตกลงเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง ?

- ก. มูลค่าของของหมั้นและสินสอด
- ข. ตกลงเกี่ยวกับวันหมั้น
- ค. กำหนดวันแต่งงาน
- ง. ถูกทุกข้อ

8. การหมั้น เป็นการประกาศให้สังคมรู้ว่าชายหญิงคู่ นั้นตกลงใจที่จะแต่งงานกัน บุคคลอื่นจะมาเลือกหรือเกี่ยวพันฉันท์รู้สากับบุคคลทั้งสองไม่ได้

ง.

ชายหญิงประกาศให้สังคมรู้ว่าจะแต่งงานกันโดยวิธีการใด

- ก. หมั้น
- ข. จดทะเบียน
- ค. อยู่กินด้วยกัน
- ง. มีบุตรด้วยกัน

9. ธานีรักกาญจนา แต่ยังไม่พร้อมที่จะแต่งงานกัน และธานีไม่ต้องการให้ชายอื่นมาเกี่ยวข้องกับกาญจนาในฐานะคู่สาว ธานีควรจะทำอย่างไร? ก. ประกาศห้ามทางหนังสือพิมพ์ ข. ห้ามกาญจนาคบกับผู้ชายอื่น ค. จักพิจารณาการสมรส ง. จักให้มีพิธีหมั้น	ก.
10. ชายจะหมั้นได้ก่อนเมื่ออายุครบ 17 ปีบริบูรณ์ และถึงครบ 17 ปี บริบูรณ์ ถ้าทั้งสองฝ่ายอายุยังไม่ครบ 20 ปี บริบูรณ์ บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องยินยอมจึงจะหมั้นได้ ถ้าเราอายุไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์และต้องการหมั้นต้องได้รับการยินยอมจาก.....เสียก่อน	ง.
11. ถ้าธานีต้องการจะหมั้นกับกาญจนา และได้รับการยินยอมจากบิดามารดาของทั้งสองฝ่ายแล้ว ธานีจะต้องมีอายุครบอย่างน้อย.....ปี บริบูรณ์และกาญจนาก็ต้องมีอายุครบอย่างน้อย....ปี บริบูรณ์เสียก่อนจึงจะหมั้นได้	บิดามารดาหรือผู้ปกครอง

12. <u>ของหมั้น</u> เป็นทรัพย์สินที่ฝ่ายชายให้ไว้แก่ฝ่ายหญิงเพื่อเป็นหลักฐาน ในการหมั้น และประกันว่าจะสมรสกันหญิงนั้น ในพิธีหมั้นฝ่ายชายจะมอบทรัพย์สินให้แก่ฝ่ายหญิงเพื่อเป็น หลักฐานการหมั้น ซึ่งทรัพย์สินนี้เรียกว่า.....	17, 17
13. <u>ความปกติของหมั้น</u>มักจะเป็นเครื่องเงินเครื่องทอง เช่น สร้อยคอ ทองคำ สร้อยข้อมือ แหวนเพชร เป็นต้น และของหมั้นนี้จะตกเป็น สิทธิของหญิงเมื่อทำการสมรสแล้ว เมื่อทำการสมรสแล้ว ของหมั้นจะตกเป็นสิทธิของ.....	ของหมั้น
14. ร้านค้าสร้อยคอทองคำหนัก 5 บาท และแหวนเพชร มาหมั้น กาญจนา ของหมั้นนี้จะตกเป็นของใครและอย่างไร? ก. เป็นของร้านเมื่อกาญจนามั้นกับร้านแล้ว ข. เป็นของกาญจนาเมื่อกาญจนามั้นกับร้านแล้ว ค. เป็นของกาญจนาเมื่อกาญจนาสมรสกับร้านแล้ว ง. เป็นของบิดามารดาของกาญจนาเมื่อกาญจนามั้นกับร้านแล้ว จ. เป็นของบิดามารดาของกาญจนาเมื่อกาญจนาสมรสกับร้านแล้ว	หญิง

15. <u>สินสอ</u> เป็นทรัพย์สินที่ฝ่ายชายให้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของฝ่ายหญิง เพื่อตอบแทนที่ฝ่ายหญิงยอมสมรสด้วย และมักจะให้เป็นเงิน <u>ถ้าไม่มีการสมรสเกิดขึ้น ฝ่ายชายสามารถเรียกคืนได้</u> ทรัพย์สินที่ฝ่ายชายให้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของฝ่ายหญิง เพื่อเป็นการตอบแทนที่หญิงยอมแต่งงานด้วย เรียกว่า.....	ก
16. ธานีให้เงินสินสอแก่บิดามารดาของกาญจนา จำนวน 5 หมื่นบาท ธานีสามารถเรียกคืนได้ ในกรณีใด? ก. เมื่อทั้งคู่แต่งงานแล้ว ข. กาญจนาไม่ทำการสมรสกับธานี ค. บิดามารดาของธานีถึงแก่กรรม ง. บิดามารดาของกาญจนางถึงแก่กรรม	สินสอ
17. การจัดพิธีหมั้นและพิธีสมรสนั้น อาจจัดพิธีหมั้นก่อน ต่อมาเมื่อชายหญิงพร้อมแล้วจึงค่อยจัดพิธีสมรส หรืออาจจัดทำในวันเดียวกันเลยก็ได้ ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง? ก. การหมั้นกับการสมรสจัดกระทำคนละวันก็ได้ ข. การหมั้นกับการสมรสจัดวันเดียวกันได้ ค. การสมรสต้องกระทำก่อนการหมั้น ง. การหมั้นควรทำก่อนการสมรส	ข.

18. เมื่อชายหญิงหมั้นและทำความคุ้นเคยกันพอสมควรแล้ว ก็จะใช้ <u>คู่พิธีสมรสในที่สุด</u> <u>พิธีสมรสควรประกอบด้วยพิธีทางศาสนา</u> <u>เพื่อเป็นสิริมงคล</u> มีการเคารพผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่าย การอวยพร ของญาติมิตร เพื่อนฝูง ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา <u>และการจดทะเบียนสมรส</u> เป็นการเพิกถอนแล้วหรืออยู่ใน คุลยพินิจของคู่สมรสกับญาติผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่าย คู่สมรสอาจจัดพิธีสมรสให้เหมาะสมกับฐานะทาง เศรษฐกิจของตนเอง แต่เพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย คู่สมรส ควรทำการ.....ด้วย	ค.
19. ชายหญิงจะทำการสมรสได้ต้องมีคุณสมบัติดังนี้ คือ ชายต้อง มีอายุ 17 ปีบริบูรณ์ และหญิงมีอายุ 17 ปีบริบูรณ์ ถ้าทั้งชาย และหญิงอายุไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์ ต้องได้รับการยินยอมจาก <u>บิดามารดาหรือผู้ปกครอง</u> เสียก่อน เมื่อบิดามารดายินยอมให้แต่งงาน ชายต้องมีอายุ อย่างน้อย.....ปี บริบูรณ์ และหญิงต้องมีอายุอย่างน้อย.....ปี บริบูรณ์ จึงจะทำการแต่งงานได้	จดทะเบียน สมรส
20. ชายหญิงที่จะแต่งงานกันนั้น ต้องมิได้เป็นญาติพี่น้องสายโลหิต <u>เดียวกัน</u> มิได้เป็นคู่สมรสของบุคคลอื่น ขณะนั้น หรือ ไม่เป็น <u>บุคคลที่วิกลจริต</u> ชายหญิงที่เป็นคนวิกลจริต เป็นพี่น้องร่วมสายโลหิต และเป็นคู่สมรสของบุคคลอื่นขณะนั้น จะแต่งงานกันได้หรือไม่ 	17, 17

21. นอกจากนี้อัยการต้องยินยอมเป็นสามีภรรยาฉัน และจะจดทะเบียนสมรสซ้ำอีกไม่ได้ ยกเว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการสมรสครั้งก่อนได้หมดไปแล้ว เพราะตาย หย่า หรือศาลเพิกถอน ฯลฯ อัยการจะจดทะเบียนสมรสซ้ำได้ เมื่อพิสูจน์ได้ว่าการสมรสครั้งก่อนหมดไปเพราะ ศาลสั่งเพิกถอน..... หรือ.....	ไม่ได้
22. อัยการจะทำการสมรสกันไม่ได้ ถ้ามีลักษณะที่ตองห้ามยกเว้น ในเรื่องใด ก. เป็นคนวิกลจริต ข. เป็นพื้นจูงรวมสายโลหิต ค. มีความยินยอมทั้งสองฝ่าย ง. ชายมีอายุไม่ครบ 17 ปี และหญิงไม่ครบ 17 ปี	ตาย, หย่า
23. เมื่อจดทะเบียนสมรสแล้ว ควรจดทะเบียนสมรสด้วย เพราะการจดทะเบียนสมรสมีประโยชน์ ช่วยให้คู่สมรสได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ทางกฎหมาย เช่น ใครจะมาจดทะเบียนสมรสตอนไม่ได้ มีประโยชน์ในการคิดหย่อนภาษี มีสิทธิในการเปลี่ยนนามสกุลมาใช้ร่วมกันได้ เมื่อแต่งงานเราควรจดทะเบียนสมรส เพราะจะทำให้มีสิทธิต่าง ๆ ตามที่..... กำหนดไว้	ค.

24. นอกจากนั้นการจดทะเบียนสมรส ยังช่วยให้ลูกที่เกิดมาเป็นลูกที่ชอบด้วยกฎหมาย มีสิทธิต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ <u>คู่สามีภรรยาสามารถนำสินสมรสมาแบ่งได้เมื่อมีการหย่าเกิดขึ้น</u> <u>ภรรยาสามารถฟ้องเรียกค่าเลี้ยงดูตนเองและบุตรจากสามีได้ในกรณีที่มีการหย่าเกิดขึ้น</u> ในกรณีที่มีการหย่า ภรรยาสามารถฟ้องเรียกค่าเลี้ยงดูตนเองและบุตรจากสามีได้ ถ้าได้.....กับสามี	กฎหมาย
25. การจดทะเบียนสมรสยังช่วยให้ <u>พ่อแม่มีสิทธิในตัวของลูก</u> ถ้าไม่จดทะเบียนสมรสแม่เท่านั้นที่มีสิทธิในตัวของลูก <u>คู่สมรสมีสิทธิรับมรดกโดยชอบธรรม ในกรณีที่ผู้ตายมิได้หาพินัยกรรมไว้</u> เมื่อคู่สมรสหย่ากัน สามีไม่มีสิทธิฟ้องให้ลูกมาอยู่กับตนได้ ถ้าไม่มีการกับคู่สมรส	จดทะเบียนสมรส
26. ในพิธีสมรส นอกจากเราจะจักพิธีต่าง ๆ ให้เป็นไปตามขนบประเพณีที่ดี เช่น พิธีทางศาสนา การสู่ขวัญ การรดน้ำ ฯลฯ แล้ว ก็ควรมีการ.....ให้ถูกต้องตามกฎหมายด้วย	จดทะเบียนสมรส
27. การจดทะเบียนสมรสให้ประโยชน์ด้านใดน้อยที่สุด? ก. ลูกที่เกิดมามีสิทธิต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ข. เมื่อคู่สมรสหย่ากัน สามารถนำสินสมรสมาแบ่งกันได้ ค. เมื่อหย่า ภรรยาฟ้องเรียกค่าเลี้ยงดูตนเองและบุตรจากสามีได้ ง. สามีมีสิทธิจดทะเบียนสมรสใหม่ได้ แม้ยังไม่ได้หย่าจากภรรยาเดิม	จดทะเบียนสมรส

20. นักเรียนคงพอจะเข้าใจได้กว้าง ๆ แล้วว่า ขบวนการ
 แต่งงานมีอะไรบ้าง ลองทบทวนใหม่อีกครั้งสิ.....
 ถ้าเราต้องการจะแต่งงานควรจะมีขั้นตอนอะไรบ้าง?
- ก.
- ข.
- ค.

29. เก่งมาก ! ที่นักเรียนตอบได้ถูกต้องหมด ถ้าเด็กก็ลองเปิด
 ทบทวนดูใหม่อีกที ในบทนี้นักเรียนคงจะรู้ว่าเมื่อชายหญิง
 รักกัน ตัดสินใจจะแต่งงานอยู่รวมกัน ควรจะปฏิบัติขั้นตอน
 อะไรบ้าง และได้ทราบถึงคุณสมบัติของคนที่จะแต่งงานได้
 ตามกฎหมาย รวมถึงประโยชน์ในการจดทะเบียนสมรสด้วย

การปรับตัวในชีวิตสมรส

1. เมื่อคู่สมรสผ่านพิธีสมรสเรียบร้อยแล้ว นั่นเป็นเพียงการเริ่มต้นชีวิตสมรสเท่านั้น สิ่งที่คุณสมรสควรจะคิดคำนึงและแสวงหาคือ ใ้ไปก็คือ ทำอย่างไร ชีวิตสมรสจึงจะดำเนินไปอย่างราบรื่น และประสบความสำเร็จ	
2. <u>ชีวิตสมรสที่ประสบความสำเร็จนั้นไม่ได้เกิดขึ้นเอง แต่คู่สมรสต้องใช้ความพยายามร่วมกันสร้างขึ้นมา โดยร่วมมือกันแก้ไขข้อขัดแย้งและรู้จักปรับตัวเข้าหากัน</u> ถ้าสามีภรรยาคูใดมีความสามารถในการปรับตัวเข้าหากันได้ดีและรวดเร็วเพียงใด ชีวิตการแต่งงานก็จะมีความสุขและยืนยาวมากยิ่งขึ้น หลังจากผ่านพิธีการแต่งงานแล้ว ชีวิตสมรสจะประสบความสำเร็จได้ ถ้าคู่สมรสรู้จักช่วยกันทำสิ่งใด ก. แก้ไขข้อขัดแย้ง ข. ปรับตัวเข้าหากัน ค. ร่วมกันสร้างฐานะ ง. ถูกทุกข้อ	
3. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น คู่สมรสแต่ละคู่จะมีการปรับตัวที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งแล้วแต่สภาพของปัญหา เหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ แต่ก็มีหลักเบื้องต้นพอที่จะยึดเป็นแนวทางในการปรับตัวได้ คือ <u>การปรับตัวทางเพศ ทางอารมณ์ ทางเศรษฐกิจ และการปรับตัวเรื่องเชย-สะใจ และครอบครัว</u>	ง.

คู่มือการจะปรับตัวในค่านิยมบ้าง?

- ก. ค่านิยม-ระบอบและครอบครัว
- ข. ค่านิยมและค่านิยมเศรษฐกิจ
- ค. ค่านิยม
- ง. ถูกทุกข้อ

4. การปรับตัวทางเพศ เพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่สำคัญมากอย่างหนึ่งในชีวิตสมรส ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์ทางเพศทั้งสองฝ่ายพึงพอใจ เป็นปัจจัยที่ช่วยให้ชีวิตสมรสสมบูรณ์แบบและมีความสุขได้

ง.

ปัจจัยใดที่ช่วยให้ชีวิตสมรสสมบูรณ์แบบได้มากที่สุด?

- ก. ความสัมพันธ์ทางเพศ
- ข. การปรับตัวทางเพศ

5. การที่คูสมรสมีอุปสรรคหรือปัญหาทางเพศ เช่น ฝ่ายหญิงไม่เคยได้รับความสุขถึงขีดสุดยกเว้น อาจการเฉื่อยชาทางเพศของฝ่ายชาย ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้ อาจทำให้คูสมรสมีอารมณ์ฉุนเฉียว โมโหง่าย หงุดหงิด ใจน้อย ขี้บ่น ฯลฯ ได้

ข.

การมีอารมณ์หงุดหงิด โมโหง่าย ไม่มีเหตุผล ขี้บ่น ใจน้อยของคูสมรส อาจจะมีสาเหตุมาจากสิ่งใดมากที่สุด?

- ก. ไม่มีความสุขทางเพศ
- ข. ร่างกายและจิตใจอ่อนแอ
- ค. ความไม่จริงใจของคูสมรส
- ง. ความต้องการทางเพศมีมาก

6. ดังนั้น <u>คุณสมรสควรปรับตัวในเรื่องเพศ</u> ให้เป็นที่พึงพอใจของทั้งสองฝ่าย โดยการศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศในด้านจิตวิทยาและชีววิทยา และควรกล่าวกถึงเรื่องความต้องการทางเพศกับ <u>คุณสมรสอย่างเปิดเผย</u> เมื่อคุณสมรสมีปัญหาด้านทางเพศ ควรปรึกษาแพทย์หรือศึกษาค้นคว้าความรู้และข้อมูลที่ถูกต้องในปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งสามารถบอกถึงทางเพศของคนกับคุณสมรสอย่างเปิดเผยด้วย	ก
7. <u>การปรับตัวทางเพศ</u> ต้องอาศัยความสามารถสนองความต้องการทางเพศ ซึ่งขึ้นอยู่กับสุขภาพและความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจเป็นสำคัญ และยังอาศัยบุคลิกลักษณะของคุณสมรสด้วย โดย <u>คุณสมรสควรเป็นผู้ที่ขอให้ความร่วมมือ เข้าใจปฏิบัติริยา และความต้องการของคู่ครอง มีความอดทน และต้องการให้คู่ครองได้รับความสุขเช่นตนเอง ฯลฯ</u> การสนองความต้องการทางเพศขึ้นอยู่กับสิ่งใดที่สำคัญที่สุด? ก. บรรยากาศและเวลา ข. ความร่วมมือของคู่ครอง ค. ความเสื่อมสมรรถภาพทางเพศ ง. สุขภาพและความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ	ความต้องการ
8. เราอาจมีปัญหาด้านเกี่ยวกับความสุขทางเพศได้ ถ้าแต่งงานกับผู้ที่ขาดบุคลิกลักษณะต่าง ๆ <u>ยกเว้น</u> เรื่องใด? ก. ผู้ที่คิดถึงแต่ตนเอง ข. ผู้ที่ขาดความอดทน ค. ผู้ที่เต็มใจจะเรียนรู้จากผู้อื่น ง. ผู้ที่ชอบพูดเสียสลับกันทอนความรู้สึกของผู้อื่น	ง.

9. เมื่อแต่งงาน ทิพามีความสุขทางเพศน้อย บางครั้งทิพาจึงรู้สึก โกรธง่าย หงุดหงิดอย่างไม่มีเหตุผล ดังนั้นทิพาต้องการมีความสุขทางเพศมากขึ้น ทิพา<u>ไม่ควร</u> ปฏิบัติเช่นไร? ก. ศึกษาหาความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้องร่วมกับคู่สมรส ข. ตรวจสุขภาพและปรึกษาแพทย์ร่วมกับคู่สมรส ค. บอกถึงปัญหาและความต้องการแก่คู่สมรส ง. คว้าสามีที่เสื่อมสมรรถภาพทางเพศ	ค.
10. เนื่องจากทุกคนมีความต้องการทางเพศตามธรรมชาติ และหวังที่ จะได้รับการสนองความต้องการทางเพศจากคู่สมรสตามที่สังคม ยอมรับ ดังนั้นคู่สมรสจึงควรปรับตัวในเรื่อง.....ด้วย	ง.
11. การปรับตัวทางอารมณ์ ชีวิตแต่งงานที่ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับ กับการรู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว การประนีประนอมหรือความยืดหยุ่น ของฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น การรู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว การประนีประนอม หรือความ ยืดหยุ่นของคู่สมรส เป็นการพยายามปรับตัวทาง.....	เพศ
12. คู่สมรสที่บรรลุมิติภาวะทางอารมณ์ ย่อมสามารถควบคุมอารมณ์ได้ ดีกว่า มีปฏิริยาตอบโต้สถานการณ์ในชีวิตด้วยการแสดงออกที่ นำความพอใจมาสู่ทั้งตนเองและผู้อื่นได้ ไม่ตกเป็นทาสของอารมณ์ ไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินปัญหาหรือข้อขัดแย้ง ดังนั้นการมีกรอบกว้างจึงเป็นชีวิตสำหรับบุคคลที่มีวุฒิภาวะทาง อารมณ์ คนที่วุฒิภาวะทางอารมณ์จะช่วยให้สามารถควบคุมและปรับตัว ด้าน ได้ดีกว่า	อารมณ์

13. นักเรียนจะได้อะไรว่าเป็นผู้พิจารณาทางอารมณ์ต้องมีลักษณะอย่างไร ก. มีพฤติกรรมที่นำความพอใจมาสู่ทั้งตนเองและผู้อื่น ข. ไม่ใช้อารมณ์เข้ามาตัดสินปัญหา ค. สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ง. ถูกทุกข้อ	อารมณ์
14. การปรับตัวทางเศรษฐกิจ ปัญหาการเงินที่คู่สมรสทั่วไปมักจะพบในระยะแรกของการแต่งงานก็คือ การไม่มีเงินเพียงพอในการใช้จ่ายภายในครอบครัว คู่สมรสต้องรับผิดชอบร่วมกันพิจารณารายได้และรายจ่ายของครอบครัวให้เป็นไปอย่างรัดกุมและประหยัดที่สุด เพื่อประคับประคองฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การประหยัดและใช้จ่ายเงินให้สมดุลกับรายได้ของครอบครัว เป็นการปรับตัวทาง	ง.
15. ปัญหาหนึ่งในเรื่องการเงินของครอบครัว คือ การเก็บรักษาเงิน คู่สมรสต้อง ตกลงกันว่าใครจะเป็นฝ่ายเก็บรักษาเงิน ตลอดจนการควบคุมดูแลและจัดงบประมาณการใช้จ่ายภายในครอบครัวหรืออาจร่วมกันทั้งสองฝ่าย เมื่อตกลงกันได้ปัญหาการเงินต่าง ๆ จะค่อย ๆ ลดลง ชีวิตสมรส คู่สมรสต้องเข้าอกเข้าใจกันและซื่อตรงต่อกันในทุก ๆ เรื่อง รวมทั้งการเก็บและจ่าย	เศรษฐกิจ

16. <u>การจัดงบประมาณการใช้จ่ายในครอบครัว จะช่วยลดปัญหาการ</u> <u>การเงินได้ เช่น มีเงินใช้จ่ายเพียงพอตามความต้องการ ช่วย</u> <u>ให้บุตรเป็นบุตรที่ดี และรู้จักใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและ</u> <u>คุ้มค่า</u> เราสามารถใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด คุ้มค่า และเพียงพอ ตามความต้องการได้ ถ้าจัดทำ.....ในครอบครัว	เงิน
17. ข้อใดเป็นประโยชน์ ของการจัดทำงบประมาณการเงินต่อครอบครัว น้อยที่สุด? ก. บุตรสามารถใช้จ่ายได้อย่างประหยัดและเพียงพอ ข. บุตรสามารถใช้จ่ายอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า ค. บุตรสามารถยืมเงินผู้อื่นได้ง่ายและมากขึ้น ง. ช่วยลดปัญหาการเงินของบุตร	งบประมาณการ ใช้จ่าย
18. <u>เกณฑ์สำคัญในการจัดทำงบประมาณของครอบครัวคือ ต้องจัดให้เหมาะสม</u> <u>กับความต้องการที่จำเป็นของครอบครัว คำนึงถึงประโยชน์และความ</u> <u>ก้าวหน้าของสมาชิกทุกคนในครอบครัว และต้องเก็บเงินบางส่วนไว้</u> <u>เป็นเงินสะสมเผื่อฉุกเฉิน และเพื่อสร้างความมั่นคงในอนาคต</u> การจัดทำงบประมาณรายรับรายจ่ายของครอบครัวควร คำนึงถึงความต้องการที่จำเป็น ประโยชน์และความก้าวหน้าของ สมาชิกในครอบครัว การเก็บเงินเผื่อฉุกเฉิน เจ็บป่วยและเพื่อ สร้างความ.....ในอนาคต	ค.

19. ข้อใดไม่ใช่หลักในการจัดทำงบประมาณของครอบครัว? ก. จัดให้ตรงกับความต้องการจำเป็นของครอบครัว ข. คำนึงถึงความก้าวหน้าของสมาชิกทุกคนในครอบครัว ค. จัดให้ตรงกับความต้องการของหัวหน้าครอบครัวเท่านั้น ง. จัดเป็นเงินสะสมเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยและสร้างอนาคต	มั่นคง
20. ถ้าสามีต้องการซื้อเสื้อผ้าใหม่ ๆ เปลี่ยนรถบ่อยครั้ง ชอบเที่ยวเตร่ ปรารถนาต้องการออกนอกเงินเพื่ออนาคต ทั้งคู่จะมีความขัดแย้งในเรื่องใดมากที่สุด? ก. การเขียนงบประมาณของครอบครัว ข. การใช้จ่ายเงิน ค. การแต่งกาย ง. เรื่องเพศ	ก.
21. ก่อนแต่งงาน ครูณีเคยพอใจที่สมศักดิ์ใช้จ่ายเงิน พาตนเที่ยวเตร่ และปรนเปรออย่างไม่จำกัด แต่หลังแต่งงานครูณีต้องการออมทรัพย์ไว้อะไรหรือให้การศึกษาแก่ลูก ๆ ในขณะที่สมศักดิ์ยังต้องการเที่ยวเซ่นเซิม การกระทำใดที่ไม่ใช่วิธีการแก้ไขข้อขัดแย้งของสมศักดิ์และครูณี? ก. ทั้งคู่ควรหันมาปรึกษาหารือกันและกัน ข. ทั้งคู่ควรนำเรื่องนี้ไปเล่าให้เพื่อนฟัง เพื่อระบายอารมณ์ ค. ทั้งคู่ควรประนีประนอมกันและกำหนดการใช้จ่ายเงินให้คุ้มค่า ง. สมศักดิ์ควรพิจารณาคำนิยาม ความคิดของตนเองว่ามีคุณค่าถูกต้อง เหมาะสมกับชีวิตสมรสหรือไม่?	ข.

22. <u>การปรับตัวเรื่องเซ-สะโก และครอบครัว เมื่อเลือก เราควร</u> <u>ใดเลือกพ่อแม่พี่น้องของคุณสมรสควย</u> ควรศึกษาว่าคนจะคงมีความ <u>สัมพันธ์ใกล้ชิดกับครอบครัวใหม่เพียงใด</u> ถ้าพอใจในคนที่เลือกมาก <u>แต่ไม่พอใจในครอบครัวของเขา</u> ก็ควรคิดหาทางออกล่วงหน้า เช่น <u>การแยกไปอยู่ต่างหากถ้าทำได้ ฯลฯ</u> เมื่อเราเลือกคู่ครอง ควรจะเลือกและศึกษานิสัยใจคอ <u>พ่อแม่พี่น้องของคุณครองควย</u> ทั้งนี้เพื่อเป็นการ..... <u>ให้เข้ากับครอบครัวใหม่</u>	ช.
23. <u>เมื่อคุณสมรสแยกไปอยู่ตามลำพัง ควรจะได้ให้การเยี่ยมเยียน</u> <u>ช่วยเหลือพ่อแม่ของคุณสมรสตามสมควร</u> ควรยอมรับว่าญาติเขาก็คือ <u>ญาติเรา</u> ให้เกียรติยกย่องและพยายามทำความเข้าใจกันเคย ยอมรับ <u>สภาพความเป็นจริงของครอบครัวคุณสมรส</u> เพื่อความราบรื่นในชีวิตสมรส เราควรพยายามทำความเข้าใจกันเคยและให้..... ยกย่องญาติพี่น้องของคุณสมรส	ปรับตั
24. <u>เราควรสร้างความสัมพันธ์อันดี แสดงความมีไมตรีจิต เอื้อเฟื้อ</u> <u>เผื่อแผ่</u> ออกทน และนึกถึงความรักที่พ่อแม่ของคุณสมรสให้อุทิศสาค <u>เลี้ยงดูอบรมสั่งสอนให้การศึกษาคุณสมรสมา</u> จนได้มีการศึกษาสูง มี <u>หน้าที่การงานดี และได้นำมาแต่งงานกับเราขณะนี้</u> เพื่อป้องกันการใช้คุณสมรสญาติพี่น้องของคุณสมรส เราควร <u>พยายามนึกถึงคุณความรักที่พ่อแม่พี่น้องของเขาอุทิศสาค.....</u> <u>และอบรมสั่งสอนให้การศึกษาคุณสมรสมา</u>	เกียรติ

25. ข้อใดที่เซบ-สะโกไม่ควรปฏิบัติต่อพ่อแม่ ญาติพี่น้องของคู่สมรส? ก. ให้เกียรติ เคารพนับถือ และยกย่อง ข. นินทาญาติพี่น้องของคู่สมรสให้คนอื่นฟัง ค. ยอมรับสภาพความเป็นจริงของครอบครัวคู่สมรส ง. พยายามผูกไมตรี ทำความคุ้นเคยและมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	เลี้ยงดู
26. ธานีมีตำแหน่งการงานและความรู้สูง แต่พ่อแม่ญาติพี่น้องเป็นชาวนา การศึกษาคำ กว่ง เคื่อนจึงไม่ยอมรับและรังเกียจญาติของสามี ทำให้ทะเลาะและขัดแย้งกับธานีบ่อย ๆ เมื่อธานีจะกลับไปเยี่ยมบ้าน เหตุการณ์นี้ควรแก้ไขอย่างไร? ก. กว่ง เคื่อนควรยอมรับว่าญาติของธานีก็เหมือนญาติของตนเอง ข. ธานีไม่ควร กลับไปเยี่ยมบ้าน เพื่อตัดปัญหาความขัดแย้งนั้น	ข.
27. ส่วนวิธีที่จะช่วยให้คู่สมรสปรับตัวเข้าหากันง่ายขึ้น คือ ก่อนแต่งงาน คู่สมรสควรศึกษาบทบาทของสามีภรรยา ปรึกษากลางเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติ บอกกล่าวถึงความรู้สึกและความคาดหวังของตนให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้ อธิบายว่าเขาควรรู้อย่างไร การปรึกษากลางเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติ และบอกกล่าวถึงความรู้สึกและความคาดหวังของตนให้อีกฝ่ายหนึ่งรู้จะช่วยให้.....เข้าหากันง่ายขึ้น	ก.

28. นอกจากนี้คุณสมรสควรถอยที่ถอยอาศัยให้อีกกัน <u>อย่า</u> เกี่ยงให้อีกฝ่ายเป็นผู้เปลี่ยนแปลงหรือปรับแก้ เพราะการเปลี่ยนคนอื่นย่อมยากกว่าการเปลี่ยนแปลงตนเอง ก่อนที่จะเปลี่ยนแปลงผู้อื่นเราควร เปลี่ยนแปลงตัวของ..... เสียก่อน	ปรับแก้
29. ข้อใดที่เราควรปฏิบัติในการปรับตัวในชีวิตแต่งงาน? ก. ถอยที่ถอยอาศัยให้อีกซึ่งกันและกัน ข. พยายามปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงตนเองก่อน ค. คกกลงเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติและบอกกล่าวความรู้สึกของตนต่อคุณสมรสควย ง. ถูกทุกข้อ	ตนเอง
30. นักเรียนลองทบทวนดูซิว่า ก่อนแต่งงานเราควร เตรียมปรับตัวที่เป็นหลักใหญ่ ๆ ในด้านใดบ้าง? ก. ข. ค. ง.	ง.
31. เมื่อถึงตอนนี้นักเรียนคงจะได้เรียนรู้มากขึ้นว่า การแต่งงานไม่ใช่เรื่องง่ายแต่ก็ไม่ใช่เรื่องยากจนเกินความพยายามและความเข้าใจซึ่งกันและกันของคุณสมรส	

การหย่าร้างและการป้องกัน

1. การที่คนสองคนมาจากสภาพครอบครัว วัฒนธรรม และค่านิยม <u>ต่าง</u> ที่แตกต่างกัน มาอยู่ร่วมกัน อาจมีความขัดแย้งเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการปรับตัวเข้าหากันไม่ได้ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุ นำไปสู่การหย่าร้างได้	
2. <u>การหย่าร้าง</u> เป็นเรื่องของความเศร้าที่ไม่มีใครปรารถนา การหย่าร้างไม่ใช่ทางออกของปัญหาในชีวิตครอบครัว แต่เป็นการหนีสถานการณ์อย่างหนึ่ง และก่อให้เกิดผลเสีย คือ <u>นำความฉีกห่างมาสู่คู่สมรสและบุตร</u> ทำให้เสียบุคลิกภาพเกิดความทุกข์ทรมานใจ เป็นที่ <u>ครหาของชาวบ้าน</u> การหย่าร้างก่อให้เกิดความเศร้าโศก ในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ ลูก ต้องแยกจากกัน ทำให้เกิดความฉีกห่างและเกิดความทุกข์.....ใจ	
3. การหย่าร้างยังก่อให้เกิดปัญหาสังคม เช่น ปัญหาโสเภณี ปัญหาเด็ก และเยาวชน ฯลฯ <u>เกิดความหมองเหม็นระหว่างความสัมพันธ์ของญาติพี่น้องทั้งสองฝ่าย และฝ่ายหนึ่งมักประสบปัญหาการกินร่นแสวงหาเลี้ยงชีพตนเองและบุตร</u> การที่เด็กขาดความรักความอบอุ่น คู่สมรสสุขภาพจิตเสื่อม ภรรยาต้องกินร่นหาเลี้ยงชีพตนเองและบุตร ทั้งนี้เป็นผลเสียของการ.....ร้าง	ทรมาน

4. สิ่งใดไม่ใช่ผลเสียของการหย่าร้างต่อครอบครัว? ก. คุณสมรสเสียสุขภาพจิต ข. ชาวบ้านทุกข์ทรมานใจ ค. ถูกขาดความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่ ง. ความสัมพันธ์อันดีระหว่างญาติของทั้งสองฝ่ายลดลง	หยา
5. เราลองมาดูสาเหตุของการหย่าร้างว่ามีอะไรบ้าง ซึ่งพอสรุปได้ก็คือ ปัญหาทางคานเศรษฐกิจ ซึ่งเกิดจากรายได้ไม่พอกับรายจ่าย ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ไม่คิดทำมาหากิน เมื่อฐานะการเงินในครอบครัวไม่มั่นคง คุณสมรสอาจเป็นทุกข์กังวลใจ หงุดหงิด ทะเลาะเบาะแว้งกันไ้กาย หรือแก้ปัญหาด้วยวิธีผิด ๆ เช่น ก้มเหล้า เล่นการพนัน ซึ่งทำให้เกิดปัญหามากขึ้น การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ไม่ขยันทำมาหากิน หรือรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ก่อให้เกิดปัญหาคาน..... ได้	ข.
6. ปัญหาคานความประพฤติและสังคม เช่น การชอบดื่ม เบาะเบาะ ประชดประชัน การวิวาทวิวาทกาย ไม่เชื่อฟังซึ่งกันและกัน ไม่ซื่อตรง นอกใจ ขาดความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ ขาดความรับผิดชอบ ชอบทำร้ายร่างกาย ชอบเที่ยวกลางคืน เมาสุรา อาละวาด เล่นการพนัน เห็นเพื่อนสำคัญกว่าคุณสมรส ฯลฯ การชอบดื่ม ชอบทำร้ายร่างกาย เที่ยวกลางคืน เล่นการพนัน ขาดความรับผิดชอบ เป็นปัญหาคานความประพฤติและสังคม ซึ่งทำให้เกิดการ..... ได้	เศรษฐกิจ

7. การประพาศตัวอย่างไรบ้างที่<u>ไม่</u>ก่อให้เกิดการหยาร้าง? ก. ขาดความรับผิดชอบเอาใจใส่ครอบครัว ข. พுகจากหมิ่นกว่าญาติผู้ใหญ่ของอีกฝ่ายหนึ่ง ค. การคบกับผู้อื่นโดยลับ ง. ชอบชมผู้ทำร้ายร่างกาย จ. การรู้จักถอยทีถอยอาศัย	หยาร้าง
8. <u>ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ</u> เช่น กลุ่มมรสเป็นคนที่ใจแคบคำนึงถึงแต่ตัวเอง เอาแต่ใจตัวเอง ขาดเหตุผล ชอบหึงหวง โทคร้ายทารุณ โมโหจนเฉียวโกรธง่าย ฯลฯ ถ้าเราแต่งงานกับบุคคลที่มีปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจหรือที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะทางอารมณ์อาจทำให้เกิดการ..... โศก	จ.
9. <u>ปัญหาทางอารมณ์และจิตใจ</u>ข้อใดที่<u>ไม่</u>เกี่ยวกับการทำให้เกิดการหยาร้าง? ก. การมีจิตใจที่โหดร้ายทารุณ ข. การพุกมากและเสียงดัง ค. การเอาแต่ใจตัวเอง ง. การหึงหวงเกินเหตุ	หยาร้าง
10. <u>ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย</u> เช่น กลุ่มมรสที่กลืนตัว ร่างกายสกปรก เป็นโรคเจ็บป่วยเรื้อรัง เช่น โรคเรื้อน กามโรค ฯลฯ หรือเป็นโรคจิต ติดยา และเสพยาเสพติด เป็นต้น เพื่อป้องกันการเบียดเบียนจากกลุ่มมรสและเพื่อความสุขในชีวิตครอบครัว เราควรรักษา.....อนามัยให้สมบูรณ์อยู่เสมอ	ข.

11. ข้อใดเป็นสาเหตุที่อาจทำให้คู่สมรสเบื่อหน่ายและอาจเกิดการหย่าร้างได้ ก. การศึกษาเสียหลัก ข. การป่วยเป็นโรคจิต ค. การเจ็บป่วยเรื้อรัง ง. ถูกทุกข้อ	สุขภาพ
12. <u>ปัญหาเรื่องเพศ</u> เช่น การไม่ยอมรับหมั้นนอนก่าย ความจำเจ ในบทบาทและพฤติกรรมทางเพศ การชอบประพฤติดูรุนแรงทางเพศ กามตายคาม การไม่ยอมมีบุตร ฯลฯ การไม่พึงพอใจทางเพศ การมีกามวิปริต กามตายคามหรือ การไม่ยอมรับหมั้นนอนก่ายคู่สมรส เป็นการประสมความล้มเหลวในเรื่อง..... ซึ่งอาจทำให้เกิดความขัดแย้งและไม่เป็นสุขในชีวิตร่วมกันได้	ง.
13. พฤติกรรมทางเพศที่ทำให้เกิดการหย่าร้าง คืออะไร ก. การชอบประพฤติดูรุนแรงทางเพศ ข. การไม่ยอมมีลูก ค. กามตายคาม ง. ถูกทุกข้อ	เพศ

14. วิชัยชอบดื่มเหล้าเมามา ย ไม่กลับบ้าน ชาคความรับผิดชอบและไม่เอาใจใส่ครอบครัวเลย วิชัยมีปัญหา้านใด ก. ความประพฤติ ข. เศรษฐกิจ ค. อารมณ์ ง. เพศ	ง.
15. สานิตย์ชอบเที่ยวผู้หญิง จึงติดโรคและเป็นกามโรค ทำให้ติดต่อกับถึงภรรยาและบุตร ครอบครัวนี้มีปัญหา้านใด ก. เศรษฐกิจ ข. อารมณ์ ค. สุขภาพ ง. เพศ	ก.
16. ครอบครัวของบวรและสุภา มีรายได้อ 6,000 บาท แต่ไม่เคยพอใช้จ่ายในครอบครัวเลย เพราะสุภาชอบแต่งตัว และบวรชอบเล่นมา ครอบครัวนี้มีปัญหา้านใด ก. อารมณ์และจิตใจ ข. ความประพฤติ ค. เศรษฐกิจ ง. สุขภาพ	ค.

17. ปัญหาใหญ่ ๆ ด้านใดบ้างที่ทำให้เกิดการหย่าร้างได้

ค.

ก.

ข.

ค.

ง.

จ.

18. ถ้าการสมรสเกิดขึ้นจากความตั้งใจจริง ความรัก และผ่านการ
วิเคราะห์พิจารณาทั้งสองฝ่ายแล้ว คู่สมรสควรระคับประคองป้องกัน
ไม่ให้เกิดเหตุที่จะนำไปสู่การหย่าร้าง คู่สมรสของตระหนักเสมอว่า
การมีความคิดเห็นขัดแย้งกันไม่ใช่เรื่องผิดปกติวิสัย ล้นกับพันกระทบกัน
ได้ฉันใด การมีปากเสียงระหว่างสามีภรรยา่อมเกิดขึ้นได้ฉันนั้น

การมีความคิดเห็นขัดแย้งกันของคู่สมรสไม่ใช่เรื่องผิดปกติวิสัย
แต่คู่สมรสก็ควรระคับประคองป้องกัน พยายามไม่ให้เกิดข้อ
..... อันจะนำไปสู่การหย่าร้างได้

19. คู่สมรสสามารถป้องกันการหย่าร้างได้ คือ การปรับพิทในเรื่องเพศ
ให้เข้ากันได้ ยกย่องให้เกียรติช่วยเหลือซึ่งกันและกันรวมถึง
ญาติพี่น้องเพื่อนฝูงของอีกฝ่ายหนึ่งด้วย ไม่กล่าววาจาหรือถ้อยคำ
รุนแรง อันจะนำไปสู่โทสะจริต

ขัดแย้ง

เราสามารถป้องกันการหย่าร้างโดย การพยายาม
ปรับพิทเรื่อง..... ให้เข้ากันได้ ไม่กล่าววาจาขู่หมิ่นหรือ
กล่าวคำหยาบ และยกย่องให้เกียรติช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

20. นอกจาก<u>นี้</u> <u>กุสมร</u> <u>ต้องรู้จัก</u> <u>ยัสส</u> <u>ไม่</u> <u>สู้รบ</u> <u>สู้รบ</u> <u>ไม่</u> <u>เสพ</u> <u>สุรา</u> <u>หรือ</u> <u>ไม่</u> <u>เล่น</u> <u>การพนัน</u> <u>ไม่</u> <u>ทำ</u> <u>รายการ</u> <u>ภาย</u> <u>กุสมร</u> <u>ส</u> <u>พยายาม</u> <u>รักษา</u> <u>สุขภาพ</u> <u>อนามัย</u> <u>ให้</u> <u>สะอาด</u> <u>สมบูรณ์</u> <u>แข็งแรง</u> <u>อยู่เสมอ</u> ถ้า <u>กุสมร</u> <u>ไม่</u> <u>ใช้</u> <u>ยา</u> <u>สู้รบ</u> <u>สู้รบ</u> <u>ไม่</u> <u>ดื่ม</u> <u>สุรา</u> <u>ไม่</u> <u>เล่น</u> <u>การพนัน</u> <u>ไม่</u> <u>คบ</u> <u>สีก</u> <u>คอก</u> <u>กัน</u> <u>รักษา</u> <u>สุขภาพ</u> <u>อนามัย</u> <u>เสมอ</u> <u>จะ</u> <u>ช่วย</u> <u>ป้องกัน</u> <u>การ</u> <u>.....</u> <u>ร่าง</u> <u>โค</u>	เพศ
21. <u>กุสมร</u> <u>จะ</u> <u>ต้อง</u> <u>ไม่มี</u> <u>นิสัย</u> <u>เอา</u> <u>เปรียบ</u> <u>หลอ</u> <u>กลาง</u> <u>อีก</u> <u>ฝ่าย</u> <u>หนึ่ง</u> <u>เพื่อ</u> <u>ผลประโยชน์</u> <u>ของ</u> <u>ตน</u> <u>ไม่</u> <u>จริง</u> <u>ขึ้น</u> <u>ไม่</u> <u>หึง</u> <u>หวง</u> <u>อย่าง</u> <u>ขาด</u> <u>เหตุผล</u> <u>และ</u> <u>ปฏิบัติ</u> <u>ตาม</u> <u>หน้าที่</u> <u>ของ</u> <u>สามี</u> <u>ภรรยา</u> <u>ที่ดี</u> ถ้า <u>เรา</u> <u>ต้อง</u> <u>การ</u> <u>ให้</u> <u>วิ</u> <u>ศ</u> <u>สม</u> <u>ร</u> <u>ส</u> <u>รา</u> <u>บ</u> <u>ร</u> <u>้น</u> <u>ไม่</u> <u>ควร</u> <u>มี</u> <u>นิสัย</u> <u>เอา</u> <u>เปรียบ</u> <u>จริง</u> <u>ขึ้น</u> <u>ไม่</u> <u>หึง</u> <u>หวง</u> <u>จน</u> <u>เกิน</u> <u>ไป</u> <u>และ</u> <u>ปฏิบัติ</u> <u>ตาม</u> <u>หน้าที่</u> <u>ของ</u> <u>คู่</u> <u>.....</u> <u>ที่ดี</u>	หย่า
22. <u>หน้าที่</u> <u>ของ</u> <u>สามี</u> <u>ที่ดี</u> <u>ต้อง</u> <u>ยก</u> <u>ย่อง</u> <u>ภรรยา</u> <u>ไม่</u> <u>ดู</u> <u>หมิ่น</u> <u>ไม่</u> <u>นอก</u> <u>ใจ</u> <u>วาง</u> <u>ตน</u> <u>เป็น</u> <u>หัวหน้า</u> <u>ครอบครัว</u> <u>ยินยอม</u> <u>ให้</u> <u>ภรรยา</u> <u>ประกอบ</u> <u>อาชีพ</u> <u>มอบ</u> <u>ความ</u> <u>เป็น</u> <u>ใหญ่</u> <u>ให้</u> <u>ให้</u> <u>เครื่อง</u> <u>แต่ง</u> <u>กาย</u> <u>ใน</u> <u>โอกาส</u> <u>อัน</u> <u>ควร</u> <u>อุปการะ</u> <u>เลี้ยง</u> <u>ดู</u> <u>และ</u> <u>รักษา</u> <u>พยาบาล</u> <u>เมื่อ</u> <u>เจ็บ</u> <u>ป่วย</u> <u>การ</u> <u>แนะนำ</u> <u>ให้</u> <u>ภรรยา</u> <u>เป็น</u> <u>ที่</u> <u>รู้จัก</u> <u>ของ</u> <u>เพื่อน</u> <u>ๆ</u> <u>ใช้</u> <u>คำ</u> <u>พูด</u> <u>สุภาพ</u> <u>อ่อน</u> <u>โยน</u> <u>หา</u> <u>ราย</u> <u>ไ</u> <u>มา</u> <u>เลี้ยง</u> <u>ครอบครัว</u> <u>ให้</u> <u>ภรรยา</u> <u>ดูแล</u> <u>ทรัพย์สิน</u> <u>สมบัติ</u> <u>พยาบาล</u> <u>เมื่อ</u> <u>ภรรยา</u> <u>เจ็บ</u> <u>ป่วย</u> <u>ไม่</u> <u>นอก</u> <u>ใจ</u> <u>ไป</u> <u>นิยม</u> <u>หญิง</u> <u>อื่น</u> <u>เป็น</u> <u>หน้าที่</u> <u>ของ</u> <u>.....</u> <u>ที่ดี</u>	สมรส

23. <u>หน้าที่ของภรรยาที่ดี</u> <u>ต้องจัดการงานที่</u> <u>สงเคราะห์คนข้างเคียงของ</u> <u>สามี</u> <u>ไม่นอกใจ</u> <u>รักษาทรัพย์ที่สามีหามา</u> <u>ขยันไม่เกียจคร้าน</u> การเอาใจใส่จักระเบียบบ้าน การกินการอยู่ ให้ความ เคารพนับถือ และสงเคราะห์ญาติของสามี ไม่นอกใจไปนิยมชายอื่น ไม่เล่นการพนัน รู้จักมัธยัสถ์ เป็นหน้าที่ของ.....ที่ดี	สามี
24. <u>ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของสามีภรรยาที่ดี?</u> ก. ประพฤตินอกใจคู่สมรส ข. สงเคราะห์คนข้างเคียงของคู่สมรสดี ค. ช่วยกันประกอบอาชีพ และรู้จักมัธยัสถ์ ง. รักษาพยาบาลคู่สมรส เมื่อยามเจ็บป่วย	ภรรยา
25. <u>ข้อใดไม่ใช่การป้องกันการหย่าร้าง?</u> ก. ให้เกียรติยกย่องซึ่งกันและกัน ข. ไม่ดื่มสุรา เล่นการพนัน รู้จักมัธยัสถ์ ค. กล่าวคำหยาม ทุหนินหรือทว่าร้ายร่างกาย ง. รักษาสุขภาพและปฏิบัติตามหน้าที่สามีภรรยาที่ดี	ก.
26. <u>หลังแต่งงานได้ 3 เดือน</u> <u>มณูญก็ดื่มสุราและเล่นการพนันทุกวัน</u> <u>เมื่อ</u> <u>เมาก็เอะอะโวยวายอาละวาดทุบตีภรรยา</u> <u>ทำให้วันสต้องเจ็บตัว</u> <u>และเสียใจมากที่มณูญมีความประพฤติผิดไปจากเดิมอย่างชนิด</u> <u>หน้ามือเป็นหลังมือ</u> เหตุการณ์นี้อาจทำให้ เกิดอะไรขึ้น? (ตอบได้หลายข้อ) ก. การเงินของครอบครัวอาจไม่พอใช้จ่าย ข. มนสอาจสุขภาพเสื่อมจากการดื่มสุรา ค. วันสต้องทุกข์ทรมานใจและกาย ง. อาจเกิดปัญหาการหย่าร้างได้	ค.

27. เมื่อแต่งงานแล้ว เพ็ญพรชอบรู้สึกขี้นั่น ปลอยปละละเลยงานบ้าน ไม่เอาใจใส่ ชอบโมโห โกรธง่ายไม่มีเหตุผล คุณว่ากล่าว สามี รวมทั้งมารดาของสามีเสมอ ทำให้สามีคือคนพพลทนไม่ได้จึง เกิดการทะเลาะกันอยู่เสมอ

ถูกทุกข้อ

เพื่อป้องกันการหย่าร้างควรทำอย่างไร? (ตอบได้หลายข้อ)

- ก. นพพลไม่ควรกลับบ้านเลียบตราบโคที่เพ็ญพรยังไม่เลิกนิสัยนี้
- ข. นพพลและเพ็ญพรควรพูดจากกลางหาสาเหตุของปัญหาและแก้ไข
- ค. เพ็ญพรควรปรับตัวคำนารมณ์และปฏิบัติตามหน้าที่ของภรรยาที่ดี
- ง. นพพลน่าจะโอนอ่อนผ่อนตามพฤติกรรมของเพ็ญพรไม่ควรทะเลาะกัน

28. จากทั้งหมดที่ผ่านมา นักเรียนลองทบทวนอีกทีว่าพอจะเข้าใจหรือไม่ และช่วยบอกถึงสาเหตุใหญ่ ๆ ของการหย่าร้าง และการป้องกันอีกครั้ง

ข, ค

ปัญหาที่ทำให้เกิดการหย่าร้าง

การป้องกันการหย่าร้าง

ก.	ก.
ข.	ข.
ค.	ค.
ง.	ง.

29. วิเศษทีเดียว! เอาละครเรื่องนี้ไปลองพวกรู้กันบ้างแล้วว้า ชีวิตสมรสมี
กระบวนการและขั้นตอนอย่างไร ควรจะทำอะไร....อย่างไร....
เมื่อไร..... อย่างน้อยก็หวังว่านักเรียนคงจะนำไปเป็นแนวทาง
ในการดำเนินชีวิตครอบครัวของนักเรียนในอนาคต และได้แลกเปลี่ยน
กับพ่อแม่ส่งข่าวบอกกันบ้าง..... จะได้ช่วยแสดงความยินดีด้วย
..... ขอให้นักเรียนโชคดี สำหรับชีวิตในอนาคต.....
สวัสดี

ภาคผนวก ค.

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง "ชีวิตสมรส"

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง "ชีวิตสมรส"

คำชี้แจง จงกาเครื่องหมาย X ตรงหัวข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดที่มีความสำคัญต่อชีวิตคนเรามากที่สุด?

- ก. การเลือกอาหารและการเลือกแพทย์
ที่ทำการรักษา
- ข. การเลือกสถานที่ทำงานและที่สำหรับ
ปลูกบ้าน
- ค. การเลือกครูและเพื่อนที่ดี
- ง. การเลือกคุณละอาชีวะ

2. การเลือกคู่ครองมีผลกระทบกระเทือน
ต่อเรื่องใดมากที่สุด?

- ก. สุขภาพของคู่สมรสและบุตร
- ข. สุขภาพสมบูรณ์ของคู่สมรส
- ค. ความสัมพันธ์ทางเพศ
- ง. ฐานะทางเศรษฐกิจ

3. การเลือกคู่ครองควรยึดอะไรเป็นหลัก?

- ก. การใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์
- ข. การใช้ความรักโดยเฉพาะรักแรกพบ
- ค. การใช้ฐานะทางเศรษฐกิจยิ่งรวยยิ่งดี
- ง. การใช้อารมณ์ที่ละเอียดละไมมากกว่าเหตุผล

4. ธนิชชอบเล่นการพนัน แท้ทั้ง ๆ ที่รู้และ
ไม่ชอบเล่นการพนัน มาลินก็ตัดสินใจแ่ง
งานด้วย ค่อมทั้งสองก็ทะเลาะและมี
ปัญหาเพราะการเล่นการพนันของธนิช
เป็นเหตุ ทำให้ต้องเลิกร้างกัน

จงหาเหตุการณ์นี้อาจกล่าวได้เช่นไร?

- ก. การแต่งงานเป็นเรื่องของคน
ในอยากออกคนนอกอยากเข้า
- ข. การแก้ไขความประพฤติที่ไม่ดี
ของคู่ครองนั้นทำได้ยาก
- ค. เมื่อเงินหมดความรักก็โยนบิน
ออกทางหน้าต่าง
- ง. การแต่งงานคือหลุมฝังศพของ
ความรัก

5. มานพบมาลัยเป็นครั้งแรกก็นิรักและ
หลงใหลใฝ่ฝัน เพราะมาลัยสาว สวย
และมีเสน่ห์ เพียงสองเดือนต่อมา
มานพก็ตัดสินใจแ่งงานด้วย หลังจาก
นั้นมานพจึงรู้ว่ามาลัย จู้ ชบน เห็น
แก่ตัว พุดจาหยาบคาย โนโห่แ่ง
และชอบทำลายข้าวของ ไม่ระงับอารมณ์
ทำให้ไม่มีความสุขเลย

เหตุการณ์นี้เป็นผลจากใครเป็นประการสำคัญ?

ก. มาลัยเอาแต่ใจตัวเองมากเกินไปในการใช้ชีวิต

ข. มานพเอาอกเอาใจมาลัยไม่เป็นจึงเข้ากันไม่ได้

ค. มานพใช้อารมณ์รักแรกพบในการเลือกคู่ครอง

ง. บิดามารดาอบรมเลี้ยงดูมาลัยอย่างไม่ถูกต้อง

6. วิวัฒน์และหัตถ์นิยรักกันมาก ทั้งคู่มีรายได้น้อยไม่ค่อยพอใช้ราย แต่ก็อดกลั้นใจแต่งงานกันเมื่อมีบุตรเงินก็ยังไม่พอใช้ ทำให้เกิดการขัดแย้งระหว่างระแวงเรื่องเงินบ่อย ๆ

ท่านคิดว่ากล่าวใดถูกต้องที่สุด?

ก. ลูกทำให้ฐานะครอบครัวแย่ลง ไม่น่าเกิดเลย

ข. เงินทองไม่สำคัญต่อชีวิตคู่ ก็อดทนเกลือกินได้

ค. ถ้าหากยังไม่พอกินพอใช้ อย่าเพิ่งคิดแต่งงาน

ง. แต่งงานกับคนที่ฐานะมั่นคง มีความสุขที่สุด

7. คู่สมรสที่ประสบความสำเร็จมักมีความรู้หรือการศึกษาอย่างไร?

ก. ทั้งคู่มีการศึกษาอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

ข. สามีมีการศึกษาสูงกว่าภรรยาอย่างมาก

ค. ภรรยามีการศึกษาสูงกว่าสามีอย่างมาก

ง. ทั้งคู่มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ

8. ข้อใดเป็นเกณฑ์การเลือกคู่ครองที่เหมาะสม?

ก. เลือกคนที่แตกต่างกับเราในทุก ๆ ด้าน

ข. เลือกคนที่รูปร่างหน้าตาดี รวย และเด่น

ค. เลือกคนที่เรายอมรับและพอใจในตัวเอง

ง. เลือกคนที่คล้ายคลึงกับตัวเราในทุก ๆ ด้าน

9. ผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มีลักษณะอย่างไร?

ก. โยนความผิดให้ผู้อื่น เมื่อคนทำผิด

ข. เข้าใจตนเอง และผู้อื่นได้ดี

ค. ชอบสนุก ตลกขบขันอยู่เสมอ

ง. คิดกลัวอนาคตข้างหน้า

10. อนันต์เป็นคนที่ไม่ค่อยกล้าเผชิญความจริง
 ตัดสินใจได้แต่ไม่มีเหตุผล ไม่ยอมรับ
 ความแตกต่างระหว่างบุคคล

กล่าวได้ว่าอนันต์เป็นคนอย่างไร?

- ก. ไม่มีความเป็นสุภาพบุรุษ
- ข. ไม่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์
- ค. ไม่เป็นผู้ที่เอาเสียเลย
- ง. อ่อนโยนน่ารักดี

11. การที่คนเราจะตัดสินใจแต่งงานหรือไม่นั้น
 ควรคำนึงถึงสิ่งใดมากที่สุด?

- ก. ความต้องการของญาติ ๆ
- ข. ความต้องการของบิดามารดา
- ค. ความต้องการและเป้าหมายชีวิต
 ของตน
- ง. ความต้องการ ความคาดหวัง และ
 เป้าหมายของสังคม

12. บางคนแต่งงานเพราะอยากร่ำรวย แต่ไม่
 รวยสักที เพราะอะไรที่เป็นสาเหตุที่สำคัญ
 ที่สุด?

- ก. ชอบท่องเที่ยว
- ข. มีบุตรมากเกินไป
- ค. ใช้เงินไปเป็นและไม่รู้จักหาเพิ่ม
- ง. ออกสังคมและคบเพื่อนฝูงมากเกินไป

13. ชีวิตครอบครัวที่มีความสุขมักเกิดจาก
 เป้าหมายในการแต่งงานข้อใดเป็น
 ประการสำคัญที่สุด?

- ก. เพื่อต้องการหนีความยากลำบาก
- ข. เพื่อต้องการมีเพื่อนคู่คิดมิตรคู่ใจ
- ค. เพื่อสนองความต้องการทางเพศ
 ของตน
- ง. เพื่อหวังสร้างครอบครัวให้มั่นคง
 และมีความสุข

14. การแต่งงานก่อให้เกิดผลดีอะไรบ้าง?

- ก. ทำให้เป็นที่เชื่อถือของบุคคล
 อื่น
- ข. เพื่อนฝูงรักและเห็นใจยิ่งขึ้น
- ค. การงานก้าวหน้ามั่นคงขึ้น
- ง. ทำให้จิตใจมั่นคงขึ้น

15. นอกจากจะมีเหตุผลที่ดีแล้ว ก่อนตัดสินใจ
 แต่งงาน ควรอาศัยปัจจัยใดที่สำคัญที่สุด
 ถึงต่อไปนี้?

- ก. ความพอใจของญาติ ๆ
- ข. ความพร้อมของคู่สมรส
- ค. ความพอใจของบิดามารดาของ
 คู่สมรส
- ง. ความพร้อมของบิดามารดาของ
 คู่สมรส

16. ก่อนแต่งงานเราควรเตรียมพร้อมในด้านใด?

- ก. อาชีพ สุขภาพ และวุฒิภาวะทางอารมณ์ของบิดามารดา
- ข. อาชีพ สุขภาพ และวุฒิภาวะทางอารมณ์ของตน
- ค. สุขภาพ และบุคลิกภาพของบิดามารดา
- ง. สุขภาพและบุคลิกภาพของตน

17. เมื่อมีการทะเลาะโต้เถียงและต้องตัดสินใจ คนที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์จะอย่างไร?

- ก. ระวังอารมณ์ได้ และใช้เหตุผลในการตัดสินใจ
- ข. ไม่โต้เถียง ถือว่าเป็นเรื่องไร้สาระ ไม่สนใจ
- ค. โละเล ไม่กล้าตัดสินใจ ต้องอาศัยคนอื่นช่วย
- ง. โมโห วุ่นวาย และตกเป็นทาสของอารมณ์

18. คู่สมรสควรให้แพทย์ตรวจร่างกายก่อนแต่งงานเพื่ออะไร?

- ก. เพื่อบิดามารดาและญาติพี่น้องคนอื่น ๆ จะได้สบายใจด้วย
- ข. เพื่อขอใบรับรองแพทย์เป็นหลักฐานในการจดทะเบียน
- ค. เพื่อคว่ามีอาการใดบ้างที่มีผลกระทบต่อชีวิตสมรส
- ง. เพื่อให้แพทย์รับรู้ว่าทั้งคู่จะแต่งงานกัน

19. การเลือกคู่และตัดสินใจแต่งงานอย่างผิดพลาด พร้อมทั้งทนอยู่อย่างขมขื่นจนจากกันไป เปรียบได้กับข้อใด?

- ก. ทนกัดก่อนเกลือกิน
- ข. รักกันหนาพากันหนึ่
- ค. เมื่อแรกรักน้ำตมผักก็ว่าหวาน
- ง. ปลุกเรื้อนผิดคิดจนเรื้อนหลาย

20. ข้อใดเป็นชีวิตสมรสที่สมบูรณ์ที่สุด?

- ก. การที่ชายหญิงตกลงใจใช้ชีวิตร่วมกัน สร้างครอบครัวและมีบุตรสืบตระกูล
- ข. การที่ชายหญิงจดทะเบียนสมรสกัน เพื่ออุทิศประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง
- ค. การที่บิดามารดาเรียนรู้เรื่องชีวิตสมรสร่วมกัน
- ง. การที่ชายหญิงเรียนรู้เรื่องชีวิตสมรสร่วมกัน

21. มนัสหมั้นมาลีด้วยสร้อยคอทองคำหนัก 5 บาท ตามสิทธิสร้อยคองี้จะตกเป็นของใครเมื่อมาลีแต่งงานกับมนัสแล้ว?

- ก. บิดามารดาของมนัส
- ข. บิดามารดาของมาลี
- ค. มนัส
- ง. มาลี

22. ทนงมอบเงินให้แก่บิดามารดาของลำควน เป็นจำนวน 5 พันบาท เมื่อลำควน แต่งงานกับทนงแล้ว ความสิทธิเงินนี้จะตก เป็นของใคร?

- ก. บิดามารดาของลำควน
- ข. บิดามารดาของทนง
- ค. ลำควน
- ง. ทนง

23. การแต่งงานที่กฎหมายอนุญาตคือข้อใด?

- ก. การแต่งงานกับพี่น้องร่วมบิดามารดา
- ข. การแต่งงานกับเพื่อนสนิทของพี่ชาย
- ค. การแต่งงานกับคู่สมรสของบุคคลอื่น
- ง. การแต่งงานกับบุตรบุญธรรม

24. ชายหญิงสามารถทำการสมรสได้ โดยไม่ จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากบิดามาร-
ดา เมื่ออายุครบกี่ปี?

- ก. 15 ปี
- ข. 17 ปี
- ค. 20 ปี
- ง. 21 ปี

25. การจดทะเบียนสมรสมีประโยชน์อย่างไร?

- ก. ช่วยให้คู่สมรสได้รับสิทธิทาง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด
- ข. เป็นการประกันว่าคู่สมรสจะหย่ากัน ไม่ได้
- ค. ช่วยให้คู่สมรสมีฐานะทางสังคมสูงขึ้น
- ง. ช่วยให้คู่สมรสมีความรักมั่นคงยิ่งขึ้น

26. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการจดทะเบียนสมรส?

- ก. ภรรยาสามารถฟ้องเรียกค่าเสียหายตนเองและบุตรจากสามีได้ เมื่อหย่า
- ข. คู่สมรสสามารถนำสินสมรสมาแบ่งได้ เมื่อหย่ากัน
- ค. ลูกที่เกิดมามีสิทธิทาง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด
- ง. ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นในครอบครัว

27. พ่อจะมีสิทธิในกัฏฐกามภักขกามภักขเมื่อไร?

- ก. เมื่อผ่านพิธีสมรส
- ข. เมื่อหย่าจากภรรยา
- ค. เมื่อจดทะเบียนสมรสกับภรรยา
- ง. เมื่อทำการเลี้ยงดูลูกด้วยตนเอง

28. หลังแต่งงานแล้ว คู่สมรสสามารถทำให้ชีวิตสมรสมีความสุขยืนยาวมากที่สุดได้อย่างไร?

- ก. พยายามแก้ไขข้อขัดแย้ง ปรับตัวเข้าหากัน และช่วยกันสร้างฐานะ
- ข. แอ้วเพื่อเผื่อแผ่ต่อญาติพี่น้องของแต่ละฝ่าย
- ค. พยายามสร้างฐานะให้มั่นคงก็เพียงพอแล้ว
- ง. พยายามติดต่อกับและคบเพื่อนฝูงเช่นเดิม

29. เมื่อแต่งงานเรามักจะถกกันเรื่องใดมากที่สุด?

- ก. อารมณ์
- ข. จำนวนบุตร
- ค. การเข้าสังคม
- ง. รูปร่างหน้าตา

30. การมีปัญหาก็อุปสรรคทางเพศอาจทำให้เกิดอะไรขึ้น

- ก. คู่สมรสไม่กล้าพบปะกับเพื่อนฝูง
- ข. คู่สมรสต้องทำงานหนักมากยิ่งขึ้น
- ค. คู่สมรสมีอาการหงุดหงิดโมโหง่าย
- ง. ฐานะทางสังคมของคู่สมรสอาจเปลี่ยนไป

31. เมื่อคู่สมรสมีปัญหาทางเพศควรทำอย่างไร?

- ก. ไปปรึกษาแพทย์ บอกกล่าวปัญหาและความต้องการของตนแก่คู่สมรส
- ข. พยายามหาทางออกอื่น เช่น เล่นกีฬา ทำงานหนัก เพื่อทดแทน
- ค. ปรึกษากันเอง และช่วยกันหาสาเหตุของปัญหานั้น ๆ
- ง. อยู่เฉย ๆ เพราะเรื่องเพศเป็นเรื่องไม่น่าเปิดเผย

32. บุคลิกลักษณะใดของคู่สมรสที่เป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวทางเพศมากที่สุด?

- ก. การพยายามทำตนเป็นผู้ชนะ และมีความสามารถ
- ข. การพูดเสียคนขึ้นทอนความรู้สึกรู้สึกของคนอื่น
- ค. การไม่ยืนยันร้ายๆ แต่มีความอดทน
- ง. การมีอารมณ์ขัน สนุกสนาน

33. บุคลิกลักษณะใดที่ทำให้การปรับตัวทางเพศมีผลดีที่สุด?

- ก. การมีความอดกลั้น อดทน
- ข. การต้องการให้ผู้อื่นได้รับความสุข
- ค. การเข้าใจความต้องการของตนเองได้ดี
- ง. การเห็นว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องปกติวิสัย

34. ผู้ใดจะสามารถปรับตัวทางอารมณ์ได้ดีกว่า?

- ก. ผู้ที่มีการศึกษาสูง
- ข. ผู้ที่มีรูปร่างหน้าตาดี
- ค. ผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์
- ง. ผู้ที่ผ่านพิธีหมั้นและสมรสแล้ว

35. ผู้สมรสคู่ใดที่จะมีความสุขในชีวิตสมรสที่สุด?

- ก. คู่ที่พยายามจะเปลี่ยนนิสัยของอีกฝ่าย
- ข. คู่ที่มีพฤติกรรมที่น่าความพอใจมาด้วยกัน
- ค. คู่ที่คนต่างเป็นตัวของตัวเอง
- ง. คู่ที่พึ่งพาอาศัยกันทุกอย่าง

36. ปัญหาทางการเงินที่คู่สมรสมักพบในระยะแรกของการแต่งงานคืออะไร?

- ก. ญาติพี่น้องฝ่ายตรงข้ามรบกวนด้านการเงิน
- ข. ไม่มีเงินพอใช้จ่ายในครอบครัว
- ค. ไม่รู้จะเอาเงินไปซื้ออะไร
- ง. ถูกคนอื่นขอยืมเงินบ่อย ๆ

37. สิ่งใดที่สามารถช่วยลดปัญหาการจ่ายเงิน โดยไม่คุ้มค่าหรือฟุ่มเฟือยเกินไป?

- ก. การงดใช้จ่ายเงิน
- ข. การขอยืมเงินคนอื่นมาใช้
- ค. การจัดทำบันทึกประจำวัน
- ง. การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย

38. ถ้าภรรยาต้องการเที่ยวเตร่ แต่งตัวซื้อเสื้อผ้าใหม่ ๆ บ่อย ๆ สามีต้องการอดออมเก็บเงินเพื่อการศึกษาของลูกและสร้างบ้าน

ครอบครัวนี้ควรแก้ไขเรื่องการเงินอย่างไร?

- ก. ประนีประนอมกันและควรพิจารณาคำนิมของกันว่าเหมาะสมกับชีวิตสมรสหรือไม่
- ข. นำเรื่องที่ขัดแย้งไปแล้วให้บิดามารดาของตนฟัง เพื่อหาทางแก้ไข
- ค. ต่างคนต่างใช้เงินของตนเองเพื่อความพอใจส่วนตัว
- ง. สามีควรเห็นดีเห็นงามกับภรรยาเพื่อมิให้ทะเลาะกัน

39. ข้อใดเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาเรื่อง
เซบ - สะโง?

- ก. คูสมรสนี้การศึกษาสูง
- ข. คูสมรสนี้ฐานะทางเศรษฐกิจสูง
- ค. คูสมรสทะเลาะกับเพื่อนที่สำนักงาน
- ง. คูสมรสร้าง เกียรติและคูหมื่นญาติพี่น้อง
ของอีกฝ่ายหนึ่ง

40. เมื่อพนิกากองงาน ต้องย้ายเข้าไปอยู่ใน
บ้านสามี ทั้ง ๆ ที่ไม่ชอบใจมารดาของ
สามีเลย เพราะ^{เหตุ}จรรยา การที่มารดา
ทั้งนั้นจึงทะเลาะกับมารดาของสามีอยู่
บ่อย ๆ

ถ้าท่านเป็นพนิกา ท่านควรปฏิบัติอย่างไร
เพื่อประโยชน์ในชีวิตสมรส?

- ก. ทำเช่นเดียวกับพนิกาก็แล้ว
- ข. พยายามกลับบ้านเก่า ๆ จะได้อะไร
ต้องเจอหน้า
- ค. ยอมรับ ให้อภัย และพยายามมอง
คนในแง่ดี
- ง. บอกสามีให้บอกมารดาของเขาอย่า
มายุ่งกับเรื่องของตน

41. อะไรคือผลเสียของการหย่าร้าง?

- ก. กระทบกระเทือนรายได้ของ
สังคม
- ข. กระทบกระเทือนความรู้สึกของ
ผู้อื่น
- ค. เกิดปัญหาสังคม เช่นปัญหาเด็ก
และเยาวชน
- ง. เกิดความขัดแย้งระหว่างคู
สมรสกับผู้มีบังคับบัญชา

42. ข้อใดไม่ใช่ผลเสียของการหย่าร้าง?

- ก. คูสมรสสุขภาพจิตเสื่อม
- ข. ฝ่ายชายต้องสูญเสียหน้าที่การ
งาน
- ค. ฝ่ายหญิงต้องค้นคว้าเลี้ยง
ชีพตนเองและบุตร
- ง. เด็กขาดความรัก และความ
อบอุ่นจากบิดามารดา

43. การหย่าร้างเกิดขึ้นจากสิ่งใดเป็นประการสำคัญ?

- ก. การมีลูกที่ซุกซนเกินไป
- ข. การนอกใจของคู่สมรส
- ค. การไม่มีสมบัติในการทำงาน
- ง. การเข้างานไม่ตรงเวลาของคู่สมรส

44. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุของการหย่าร้าง?

- ก. การมีลูกน้อยกว่า 2 คน
- ข. การมีนิสัยค่านิยมไม่ตรงกัน
- ค. การหึงหวงคู่สมรสมากเกินไป
- ง. การขาดความรับผิดชอบต่อกัน

45. คู่สมรสที่มีลักษณะแบบใดที่อาจทำให้เกิดการหย่าร้างได้ง่ายที่สุด?

- ก. พูกมาก
- ข. เห็นแก่ตัว
- ค. โกรธง่าย
- ง. โหดร้ายทารุณ

46. ปัญหาสุขภาพข้อใดที่ทำให้ครอบครัวไม่มีความสุข และเกิดการหย่าร้างได้มากที่สุด?

- ก. การเป็นโรคจิต
- ข. การเป็นโรคหวัค
- ค. การเป็นโรคหัวใจ
- ง. การเป็นโรคมะเร็ง

47. สมาชิกในครอบครัวที่สำคัญที่สุด?

- ก. อยู่บ้านกับภรรยาทุกวัน
- ข. ไม่ยุ่งเกี่ยวกับงานบ้าน
- ค. ยกย่องและไว้วางใจภรรยา
- ง. ไม่ยินยอมให้ภรรยาประกอบอาชีพ

48. ข้อใดคือหน้าที่ของภรรยาที่ดีที่สุด?

- ก. สอดส่องดูแลการใช้รายและกิจการคานทาง ๆ ของสามีในทุก ๆ ด้าน
- ข. ให้ความช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แก่ญาติพี่น้องของสามีตามสมควร
- ค. ปล่อยภาระการจักบ้านเรือนและอาหารการกินให้เป็นหน้าที่ของคนรับใช้
- ง. ปกปิดปัญหาที่จะนำความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว เพราะกลัวสามีจะไม่สบายใจ

49. เพื่อเป็นการบอกองค์ภรรยา เมื่อพบเพื่อน
ฝูง สามีที่ดีควรทำอะไร?

- ก. แนะนำภรรยาให้เป็นที่รู้จักของ
เพื่อนฝูง
- ข. บอกภรรยาบริการน้ำและอาหาร
ให้กับเพื่อน ๆ
- ค. พுகจั่วฉลุเลียนภรรยาเพื่อให้เกิด
ความสนุกสนานในกลุ่มเพื่อน
- ง. พுகจั่วสนุกสนานกับเพื่อน ๆ และ
ให้โอกาสภรรยามาอยู่อย่างอิสระ

50. เมื่อญาติมิตรของสามีมาเยี่ยมเยียน
ที่บ้านภรรยาที่ดีควรทำอะไร?

- ก. ออกต้อนรับญาติมิตรแทนสามี
เพื่อแนะนำตัว
- ข. ถอนรับเลี้ยงดูความหน้าที่เพื่อ
ไม่ให้สามีรู้สึกอึดอัด
- ค. ถอนรับเลี้ยงดูด้วยความอบอุ่น
ความเหมาะสม
- ง. เลี่ยงไปอยู่อื่นเพื่อให้สามี
ได้อยู่กับเขาอย่างอิสระ

การทดลองใช้บทเรียนโปรแกรมสอนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส"
สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5)

บทคัดย่อ

ของ

สุนทรทิพย์ พลปรีชา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2526

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเพศศึกษา เรื่อง "ชีวิตสมรส" ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5) ที่ได้รับการสอน โดยใช้บทเรียนโปรแกรม กับการสอนแบบบรรยาย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5) ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนน้ำพองศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน ด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น คือ กลุ่มทดลอง เรียนจากบทเรียน โปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยยึดเนื้อหาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของกระทรวงศึกษาธิการ และกลุ่มควบคุมเรียนจากการสอนแบบบรรยายในเนื้อหา เดียวกัน และใช้เวลาเท่ากัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่ม ที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากการสอนแบบบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

AN EXPERIMENT ON USING PROGRAMMED INSTRUCTION
TO MATTAYOM SUKSA V STUDENTS ON
SEX EDUCATION : MARRIED LIFE

AN ABSTRACT

BY

SOONTORN TIP POLPREECHA

Presented in partial fulfillment of requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
September 1983

The purpose of this study was to compare learning achievement in teaching Sex Education : Married Life of the Mattayom Suksa 5 students being taught by the programmed instruction and the conventional instruction.

The subjects were the 60 Mattayom Suksa V students, Namphong Suksa School in Khonkaen in the academic year 1983. These students were randomly divided into the experimental group and the control group, 30 each. The experimental group was taught by the researcher's constructed programmed instruction; the control group by the conventional method of instruction. Both constructed programmed instruction and conventional method of instruction were made by adhering to the upper secondary curriculum contents in the year 1981 of the Ministry of Education. The amount of the time for learning and teaching of these two groups was the same. After the completion of their learning, both groups were post - tested by the same test. T - test was employed to analyze the data.

The students who were taught by the constructed programmed instruction had higher learning achievement than those who were taught by the conventional method of instruction at .05 level of statistical significance.